

projekt

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI

GMINY SZCZUCZYN

do roku 2035

Szczuczyn, lipiec 2025

Spis treści

I. WPROWADZENIE	3
II. SYNTEZA DIAGNOZY OBSZARU REWITALIZACJI.....	4
II.1 METODOLOGIA DELIMITACJI OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH I REWITALIZACJI W GMINIE SZCZUCZYN.....	4
II.2 OBSZAR REWITALIZACJI W GMINIE SZCZUCZYN	6
III. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	7
III.1 OBSZAR REWITALIZACJI – SZCZUCZYN CENTRUM	9
III.2 ANALIZA NEGATYWNYCH ZJAWISK OBSZARU REWITALIZACJI	10
IV. WIZJA I CELE DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	47
IV.1. WIZJA OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI.....	47
IV.2. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	48
V. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	49
VI. MECHANIZM INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH – MECHANIZMY KOMPLEMENTARNOŚCI.....	75
VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	83
VIII. USPOŁECZNNIENIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	84
IX. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA	88
X. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI.....	91
XI. OKREŚLENIE ZMIAN W OBOWIĄZUJĄCYCH AKTACH PRAWNYCH.....	97
XII. SPÓJNOŚĆ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY	98
ZAŁĄCZNIK 1 – PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO- PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI SZCZUCZYN CENTRUM	101
Spis rysunków	101
Spis tabel	101
Spis wykresów.....	101

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji¹ (zwana dalej ustawą) **Rewitalizacja** – stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej wdrażanie w zakresie właściwości gminy jest zadaniem własnym gminy, o charakterze fakultatywnym. Oznacza to, że gmina podejmuje samodzielnie decyzję o tym, czy będzie realizować zadania związane z rewitalizacją. Dobrowolność podejmowania się realizacji zadań własnych świadczy o odpowiedzialności gminy pod kątem jej rozwoju, planowania czy zarządzania. Tym samym, jeżeli gmina będzie realizować zadania związane z rewitalizacją, wzmacnia podstawy formalnoprawne w programowaniu i realizowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych, przyczyniając się do skuteczności wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego.

Celem rewitalizacji jest przywrócenie do życia konkretnego obszaru oraz dążenie do poprawy jakości życia jego mieszkańców. Rewitalizacja prowadzona w sposób zorganizowany, przemyślany i kompleksowy stanowi najskuteczniejszą odpowiedź na wieloaspektowy kryzys związany z problemami społecznymi, gospodarczymi, środowiskowymi, technicznymi czy przestrzenno-funkcjonalnymi obszaru gminy, na którym natężenie i kumulacja negatywnych zjawisk jest najwyższa w skali gminy.

Niniejszy dokument stanowi kontynuację wcześniejszych działań gminy Szczuczyn w zakresie rewitalizacji. Podstawą do aktualizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn na lata 2017 - 2023, przyjętego uchwałą nr 318/XLIII/18 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 25 kwietnia 2018 r.² stanowiła ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn na lata 2017 - 2023, dokonana w maju 2024 r. Zgodnie bowiem z art. 22 oraz 23 ustawy o rewitalizacji, gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, na podstawie której – w przypadku stwierdzenia potrzeby zmiany dokumentu – wójt, burmistrz albo prezydent miasta występuje do rady gminy z wnioskiem o jego zmianę. Zmiana gminnego programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim jest on uchwalany.

Z przeprowadzonej oceny aktualności i stopnia realizacji programu rewitalizacji wynika konieczność kontynuacji procesu rewitalizacji w gminie oraz dokonanie aktualizacji treści i założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn na lata 2017 - 2023. Tym samym, z uwagi na nieosiągnięcie celów Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2017 - 2023, Rada Miejska podjęła decyzję o kontynuacji rewitalizacji w gminie na wyznaczonym uchwałą nr 298/XLI/18 z dnia 21 lutego 2018 r.³ obszarze rewitalizacji. Stąd też obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji pozostał bez zmian w stosunku do wyznaczonego w 2018 r., co jest równoznaczne z tym, że nie dokonano aktualizacji diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Natomiast Gminny Program

¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278 t.j.)

² <https://www.um.szczuczyn.pl/uchwaly/2014-2018/Uchwala.318.XLIII.18.pdf>

³ <https://um.szczuczyn.pl/uchwaly/2014-2018/Uchwala.298.XLI.18.pdf>

Rewitalizacji Gminy Szczuczyn został poddany całościowej i kompleksowej aktualizacji, obejmującej m.in. szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, wizję, cele i kierunki działania, przedsięwzięcia oraz system zarządzania, wdrażania, monitorowania i oceny. W wyniku aktualizacji okres obowiązywania dokumentu zostaje wydłużony do roku 2035.

Aktualizacja dokumentu, uwzględniająca wnioski i rekomendacje wypracowane w ramach oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn na lata 2017 - 2023, została przeprowadzona zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. W wyniku realizacji nowej perspektywy unijnej na lata 2021 - 2027, a także ze względu na konieczność określenia nowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, Gminny Program Rewitalizacji spełnia również wymogi sformułowane względem strategii terytorialnych, o których mowa w art. 29 ust. 1 rozporządzenia ogólnego dla polityki spójności na lata 2021-2027 oraz w art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027. Dokument uwzględnia również Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 opublikowane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej 11 sierpnia 2022 r.

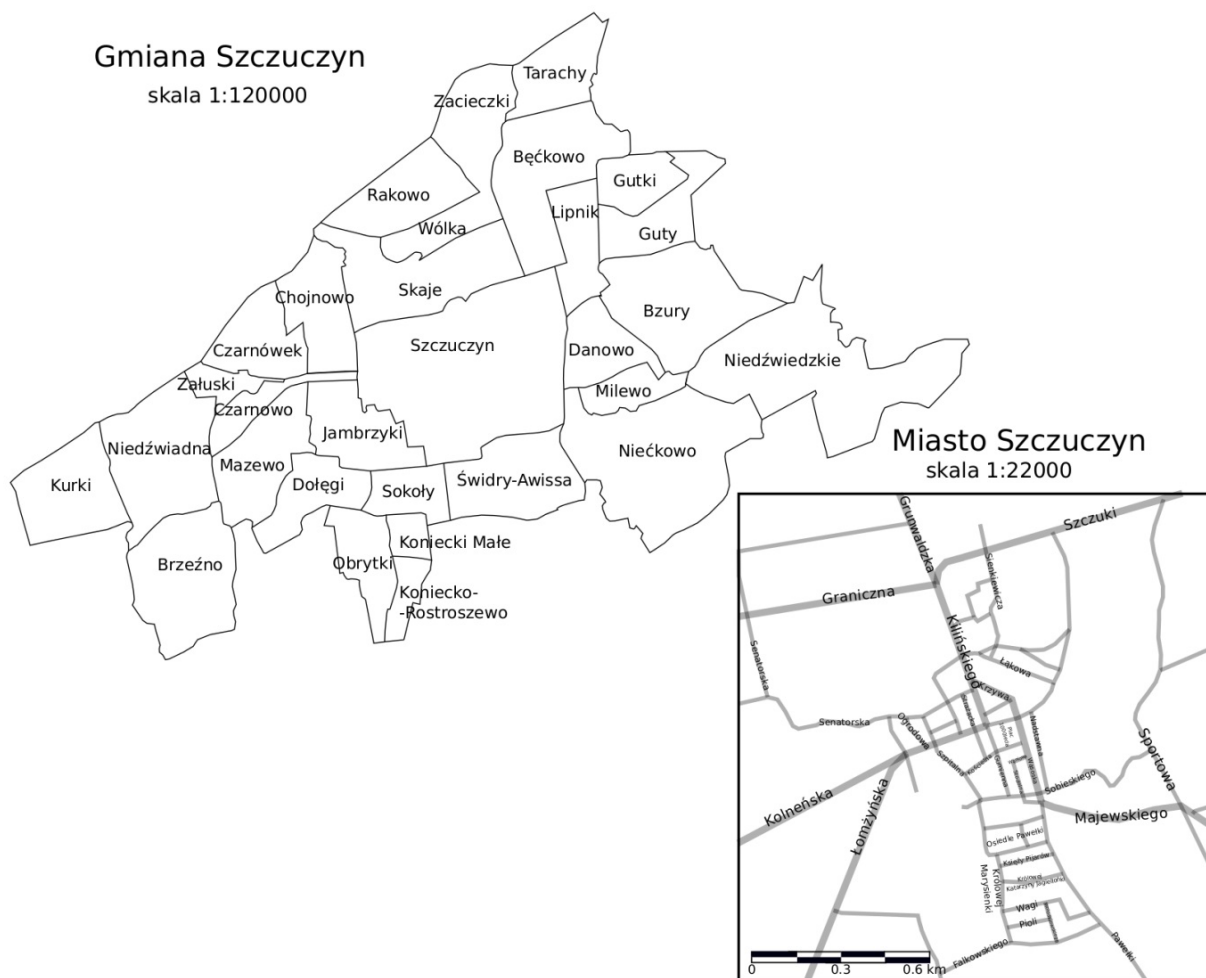
II. SYNTEZA DIAGNOZY OBSZARU REWITALIZACJI

II.1 METODOLOGIA DELIMITACJI OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH I REWITALIZACJI W GMINIE SZCZUCZYN

Podstawą do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji w gminie Szczuczyn była *Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji w gminie Szczuczyn*, która identyfikowała kluczowe problemy społeczne i infrastrukturalne gminy.

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji została przeprowadzona wielokryterialna analiza społeczno-gospodarcza oraz środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna i techniczna, w podziale na wyznaczone jednostki analityczne. Dla przeprowadzenia analizy zróżnicowania wewnątrzgminnego wykorzystano podział gminy Szczuczyn na miasto Szczuczyn (ulice) i 29 sołectw jako naturalny i łatwo identyfikowalny dla mieszkańców i innych interesariuszy Programu, który w sposób możliwe trafny odzwierciedla znane i powszechnie dostrzegane zróżnicowania w przestrzeni społeczno-gospodarczej i przestrzenno-funkcjonalnej gminy.

Rysunek 1 Mapa Gminy Szczuczyn z podziałem na jednostki referencyjne

Źródło Gminny Program Rewitalizacji Gminy Szczuczyn na lata 2017 - 2023

Dla wydzielonych obszarów pozyskano materiał statystyczny dostępny w zasobach Urzędu Miejskiego w Szczuczynie, jak i specjalnie w tym celu wygenerowany przez instytucje zewnętrzne, m.in. Powiatowy Urząd Pracy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Komendę Powiatową Policji w Grajewie czy też Ochotniczą Straż Pożarną w Szczuczynie oraz Główny Urząd Statystyczny.

Uzyskane dane przeanalizowano pod kątem budowy listy porównywalnych wskaźników odnoszących wartość danej zmiennej do jednostki miasta Szczuczyn (ulicy) lub sołectwa. Proces diagnozy gminy pod kątem weryfikacji występowania stanu kryzysowego przeprowadzono w oparciu o listę 18 wskaźników (12 w sferze społecznej oraz 6 w sferze gospodarczej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej). Wskaźniki w sferze społecznej dotyczyły demografii, bezrobocia, ubóstwa, przestępczości/patologii, edukacji oraz aktywności społecznej. Pozostałe sfery przeanalizowano pod kątem: stopnia przedsiębiorczości (sfera gospodarcza), poziomu azbestu do utylizacji (sfera środowiskowa), liczby mieszkańców przypadającej na 1 mieszkanie i obecności obiektów zabytkowych (sfera przestrzenno-funkcjonalna) oraz obecności obiektów budowlanych w złym stanie technicznym oraz braku rozwiązań technicznych w budownictwie mieszkaniowym w zakresie zapewnienia

energooszczędności oraz ochrony środowiska (sfera techniczna). Tak przeprowadzone postępowanie badawcze pozwoliło wyznaczyć obszary, które charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk, tj. noszą znamiona obszaru zdegradowanego.

II.2 OBSZAR REWITALIZACJI W GMINIE SZCZUCZYN

Synteza wyników uzyskanych w wyniku przeprowadzonej diagnozy oraz badań ilościowych i jakościowych aktualnej sytuacji w gminie doprowadziły do wyodrębnienia na terenie gminy obszaru zdegradowanego. Rada Miejska uchwałą nr 298/XLI/18 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 21 lutego 2018 r. za obszar zdegradowany w Gminie Szczuczyn wyznaczyła:

w mieście Szczuczyn ulice: Kilińskiego, Krzywa, Łomżyńska, Nadstawna, Plac 1000-lecia, Senatorska, Sienkiewicza oraz

sołectwa: Dołęgi, Brzeźno, Bzury, Świdry Awissa.

Z uwagi, iż obszar zdegradowany przekraczał limity mieszkańców i powierzchni określone w art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, dokonano analizy obszarów pod kątem następujących przesłanek:

- obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk;
- obszar rewitalizacji to obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego;
- obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

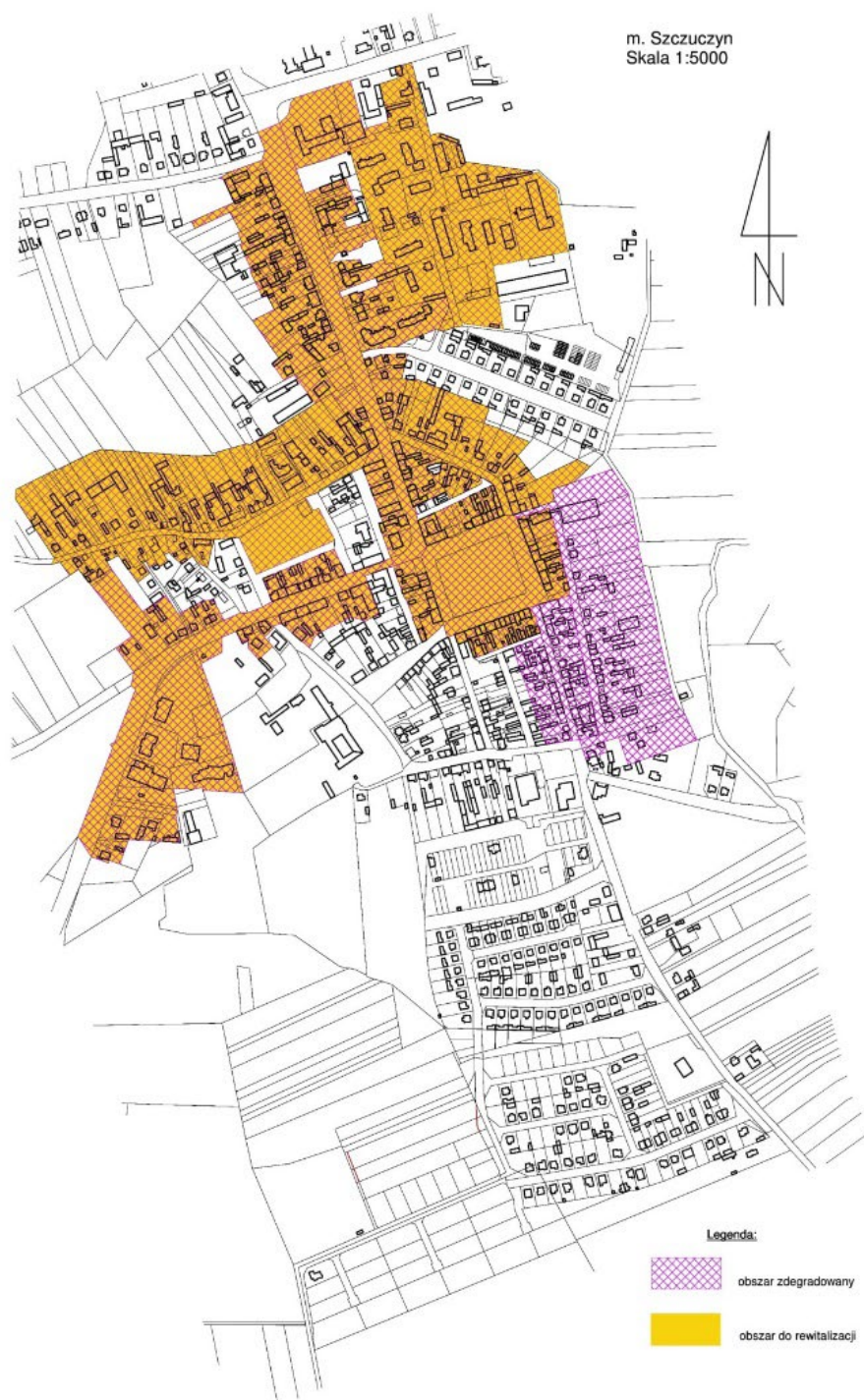
Przyjęte wyżej przesłanki umożliwiające wyznaczenie obszaru rewitalizacji spełniła następująca część terenów w mieście Szczuczyn, wcześniej scharakteryzowanych jako tereny zdegradowane:

w mieście Szczuczyn ulice: Kilińskiego, Krzywa, Łomżyńska, Plac 1000-lecia, Senatorska oraz Sienkiewicza.

Wytypowany teren stanowi 720 820,00 m² powierzchni Gminy (0,62% całkowitej powierzchni Gminy) oraz jest zamieszkiwany przez 1750 osób (27,17% ogółu mieszkańców Gminy Szczuczyn).

Tym samym obszar rewitalizacji wyznaczony został w granicach obszaru zdegradowanego. Jest to obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy. Obszar rewitalizacji wpisuje się w strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy, z uwzględnieniem więzi społecznych i kulturowych, a założone w programie rewitalizacji działania przeprowadzone na rewitalizowanym terenie jednocześnie mają służyć poprawie sytuacji mieszkańców obszaru zdegradowanego.

Rysunek 2 Obszar rewitalizacji – Szczuczyn Centrum

Źródło: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Szczuczyn na lata 2017 - 2023

III. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

Na potrzeby sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn do roku 2035 przeprowadzono szczegółową (pogłębioną) diagnozę obszaru rewitalizacji, której celem było przybliżenie skali negatywnych zjawisk oraz zidentyfikowanie potencjałów obszaru

rewitalizacji, stanowiące bodziec do jego rozwoju, optymalnie wykorzystując specyficzne uwarunkowania obszaru. Zabieg ten umożliwił określenie głównych potrzeb rewitalizacyjnych, wokół których zaprojektowano część strategiczną GPR.

Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji ma na celu pogłębienie wiedzy o obszarze rewitalizacji, szczególnie w sytuacji formułowania i realizacji części działań z zakresu rewitalizacji, jakie w latach 2017 - 2023 zostały zrealizowane, jak również tych, których z różnych przyczyn nie wykonano. Dzięki temu udało się poznać przyczyny odstąpienia od realizacji pewnych działań. Z drugiej strony udało się od nowa scharakteryzować w jak największym stopniu obszar rewitalizacji, tym samym dopasować działania do specyfiki miejsca, odpowiedzieć na jego potrzeby oraz dążyć do wzmacniania i rozwijania jego potencjałów. Dzięki dążeniu do poznania przyczyn stanu kryzysowego, pogłębiona diagnoza pozwoliła ponadto na zidentyfikowanie zależności pomiędzy poszczególnymi zjawiskami.

Na potrzeby aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn do roku 2035 dokonano analizy wskaźników wykorzystanych do analizy przeprowadzonej w ramach diagnozy delimitacyjnej w 2016 r. opracowanej w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Zakres diagnozy był w miarę możliwości i dostępności danych modyfikowany (uzupełniany o inne zjawiska), tak aby można było uzyskać pełniejszy obraz sytuacji na obszarze rewitalizacji. Pozwoliło to nie tylko na zidentyfikowanie źródeł zjawisk kryzysowych, ale również na wychwycenie zachodzących między nimi związków przyczynowo - skutkowych. W tym celu wykorzystano ilościowe, ale także jakościowe metody badawcze. Ważne było również zachowanie logiki interwencji oraz zidentyfikowanie potencjałów obszaru rewitalizacji, tak aby planując interwencję móc optymalnie wykorzystać jego specyficzne uwarunkowania. Tym samym układ pogłębionej diagnozy odwołuje się w swoim kształcie do katalogu zjawisk kryzysowych wskazanych w ustawie o rewitalizacji, a zatem analizę przeprowadzono z podziałem na sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną. W ramach szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji przeprowadzono analizę wskaźnikową w oparciu o najnowsze dostępne dane, pokazując aktualną sytuację panującą w obszarze rewitalizacji na tle wartości referencyjnych, czyli średnich wartości wskaźników dla całej gminy. Jednocześnie analiza wskaźnikowa była weryfikowana pod kątem jakościowym, tzn. z wykorzystaniem szeroko rozumianej partycypacji społecznej dążono do identyfikacji zjawiska kryzysu oraz poznania jego przyczyn. Dokonana ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn na lata 2017 - 2023 potwierdziła, że założone w dokumencie cele procesu rewitalizacji nie zostały osiągnięte. Jednocześnie założone wskaźniki obrazujące negatywne zjawiska kryzysowe na obszarze rewitalizacji odbiegają od średnich wartości dla gminy.

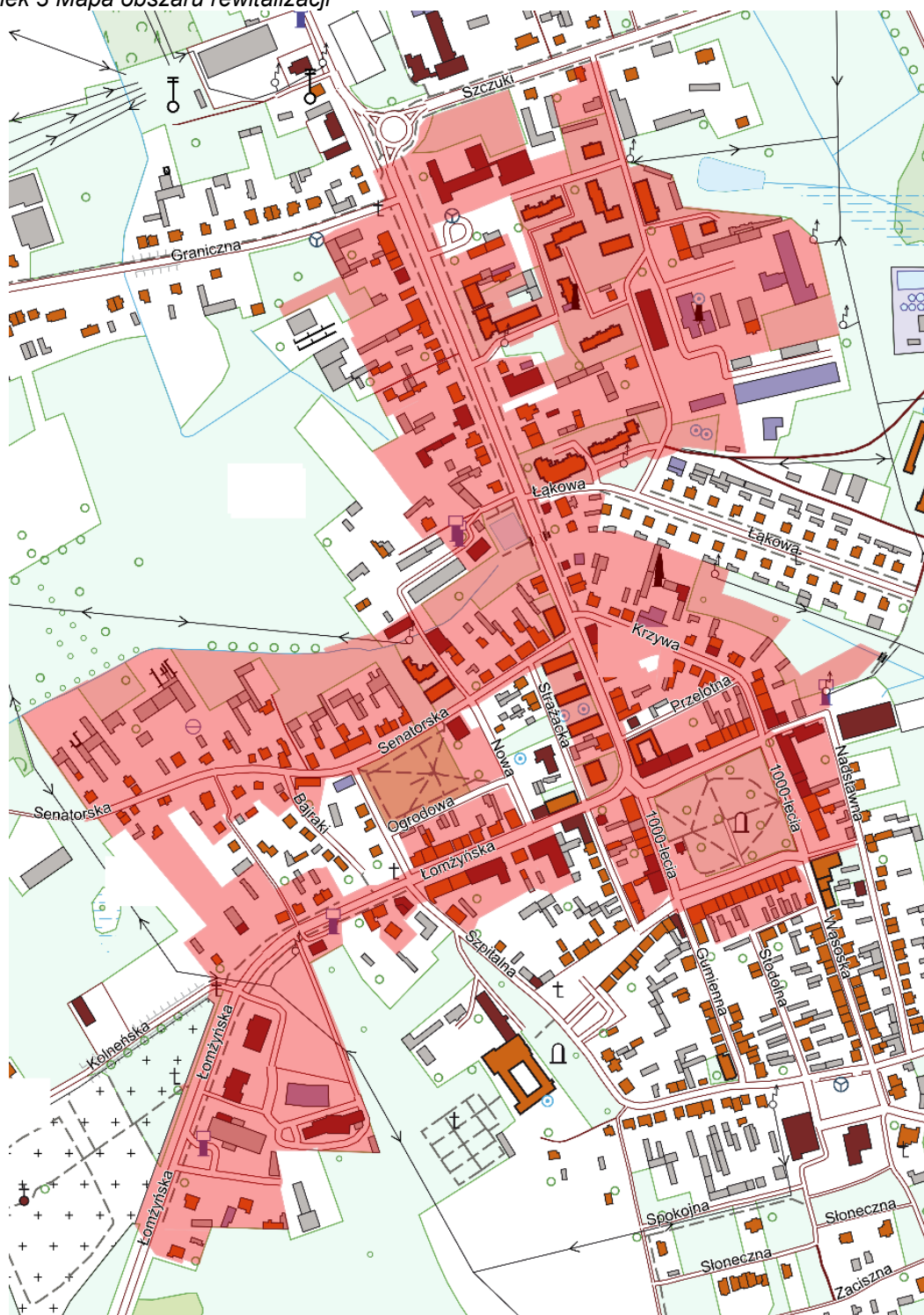
W celu uchwycenia trendu oraz dla poprawności interpretacji zmian zachodzących na obszarze rewitalizacji oraz z uwagi, iż obszary zdegradowane i obszar rewitalizacji zostały wyznaczone głównie w oparciu o dane za rok 2016, tam gdzie było to możliwe analiza dotyczyła danych za 2023 oraz 2016 rok. W niektórych przypadkach, w celu obserwacji zmian analizowano również dane za 2020. W celu pełniejszego odzwierciedlenia rzeczywistej sytuacji i stworzenie jej bardziej wielowymiarowego obrazu obszaru rewitalizacji, wyniki badań ilościowych powiązano bezpośrednio z danymi jakościowymi. Stąd też w celu uzupełnienia danych wskaźnikowych, w ramach prac nad diagnozą przeprowadzono działania partycypacyjne, w tym wywiady, spacery studyjne, spotkania oraz warsztaty diagnostyczne z interesariuszami obszaru rewitalizacji. Przeprowadzono również ankietę mającą na celu

przestrzenną identyfikację ich problemów, potencjałów oraz potrzeb rewitalizacyjnych. Pozwoliło to uzupełnić dane ilościowe o opinie, odczucia oraz informacje kluczowych interesariuszy procesu rewitalizacji.

III.1 OBSZAR REWITALIZACJI – SZCZUCZYN CENTRUM

Obszar rewitalizacji Szczuczyn Centrum usytuowany jest, jak sama nazwa wskazuje, w centralnym zwartym terenie miasta Szczuczyn. Obejmuje teren o powierzchni 72,082 ha. Według danych z diagnozy delimitacyjnej w 2018 r. liczba ludności na rewitalizacji wynosiła 1750 osób. W 2023 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się do 1518 osób. Nie zmienia to jednak faktu, iż jest to nadal obszar o największej gęstości zaludnienia w gminie. Z uwagi na wielofunkcyjną zabudowę, Szczuczyn Centrum jest jedną z najważniejszych części miasta. Na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są obecnie obiekty świadczące usługi publiczne oraz zdrowotne, w tym kluczowe obiekty użyteczności publicznej tj. urząd gminy, szkoły, ochotnicza straż pożarna czy przychodnia rejonowa. Obszar Szczuczyn Centrum charakteryzuje się dużym udziałem tkanki mieszkaniowej – jedno i wielorodzinnej. Ponadto lokalizacja na nim zabytkowego parku miejskiego czyni, że obszar ten pełni również funkcje reprezentatywne Szczuczyna.

Rysunek 3 Mapa obszaru rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

III.2 ANALIZA NEGATYWNYCH ZJAWISK OBSZARU REWITALIZACJI

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji w sferze społecznej obejmuje analizę negatywnych w zakresie m.in. bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240), niskiego poziomu edukacji lub kapitału

społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

SFERA SPOŁECZNA

► Demografia

Według danych Urzędu Miejskiego w Szczuczynie liczba ludności obszaru rewitalizacji w 2023 r. wynosiła 1518 osób i była niższa od wartości odnotowanej w 2016 r. o blisko 14%. Oznacza to, iż na przestrzeni lat 2016-2023 nastąpił średnioroczny spadek populacji na poziomie 2%, natomiast zaobserwowany spadek względny liczby ludności jest na poziomie -13,26%, co stanowi ponad dwukrotność spadku względnego liczby ludności w latach 2010-2016.

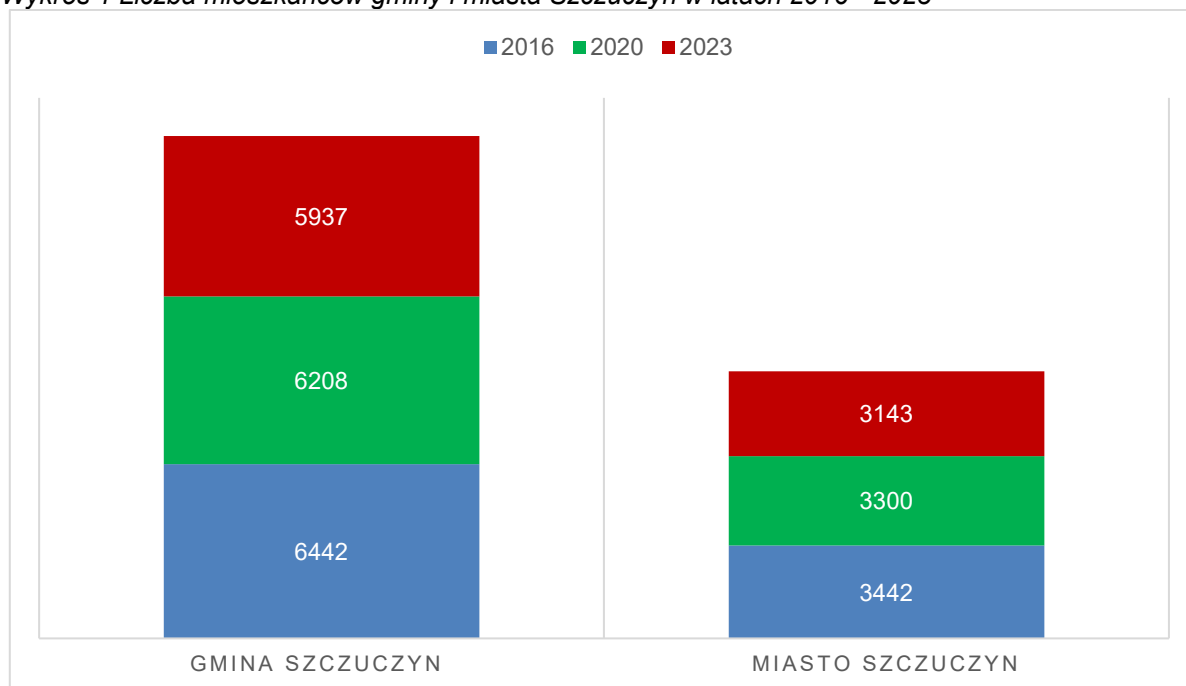
Tabela 2. Poziom depopulacji na obszarze rewitalizacji na tle całej gminy Szczuczyn

Obszar	Liczba mieszkańców 2016	Liczba mieszkańców 2023	Przyrost/spadek absolutny w %	Przyrost/spadek względny w %	Dynamika zmian w liczbie ludności w %
	ogółem	ogółem	ogółem	ogółem	ogółem
1. Gmina Szczuczyn	6442	5937	-505	-7,84	92,16
2. Gmina Szczuczyn (obszar wiejski)	3000	2794	-206	-6,87	93,13
3. Miasto Szczuczyn (obszar miejski)	3442	3143	-299	-8,69	91,31
4. Obszar rewitalizacji	1750	1518	-232	-13,26	86,74

Źródło: opracowanie własne

Problem wyludniania się w gminie Szczuczyn obserwuje się zarówno w mieście, jak również na obszarach wiejskich gminy, przy czym dynamika spadku liczby ludności jest większa w mieście niż na obszarach wiejskich. Z kolei w mieście Szczuczyn największa dynamika spadku ludności obserwowana jest właśnie na obszarze rewitalizacji. Stosunek liczby mieszkańców miasta Szczuczyn i liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji w latach 2016 – 2023 r. wskazuje, iż liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji spadła z poziomu 50,84% do 48,30%. Aktualnie liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji, w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców gminy wynosi 25,57%. Stąd też jednym z istotnych wyzwań dla obszaru rewitalizacji są kwestie demograficzne, w szczególności problem depopulacji obszaru.

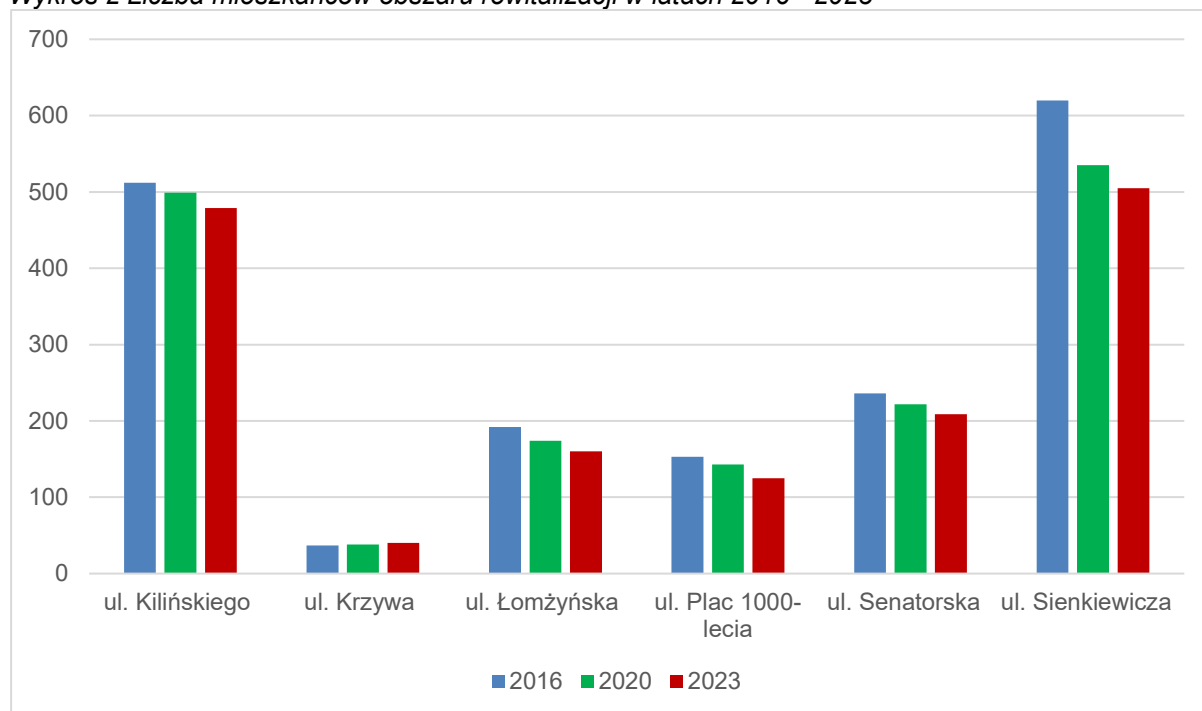
Wykres 1 Liczba mieszkańców gminy i miasta Szczuczyn w latach 2016 - 2023

Źródło: opracowanie własne

Na poniższym wykresie zaprezentowano analizę zmian w liczbie ludności na obszarze rewitalizacji Szczuczyn Centrum w przedziale lat 2016-2020-2023. Analizując w/w aspekt w kontekście wyznaczonego obszaru rewitalizacji wyraźnie zauważalny jest problem wyludniania się mieszkańców na tym terenie. Średni spadek liczby ludności w gminie na przestrzeni lat 2016 - 2023 wynosi -7,84%. W tym samym okresie spadek liczby ludności w mieście Szczuczyn wyniósł -8,69. Ubytek mieszkańców na obszarze rewitalizacji w latach 2016 - 2023 wyniósł -232 osoby, co stanowiło spadek o ponad 13%. Średnioroczna dynamika ubytku ludności z obszaru rewitalizacji na przestrzeni lat 2016 - 2023 wynosiła ponad 2%, podczas gdy średnia dla gminy wynosiła -1,16%, a w samym mieście Szczuczyn -1,29%. Analizując dane dotyczące wyznaczonego obszaru rewitalizacji również notuje się zróżnicowane saldo liczby mieszkańców poszczególnych ulic. Największy spadek liczby ludności wynoszący ponad 18% notuje się na ulicach Plac 1000-lecia oraz Sienkiewicza. Wysokie wartości spadku ludności obserwuje się również na ulicach Łomżyńskiej (-16,67) oraz Senatorskiej (-11,44). Poniżej średniej dla gminy są natomiast ulice Kilińskiego oraz Krzywa. Na ulicy Kilińskiego notuje się spadek liczby ludności o 6,45%, natomiast na ulicy Krzywej nastąpił wzrost liczby mieszkańców o ponad 8%. Należy zauważyć, iż w okresie 2010 - 2016 ulica Krzywa była tą, która notowała najwyższe wartości spadku liczby ludności (-17,78%).

Wykres 2 Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji w latach 2016 - 2023

Źródło: opracowanie własne

Z rozmów z ekspertami lokalnymi i mieszkańcami wynika, iż istotnymi problemami ograniczającymi atrakcyjność osiedleńczą na obszarze Szczuczyn Centrum są m.in.: niska atrakcyjność centrum Szczuczyna, brak lokali mieszkalnych, objęcie Centrum Szczuczyna ochroną konserwatorską, braki uregulowanego stosunku prawnego nieruchomości lub też brak prawa do dysponowania nieruchomościami przez Gminę. Dodatkowo, jednym z kluczowych wyzwań obszaru rewitalizacji jest postępujący proces wyludniania się mieszkańców, szczególnie młodych oraz zjawisko starzenia się społeczeństwa, mające istotny wpływ na strukturę demograficzną, rynek pracy oraz lokalną gospodarkę. Tym samym, duży odsetek seniorów skutkuje koniecznością podjęcia działań związanych z niwelowaniem występujących w Centrum barier przestrzennych i architektonicznych utrudniających tej grupie sprawne i bezpieczne poruszanie się. Z problemem starzenia się mieszkańców Szczuczyna wiąże się wzrastający problem izolacji społecznej mieszkańców. Rozmowy z mieszkańcami i lokalnymi liderami prowadzą do wniosku, iż w mieście występuje niski stopień integracji mieszkańców oraz niska aktywność w zakresie oddolnego podejmowania inicjatyw społecznych. Efektem tego zjawiska są słabe więzi społeczne, brak wzajemnej współpracy mieszkańców i poczucia wspólnoty.

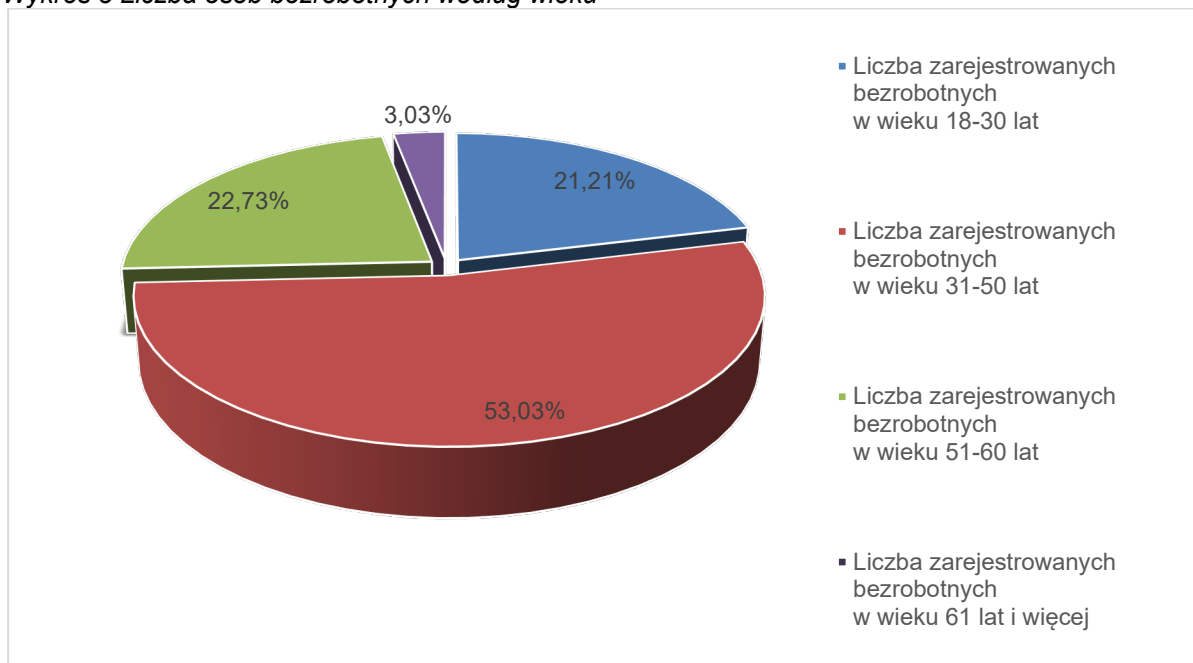
► Bezrobocie

Charakterystykę problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji można również poznać analizując dane dotyczące zjawiska bezrobocia. Zgodnie z danymi z Powiatowego Urzędu Pracy w Grajewie liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenów gminy Szczuczyn na koniec grudnia 2016 r. wyniosła 448 osób, co stanowiło 6,95% ogólnej liczby mieszkańców gminy. Natomiast na koniec grudnia 2023 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie wynosiła 200 osób, stanowiąc tym samym 3,71% ogólnej liczby mieszkańców gminy. Oznacza to, że liczba osób bezrobotnych spadła o 228 osób, czyli o ponad połowę ogólnej liczby osób bezrobotnych, jaka miała miejsce w 2016 roku.

Liczba osób bezrobotnych w mieście Szczuczyn stanowi 65% ogółu bezrobotnych w gminie, przy czym blisko 48% osób bezrobotnych mieszka na obszarze rewitalizacji. Średni procentowy wskaźnik bezrobocia na obszarze rewitalizacji w 2023 roku wyniósł 4,48% i był o 0,77% wyższy niż średnia dla gminy. Struktura wewnętrzna osób bezrobotnych na obszarze rewitalizacji wskazuje, że największy odsetek osób bezrobotnych (10,40%) mieszka na Placu 1000-lecia. Jest to wynik ponad 2-krotnie wyższy od wskaźnika bezrobocia na obszarze rewitalizacji. Niekorzystna sytuacja pod względem braku pracy jest również obserwowana na pozostałych ulicach obszaru, gdzie wskaźnik osób bezrobotnych waha się między 4,78%, a 7,50%, również zdecydowanie przewyższając średnią gminną (3,71%) oraz średnią obszaru rewitalizacji (4,48%). Ulicą, na której liczba osób bezrobotnych jest niższa niż średnia dla gminy jest ulica Sienkiewicza (1,98%). Dodatkowo ulicą, na których wskaźnik bezrobocia jest niższy niż średnia dla obszaru rewitalizacji (4,48%) jest ulica Łomżyńska (4,38%).

Biorąc pod uwagę strukturę osób bezrobotnych największy problem z punktu widzenia społecznego mają osoby bezrobotne tzw. w trudnej sytuacji (pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy oraz w wieku 31- 50 lat), gdyż im najtrudniej odnaleźć się na rynku pracy i/lub do niego powrócić. Udział osób długotrwale bezrobotnych (powyżej 12 miesięcy) wśród wszystkich bezrobotnych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji wyniósł 44% i przewyższył średnią dla gminy wynoszącą 40%. Ponad połowa osób bezrobotnych (53,03%) na obszarze rewitalizacji to osoby w przedziale wieku 31 - 50 lat. Najmniej osób bezrobotnych to osoby w wieku 61 lat i więcej (3,03%).

Wykres 3 Liczba osób bezrobotnych według wieku

Źródło: opracowanie własne

Na przełomie ostatnich lat zdecydowanej, zmianie, niestety niekorzystnej, uległ aspekt udziału osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w całej strukturze osób bezrobotnych obszaru. W roku 2016 było to relatywnie pozytywny aspekt, ponieważ w całej strukturze osób bezrobotnych obszaru Szczuczyn Centrum udział osób bezrobotnych bez żadnych kwalifikacji był nieco mniejszy (37,80%) niż w całej gminie Szczuczyn (41,74%). Natomiast analizując powyższy aspekt w roku 2023, odsetek wśród bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych na

obszarze rewitalizacji w stosunku do ogółu osób bezrobotnych wynosił 45,45%, podczas gdy średnia w gminie wynosiła 40,45%, a w samym mieście Szczuczyn 40,26%.

Przedłużający się stan pozostawania bez pracy powodować może nie tylko negatywny wpływ na stan zdrowia psychofizycznego osób bezrobotnych, ale także prowadzi do rozwoju patologii i stopniowej izolacji społecznej tej grupy osób. W efekcie wyrwanie się z bierności zawodowej może stać się nie tylko trudne, ale wręcz niemożliwe. Jednym z działań w walce z przewyciężeniem bierności zawodowej jest możliwość podjęcia działalności gospodarczej. W gminie Szczuczyn na 220 bezrobotnych jedynie 8 osób, czyli niecałe 4% bezrobotnych, otrzymało środki z urzędu pracy na podjęcie działalności gospodarczej. Na obszarze rewitalizacji sytuacja wygląda zdecydowanie gorzej, ponieważ tylko jedna osoba (1,52% ogółu bezrobotnych), otrzymała środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Biorąc pod uwagę liczbę osób bezrobotnych w 2023 r., bezrobocie jest to jedno z najistotniejszych zjawisk warunkujących jakość życia – zarówno na terenie całego miasta, jak i wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Przeprowadzona analiza zjawiska bezrobocia potwierdza, że wyznaczony obszar rewitalizacji jest tym obszarem, który w zdecydowanej większości dotknięty jest problemem osób bezrobotnych. Jednakże z rozmów przeprowadzonych z ekspertami lokalnymi oraz mieszkańcami wynika, iż problem bezrobocia nie stanowi istotnego problemu. Według opinii mieszkańców natężenie problemu bezrobocia ma średni poziom. Problem braku możliwości uzyskania zatrudnienia w gminie Szczuczyn w zasadzie nie występuje, ponieważ „*nie pracuje tylko ten kto nie chce*”, a istniejąca oferta rynkowa pozwala na podjęcie pracy.

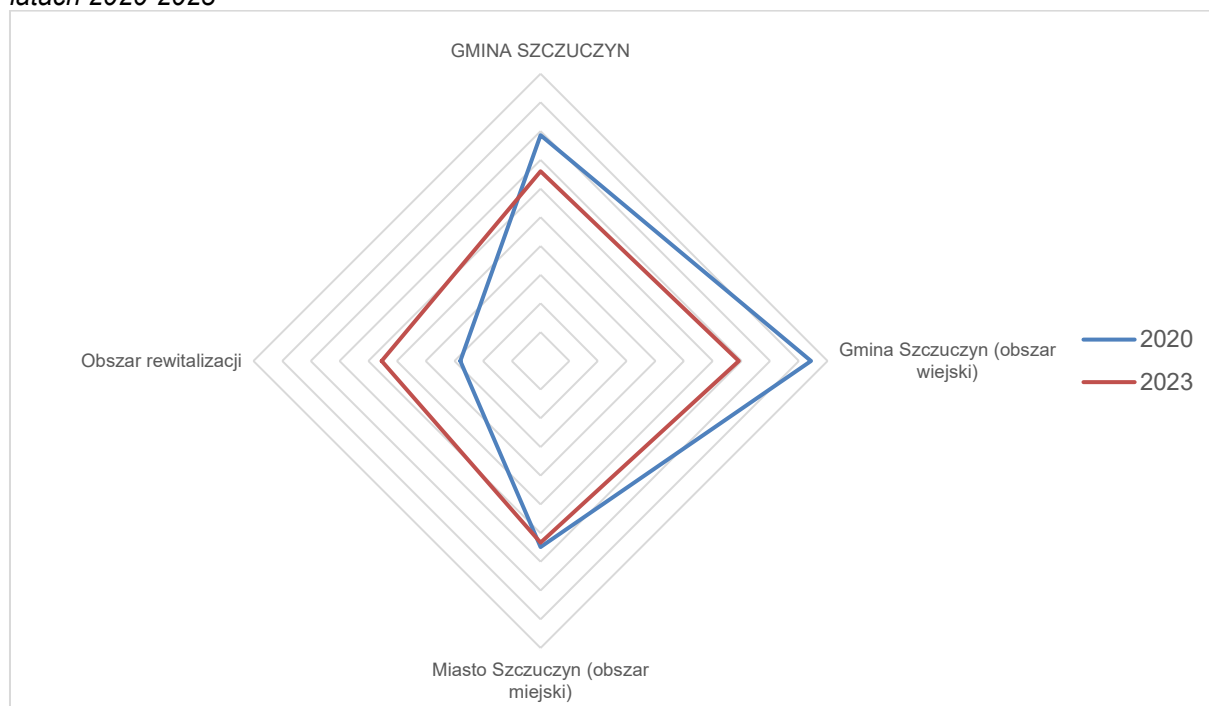
► Pomoc społeczna

Ważnym aspektem w kontekście analizy sytuacji społecznej na obszarze rewitalizacji jest liczba osób korzystających z pomocy społecznej oraz przyczyny przyznawania tej pomocy. Wartości wskaźników mogą obrazować kluczowe problemy, jakie pojawiają się na obszarze rewitalizacji. Ubóstwo, to pojęcie, które z jednej strony określa warunki życia jednostki, a z drugiej strony wskazuje na nierówności i sprzeczności występujące w społeczeństwie. Dlatego też, patrząc od strony stricte ekonomicznej niezbędne jest zaspokojenie podstawowych potrzeb osób żyjących poniżej minimum socjalnego, a w szczególności minimum egzystencji, zapewniając im pomoc w różnych formach (świadczenia pieniężne oraz niepieniężne).

W 2016 roku na obszarze rewitalizacji ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej korzystało 6% mieszkańców, przy średniej dla gminy na poziomie 4,44%. W roku 2020, odsetek osób będących beneficjentami ośrodka pomocy społecznej wynosił 2,79%, przy średniej dla gminy 7,86%. Można było tym samym wnioskować, że sytuacja na obszarze rewitalizacji uległa poprawie. Jednak w 2023 roku, sytuacja mieszkańców obszaru rewitalizacji zdecydowanie się pogorszyła. O ile w 2020 roku, odsetek osób zamieszkałych na obszarze rewitalizacji i korzystających ze środków pomocy społecznej wynosił 9,22%, to w 2023 roku był to wynik blisko 22%. Dodatkowo, w 2020 r. co piąty mieszkaniec miasta Szczuczyn (21,03%), korzystający ze środków pomocy społecznej był jednocześnie mieszkańcem obszaru rewitalizacji, to już w 2023 r. ponad 42% mieszkańców miasta Szczuczyn korzystających ze środków OPS było mieszkańcami obszaru rewitalizacji.

W 2023 roku na obszarze rewitalizacji odsetek osób korzystających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosił 5,53% (84 osoby korzystały ze świadczeń pomocy społecznej), przy średniej dla gminy na poziomie 6,60% (392 osoby w gminie Szczuczyn w 2023 r. korzystało ze świadczeń pomocy społecznej). Pomimo faktu, iż odsetek osób zamieszkałych na obszarze rewitalizacji korzystających z pomocy społecznej nie przekracza średniej dla gminy w 2023 r., niepokojący jest 2-krotny wzrost odsetka tych osób. W ujęciu ilościowym liczba osób korzystająca ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Szczuczyn spadła na przestrzeni lat 2020 - 2023 o 96 osób, w tym 81 mieszkało na obszarze wiejskim gminy oraz 15 osób w mieście Szczuczyn. Niemniej jednak w tym samym okresie, liczba beneficjentów pomocy społecznej mieszkających na obszarze rewitalizacji wzrosła o 42 osoby. Oznacza to, iż korzystanie z pomocy społecznej stanowi kolejny istotny aspekt, pod względem którego Szczuczyn Centrum plasuje się negatywnie na tle gminy. Jest to stan bardzo niepokojący, niosący za sobą negatywne skutki ekonomiczne, jak i społeczne dla obszaru rewitalizacji.

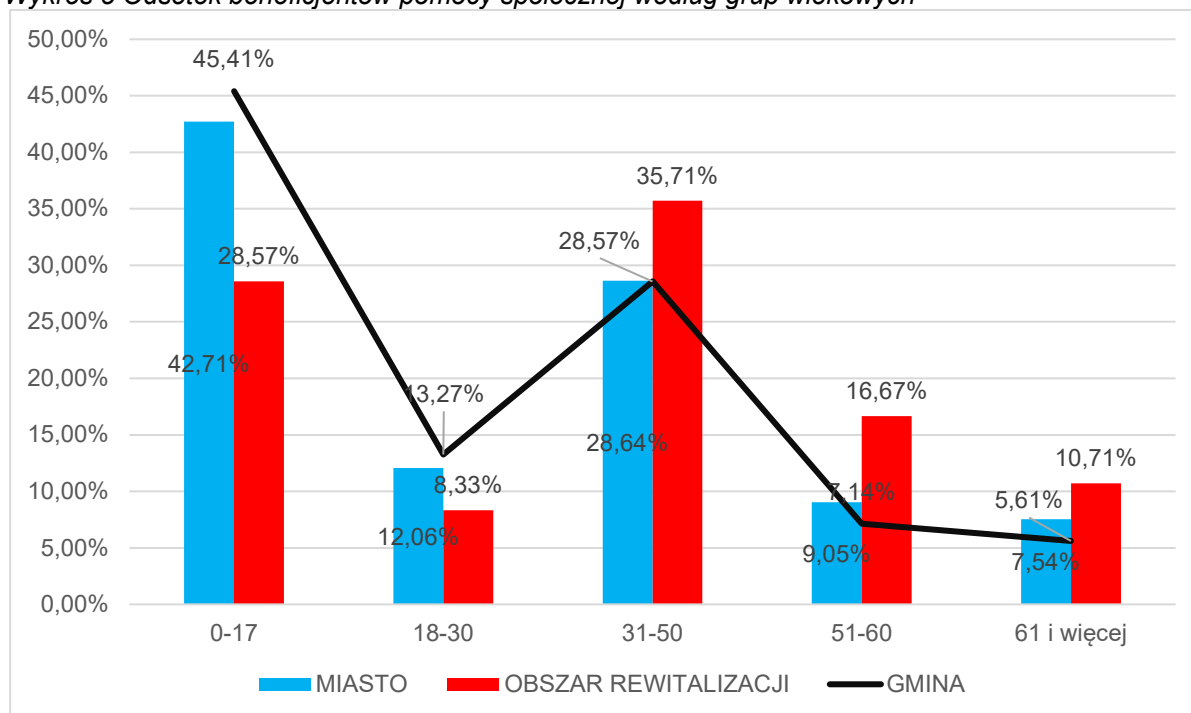
Wykres 4 Udział osób objętych pomocą społeczną z obszaru rewitalizacji na tle gminy Szczuczyn w latach 2020-2023

Źródło opracowanie własne

Analizując poziom uzależnienia od pomocy społecznej warto spojrzeć na przedziały wiekowe osób pobierających świadczenia. Jak wynika z danych Ośrodka Pomocy Społecznej, w 2023 r. największy odsetek beneficjentów OPS w gminie Szczuczyn były to osoby w przedziale wieku do 17 roku życia oraz osoby w wieku 31 - 50 lat. Dotyczy to zarówno całej gminy Szczuczyn, jak też miasta Szczuczyn oraz obszaru rewitalizacji. Oczywiście istnieją różnice w proporcjach. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji nie przekraczali średniej dla gminy w przypadku osób w przedziale wieku 0 - 17 lat oraz 18 - 30.

Wykres 5 Odsetek beneficjentów pomocy społecznej według grup wiekowych

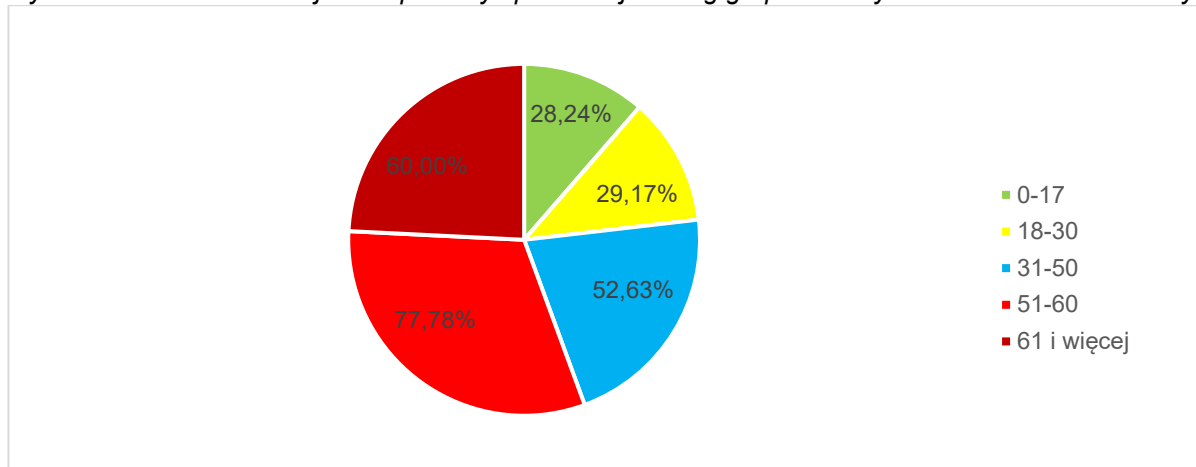
Źródło opracowanie własne

Największy odsetek osób zamieszkujących obszar rewitalizacji pobierających świadczenia pomocy społecznej są to osoby w przedziale wieku 31 - 50 lat. Stanowiły one 35,71% ogółu, przy średniej w gminie wynoszącej 28,57% oraz średniej dla miasta 28,64%. Kolejnym przedziałem wiekowym były osoby do 17 roku życia. Niemniej nie przekraczały one ani średniej dla gminy (45,41%), ani średniej dla miasta Szczuczyn (42,71%). Osoby w przedziale wieku 18 - 30 stanowiły jedynie 8,33% beneficjentów OPS i również były to wartości zdecydowanie niższe niż średnia dla miasta (12,06%) oraz średnia dla gminy (13,27%). Zdecydowanie powyżej średniej zarówno dla gminy, jak i dla miasta kształtuje się odsetek osób w przedziale wiekowym 61 - 60 lat oraz 61 lat i więcej. W 2023 r. dla osób w przedziale wieku 51 - 60 lat, średnia dla gminy wyniosła 7,17%. Natomiast ponad dwukrotnie wartość ta została przekroczona wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji (16,67%). Podobnie jest w przypadku osób 61 lat i więcej. Średnia dla gminy wynosi 5,61%, natomiast dla obszaru rewitalizacji wynik to 10,71%. Powyższa analiza wskazuje, że w przeważającej większości beneficjentami OPS są osoby z obszaru rewitalizacji, które przekroczyły 31 rok życia, czyli osoby w wieku produkcyjnym.

Analizując przedziały wiekowe osób korzystających z pomocy społecznej, warto przywrzeć się zjawisku osób zamieszkujących obszar rewitalizacji i korzystających z pomocy społecznej do ogólnej liczby osób w mieście Szczuczyn korzystających z OPS. Analiza tej zależności wskazuje, że blisko 78% mieszkańców w wieku 51 - 60 lat to mieszkańcy obszaru rewitalizacji. W przypadku przedziału wiekowego 61 i więcej, odsetek osób mieszkających na obszarze rewitalizacji w ogóle mieszkańców miasta Szczuczyn korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wynosi 60%. Natomiast co drugi mieszkaniec miasta Szczuczyn w przedziale wieku 31 - 50 lat to mieszkaniec obszaru rewitalizacji. Oznacza to, iż wobec obecnej sytuacji demograficznej obszaru rewitalizacji, duży udział osób w wieku senioralnym i „około senioralnym” korzystających ze świadczeń pomocy społecznej stanowi istotny problem w sferze społecznej. Włączając w to również obserwowany proces starzenia się

społeczeństwa obszaru generuje dodatkowe wyzwania, które odnoszą się do specyfiki tej grupy wiekowej.

Wykres 6 Odsetek beneficjentów pomocy społecznej według grup wiekowych na tle miasta Szczuczyn

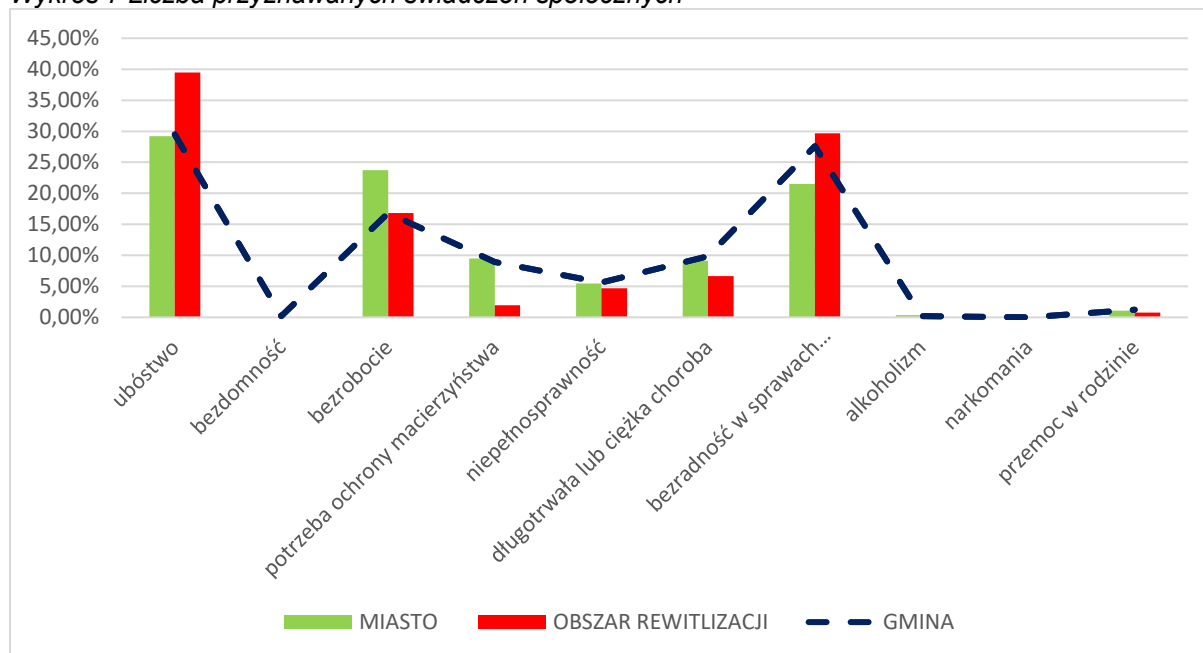

Źródło opracowanie własne

Analizując beneficjentów świadczeń pomocy społecznej pod względem płci, widoczna jest niewielka przewaga mężczyzn, którzy stanowią ponad 54% beneficjentów.

Jak wynika z danych Ośrodka Pomocy Społecznej, najczęstszym powodem wypłacania zasiłków w gminie Szczuczyn w 2016 roku było bezrobocie (216 świadczeń), ubóstwo (215) oraz długotrwała i ciężka choroba (57). Z kolei w 2023 roku, najczęstszym powodem przyznawania świadczeń były: ubóstwo (284), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (266) oraz bezrobocie (162).

Wykres 7 Liczba przyznawanych świadczeń społecznych

Źródło opracowanie własne

W 2023 r. mieszkańcy obszaru rewitalizacji, szczególnie w obszarze ubóstwa oraz bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych wykazywali zdecydowanie większą

niż średnia gminna potrzebę wsparcia. Dodatkowo, bardzo blisko średniej dla gminy (16,82%) występuje odsetek korzystających z OPS z tytułu bezrobocia (16,80%). Należy przy tym zwrócić uwagę na fakt, iż przeprowadzona analiza zjawiska bezrobocia potwierdziła, że wyznaczony obszar rewitalizacji jest tym obszarem, który w zdecydowanej większości dotknięty jest problemem osób bezrobotnych, to jednak liczba beneficjentów pomocy społecznej z tytułu bezrobocia jest zdecydowanie wyższa w samym mieście Szczuczyn (23,72%), niż na obszarze rewitalizacji (16,80%).

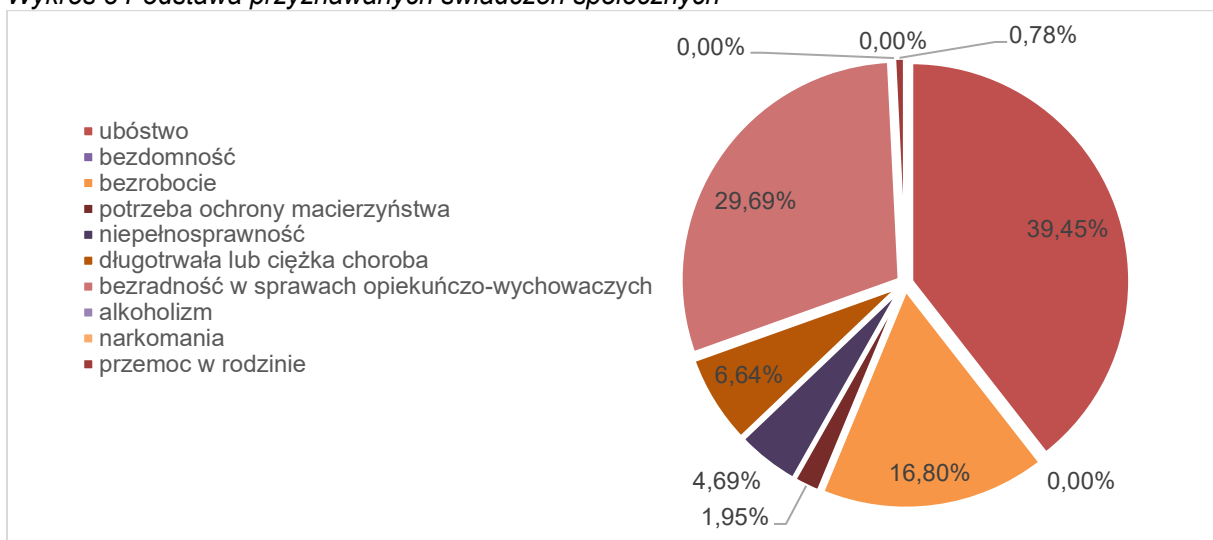
Tabela 1 Struktura świadczeń pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji na tle gminy Szczuczyn

	GINA	MIASTO	OBSZAR REWITALIZACJI
ubóstwo	29,49%	29,20%	39,45%
bezdomność	0,21%	0,00%	0,00%
bezrobocie	16,82%	23,72%	16,80%
potrzeba ochrony macierzyństwa	8,93%	9,49%	1,95%
niepełnosprawność	5,61%	5,47%	4,69%
długotrwała lub ciężka choroba	9,87%	9,12%	6,64%
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	27,62%	21,53%	29,69%
alkoholizm	0,21%	0,36%	0,00%
narkomania	0,00%	0,00%	0,00%
przemoc w rodzinie	1,25%	1,09%	0,78%

Źródło opracowanie własne

Wśród najczęściej pobieranych świadczeń środowiskowej pomocy społecznej jest ubóstwo stanowiące blisko 40 % wszystkich pobieranych świadczeń. Świadczy to o dużym problemie ubóstwa z którym boryka się obszar. Drugim z kolei świadczeniem jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (29,69%) oraz bezrobocie (16,80%). Osoby ze szczególnymi potrzebami, czyli osoby pobierające świadczenia z tytułu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby, stanowiły odpowiednio 4,69% oraz 6,64% wszystkich osób, którym przyznawano świadczenia.

Wykres 8 Podstawa przyznawanych świadczeń społecznych

Źródło opracowanie własne

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy dla osób, które mają trudności we wnoszeniu bieżących opłat mieszkaniowych. Przysługuje on, jeżeli w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku średni miesięczny dochód przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego nie przekroczył 40% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarstwie jednoosobowym lub 30% w gospodarstwie wieloosobowym. W 2023 roku 30 rodzin otrzymała dodatek mieszkaniowy w gminie Szczuczyn, w tym 4 rodziny zamieszkujące obszar wiejski gminy oraz 26 rodzin mieszkających w mieście Szczuczyn. Na obszarze rewitalizacji dodatek mieszkaniowy otrzymało 17 rodzin, stanowiąc tym samym 56,67% rodzin w gminie oraz 65,38% rodzin w mieście otrzymujących dodatek mieszkaniowy.

Trudności związane z bieżącym funkcjonowaniem rodzin, to również zjawisko ubóstwa żywieniowego dzieci i młodzieży. W 2023 roku liczba dzieci i młodzieży do 17 roku życia korzystająca z dożywiania wyniosła 124, w tym 65 osób (52,42%) to mieszkańcy miasta Szczuczyn. Zdecydowany problem widać wśród osób zamieszkujących obszar rewitalizacji, ponieważ blisko 76% dzieci szkolnej korzystająca z dożywiania to mieszkańcy miasta Szczuczyn z obszaru rewitalizacji.

W opinii mieszkańców i lokalnych ekspertów ubóstwo stanowi problem, jednak z obserwacji wynika, iż w większości przypadków jest to problem dziedziczony, a więc sytuacji, w której bieda przekazywana jest z pokolenia na pokolenie. Brak wzorców zachowań związanych z edukacją i rozwojem zawodowym sprawia, że młodsze pokolenia nie widzą możliwości awansu społecznego. Ubóstwo może prowadzić do problemów takich jak uzależnienia, przemoc domowa czy przestępczość.

► Bezpieczeństwo

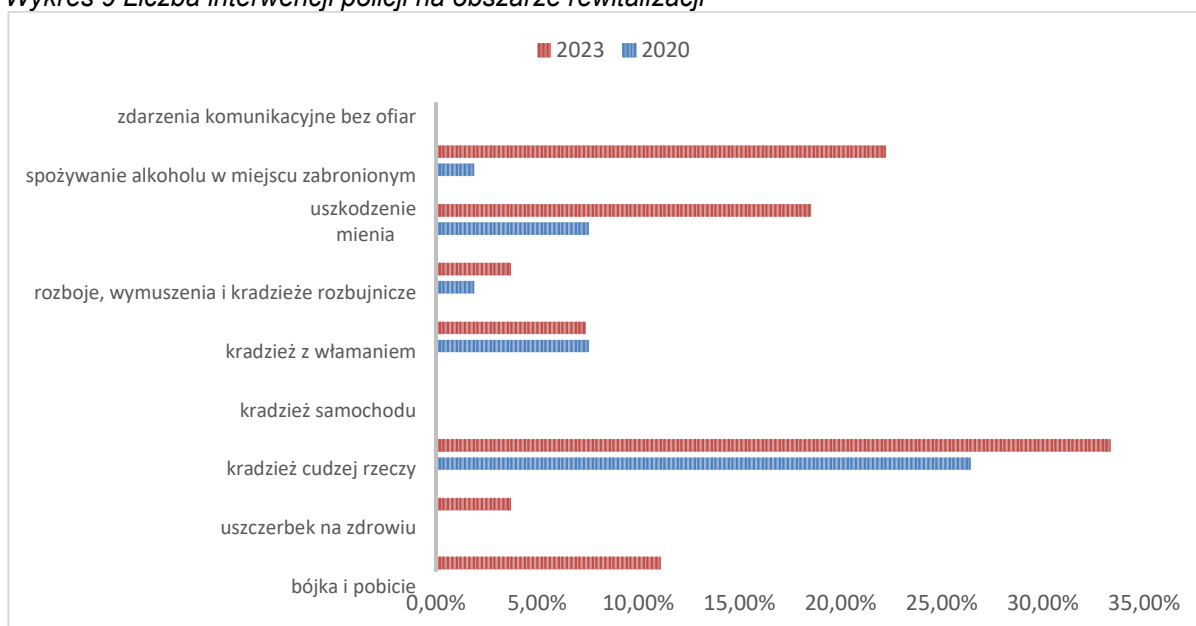
Stąd też istotnym obszarem analizy wymiaru społecznego jest bezpieczeństwo. Brak bezpieczeństwa może wpływać na negatywnie postrzeganie danego obszaru. Ważnym czynnikiem sprzyjającym występowaniu przemocy domowej jest stres związany z aktualną sytuacją socjalno-ekonomiczną rodziny. Bezrobocie, problemy finansowe, mieszkaniowe czy zdrowotne, a także nawarstwianie się różnych problemów może wywoływać frustrację, co z kolei może sprzyjać pojawieniu się przemocy domowej. Przemoc w rodzinie była i jest obecna we wszystkich społeczeństwach bez względu na panujący ustrój polityczny czy też poziom rozwoju gospodarczego. Występuje często i przybiera najróżniejsze formy. W Krajowym Programie Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie przyjęto następującą definicję przemocy w rodzinie: „*Przemoc domowa, zwana też przemocą w rodzinie, jest to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie, skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste powodujące cierpienie i szkody*”. W 2023 roku, świadczenia z tytułu przemocy w rodzinie stanowiły jedynie 0,78% wszystkich świadczeń wypłacanych mieszkańcom obszaru rewitalizacji. Średnia dla gminy Szczuczyn wynosiła 1,25%. W 2023 roku z tytułu przemocy domowej w całej gminie Szczuczyn policja interweniowała 72 razy. Jest to wartość o ponad 40% niższa niż w roku 2020. Nie zmienia to jednak faktu, że wskaźnik liczby interwencji policji z tytułu przemocy domowej wynoszący 1,71 był wyższy na obszarze rewitalizacji od średniej w gminie (1,21). Jednocześnie 60% interwencji przemocy domowej zgłaszanej w mieście Szczuczyn dotyczyło rodzin z obszaru rewitalizacji.

Ważnym aspektem związanym z rewitalizacją jest zagadnienie związane z bezpieczeństwem obszaru. Według danych Komendy Powiatowej Policji w Grajewie Posterunek Policji w Szczuczynie, ogólna liczba interwencji policji gminie Szczuczyn w 2023 roku, ze względu na

bójkę i pobicie, uszczerbek na zdrowiu, kradzież cudzej rzeczy, kradzież samochodu, kradzież z włamaniem, rozboje, wymuszenia i kradzieże rozbójnicze, uszkodzenie mienia, spożywanie alkoholu w miejscu zabronionym oraz zdarzenia komunikacyjne bez ofiar wyniosła 55. Wskaźnik przestępczości (tj. liczba popełnionych przestępstw i wykroczeń ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców) przyjął wartość 1,14. Natomiast na obszarze rewitalizacji liczba interwencji policji wyniosła 27, co stanowiło blisko 50% wszystkich interwencji policji w gminie oraz 60% interwencji policji w mieście Szczuczyn (45). Warto przy tym zwrócić uwagę na występujący trend w zakresie wzrostu liczby interwencji policji na obszarze rewitalizacji. O ile łączna liczba interwencji policji w gminie spadła z 71 na 55, to liczba interwencji na obszarze rewitalizacji uległa wzrostowi. W 2020 roku co trzecia interwencja policji dotyczyła wykroczeń i przestępstw popełnianych na obszarze rewitalizacji, natomiast w 2023 jest już to co druga interwencja. Podobnie przyglądając się odsetkowi popełnionych czynów karalnych w samym mieście Szczuczyn, to w 2020 roku aż 48% czynów popełniano na obszarze rewitalizacji, natomiast w 2023 - 60%.

W 2020 roku interwencje policji dotyczyły najczęściej kradzieży cudzej rzeczy (26,42%), kradzieży z włamaniem (7,55%) oraz uszkodzenia mienia (7,55%). Natomiast w 2023 roku najczęściej policja interweniowała w przypadkach kradzieży rzeczy cudzej (33,33%), spożywaniem alkoholu w miejscu zabronionym (22,22%) oraz uszkodzenia mienia (18,52%).

Wykres 9 Liczba interwencji policji na obszarze rewitalizacji

Źródło opracowanie własne

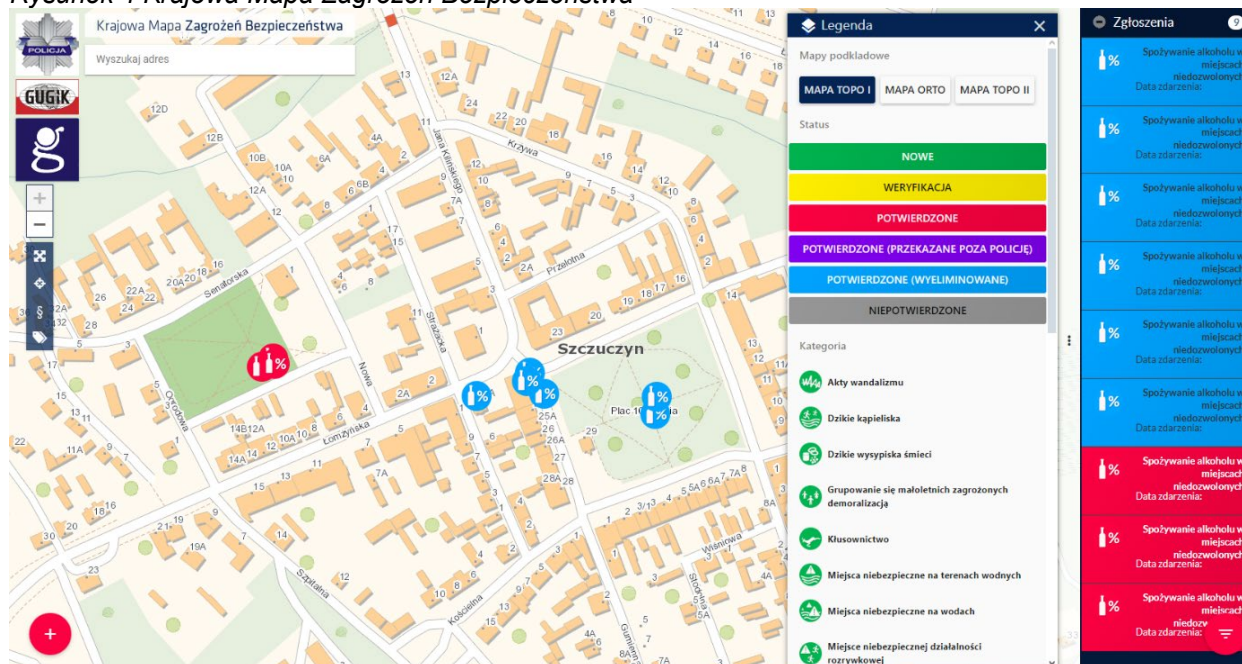
Najczęstszymi czynami zabronionymi popełnianymi w 2023 r. na obszarze rewitalizacji były bójka i pobicie, uszczerbek na zdrowiu, rozboje, wymuszenia i kradzieże rozbójnicze oraz spożywanie alkoholu w miejscu zabronionym. Czynny te stanowiły 100% wszystkich czynów zabronionych z danej kategorii popełnianych w mieście Szczuczyn.

Jednakże według lokalnych ekspertów oraz mieszkańców, przestępczość, w tym przestępczość młodzieży nie stanowi istotnego problemu. Obszar rewitalizacji wydaje się być obszarem bezpiecznym. Niemniej według potrzeb mieszkańców, dla wzmocnienia poczucia bezpieczeństwa koniecznym jest podjęcie środków zaradczych w postaci m.in. rozbudowy

monitoringu miejskiego, czy zwiększonej liczby partoli policji szczególnie w miejscach niewłaściwego zachowania w ruchu drogowym (złe parkowanie, blokowanie przejazdów itp.).

Szczególnej uwagi wymaga zjawisko spożywania alkoholu w miejscu zabronionym. O ile, w 2020 r. co trzeci czyn spożywania alkoholu w miejscu niedozwolonym popełniony był na obszarze rewitalizacji, o tyle w 2023 roku odsetek ten stanowił już 100%. Według danych Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa (stan na 03.01.2025), sytuacja na obszarze rewitalizacji nie uległa poprawie. Najczęściej czyny zabronione związane ze spożywaniem alkoholu popełniane są w parku na Placu 1000-lecia oraz na terenie tzw. „starego parku” w sąsiedztwie Muzeum Pożarnictwa przy ul. Senatorskiej.

Rysunek 4 Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa

Źródło opracowanie własne

Z rozmów z mieszkańcami wynika, iż w mieście Szczuczyn ogromnym problemem jest nadużywanie alkoholu. Skutkiem nadużywania alkoholu w miejscach publicznych jest zaśmiecanie oraz niszczenie infrastruktury (m.in. ławek), odpychający wygląd miejsc publicznych oraz negatywny wpływ na młodzież i dzieci. Negatywną konsekwencją są kształtujące się wzorce zachowań - młodzi ludzie dorastający w takim otoczeniu mogą traktować spożywanie alkoholu jako normę. Dodatkowo, na co zwrócili uwagę mieszkańcy, alkoholizm prowadzi do chorób, izolacji społecznej i wykluczenia zawodowego.

► Edukacja i kapitał społeczny

Z uwagi na dostępność danych, do analizy poziomu edukacji wykorzystano wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach szkolnych 2021-2023. W gminie Szczuczyn funkcjonują dwie szkoły podstawowe:

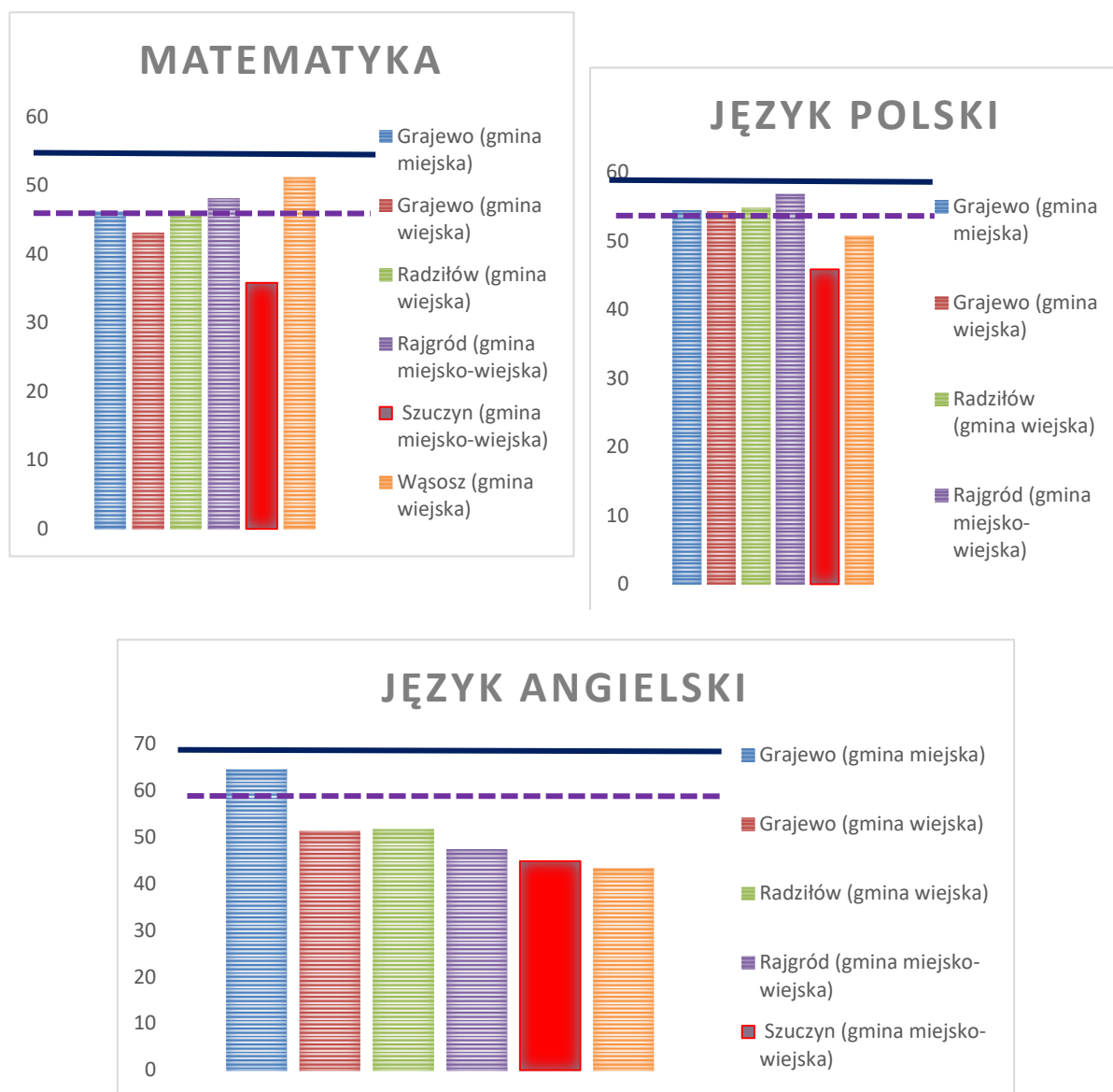
- Szkoła Podstawowa w Niedźwiadnej oraz
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Szczuczynie.

Na obszarze rewitalizacji znajduje się Zespół Szkolno-Przedszkolny w Szczuczynie, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego w Szczuczynie oraz

Przedszkole Samorządowe w Szczuczynie. Dla zobrazowania jakości nauczania w szkole zlokalizowanej na obszarze rewitalizacji odniesiono się do wyników z egzaminów ósmoklasisty z języka polskiego, matematyki oraz języka angielskiego.

Analiza zdawalności egzaminów ósmioklasisty wskazuje, że wyniki egzaminów były najniższe w powiecie. Wyjątkiem są wyniki egzaminów z języka angielskiego, gdzie jedynie wyniki uczniów z gminy Wąsosz były najniższe.

Wykres 10 Wyniki egzaminów ósmioklasisty w latach 2021 - 2023

Źródło opracowanie własne

W gminie Szczuczyn średnia wyników z egzaminów ósmoklasisty była zdecydowanie poniżej średniej dla powiatu oraz średniej dla województwa, co może świadczyć o niskim potencjale edukacyjnym uczniów. Przyczyn niskiego poziomu wyników w nauce doszukiwać się można

w niższym poziomie dochodów mieszkańców, co może wpływać na mniejsze inwestycje w edukację oraz ograniczone możliwości finansowania dodatkowych zajęć czy materiałów dydaktycznych. Gmina Szczuczyn podejmuje interwencje mające na celu podniesienie jakości kształcenia, chociażby poprzez uczestnictwo w projekcie „Edukacja na Cyfrowo”, mającym na celu podniesienie kompetencji cyfrowych nauczycieli oraz wyposażenie szkół w nowoczesny sprzęt dydaktyczny. Jednak pełne wdrożenie i wykorzystanie tych narzędzi może wymagać czasu oraz dodatkowych szkoleń. Istotnym problemem edukacji jest występowanie uczniów wymagających specjalnych potrzeb edukacyjnych.

Kapitał społeczny zaliczany jest do jednego z istotnych czynników rozwoju lokalnego. Jakość kapitału społecznego i jego zaangażowanie w proces zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego jest obecnie jednym z głównych przejawów dobrego zarządzania na poziomie lokalnym. Zaangażowanie mieszkańców w kwestie obywatelskie, w kontekście uwarunkowań wewnątrzgminnych najczęściej mierzone jest przy wykorzystaniu informacji o frekwencji wyborczej. Dla celów porównawczych wybrano frekwencję w pierwszej turze głosowań w wyborach do Sejmu w roku 2023 oraz samorządowych na burmistrza w roku 2024. Dla obszaru Szczuczyn Centrum reprezentatywne były wartości frekwencji wyborczej dla obwodów głosowania nr 1, 2 oraz 4.

W 2023 r. frekwencja w wyborach do Sejmu wyniosła w gminie 62,18%. W przypadku miasta Szczuczyn frekwencja wyniosła 62,21%. Frekwencja w obwodach 1, 2 oraz 3 wyniosła odpowiednio 59,96%, 65,74% oraz 60,79%. Oznacza to, że dla ulic Łomżyńskiej, placu 1000-lecia oraz Krzywej frekwencja była znacznie wyższa niż średnia dla gminy. Pozostałe ulice wchodzące w granice obwodów 1 oraz 4 miały frekwencję niższą niż średnia dla gminy oraz jednocześnie były najniższe w mieście Szczuczyn.

W wyborach z roku 2024 frekwencja w obwodzie nr 4 była równa średniej dla gminy (55,78%), natomiast frekwencja dla obwodu nr 1, czyli że dla ulic Jana Kilińskiego oraz Henryka Sienkiewicza 1 - 6A, 12, od 12B do końca, ponownie była najniższa w mieście Szczuczyn oraz znacznie niższa niż średnia dla gminy.

Z powyższej analizy, należy stwierdzać, że istnieje zróżnicowany poziom angażowania się społecznego mieszkańców obszaru Szczuczyn Centrum. Z jednej strony są ulice, znajdujące się w granicach obwodów, które mają najwyższy wskaźnik frekwencji wyborczej. Po drugiej stronie znajdują się jednocześnie ulice, których wyniki są znacznie poniżej średniej dla gminy oraz są najniższymi w mieście Szczuczyn. Utrzymujący się niski poziom frekwencji wyborczej w części obszaru rewitalizacji pozwala wnioskować o koncentracji problemów wynikających z niewystarczającego zaangażowania się jego mieszkańców w aktywność o charakterze obywatelskim. Niemniej jednak, jak zostało już wskazane wyżej, o ile mieszkańcy biorą udział w wyborach, o tyle w mieście panuje poczucie niskiego stopnia integracji mieszkańców i współpracy sąsiedzkiej.

W 2024 r. na terenie gminy Szczuczyn działalność prowadziło 19 organizacji pozarządowych (stowarzyszeń zwykłych i rejestrowych, fundacji) oraz 8 Kół Gospodyń Wiejskich.

Tabela 2 Organizacje pozarządowe w Gminie Szczuczyn

	NGO	KGW	RAZEM
Gmina Szczuczyn	19	8	27
Szczuczyn (obszar wiejski)	7	7	14

Szczuczyn miasto	12	1	13
Obszar rewitalizacji	7	1	8

Źródło opracowanie własne

Należy zauważyć, że blisko 60% organizacji pozarządowych działających na terenie miasta Szczuczyn zlokalizowana jest na obszarze rewitalizacji. Choć nie jest to równoznaczne z prowadzeniem działalności na rzecz mieszkańców Szczuczyn Centrum, to należy jednak uznać, że na obszarze wymagającym szczególnej interwencji, działania rewitalizacyjne mogłyby znaleźć oparcie w tych podmiotach. Włączając tym samym Koło Gospodyń Wiejskich „Z GRODU SZCZUKÓW” liczba podmiotów, których zaangażowanie w rozwiązywanie lokalnych problemów jest największa stanowi blisko 62%, stąd też jest swoistym potencjałem mogącym w znaczny sposób przyczynić się do wzrostu zaangażowania społecznego i publicznego mieszkańców obszaru Szczuczyn Centrum oraz kształtowania pozytywnych nawyków pro-społecznych i budowania w nich zaangażowania i chęci do podjęcia zmiany stylu życia, wykorzystując do tego różne inicjatywy (zajęcia sportowe, wydarzenia kulturalne, imprezy integracyjne, pikniki etc.).

Z racji braku danych zagregowanych do poziomu jednostek analitycznych na temat uczestnictwa mieszkańców w organizowanych imprezach kulturalnych nie można jednoznacznie stwierdzić poziomu uczestnictwa mieszkańców obszaru rewitalizacji w życiu kulturalnym mierzony ilością imprez kulturalnych. Jednakże podczas spotkań i rozmów z mieszkańcami, w celu zniwelowania poczucia izolowania oraz wypracowania modelu współpracy sąsiedzkiej, jednym z powtarzających się najczęściej postulatów jest organizacja większej liczby działań i wydarzeń o charakterze integracyjnym dla mieszkańców (np. festyny, spotkania mieszkańców). Lokalni liderzy wskazywali również na potrzebę tworzenia warunków sprzyjających integracji mieszkańców oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu i zachowaniem społecznym.

Stąd też z racji wielu nakładających się na siebie problemów natury społecznej, gmina Szczuczyn będzie kontynuowała rozbudowę oferty kulturalnej i sportowej w ramach procesu rewitalizacji – jako jednej z form walki ze zdiagnozowanymi problemami społecznymi na obszarze rewitalizacji. Nakładające się bowiem problemy bezrobocia i ubóstwa oraz uzależnienia od pomocy społecznej oraz wysoki odsetek interwencji policji spowodowany przemocą w rodzinie wpływają bardzo negatywnie na młodych członków społeczności. Dodatkowo, w opinii mieszkańców, problemem jest wszechobecny wśród młodzieży trend spędzania czasu wolnego z urządzeniem multimedialnym, zastępującym kontakty międzyludzkie, co prowadzi do pogłębiających się problemów społecznych. Nie mając pozytywnych wzorców wśród najbliższych, młodzi ludzie są kolejnym pokoleniem które w przyszłości może powielić schemat zachowań rodziców, dziedzicząc niejako model życia oparty na uzależnieniu od pomocy państwa. Zadaniem Gminnego Programu Rewitalizacji będą inicjatywy oparte na promowaniu aktywnego trybu życia, budowaniu pozytywnych relacji rodzinnych opartych na działaniach bez przemocy oraz angażowaniu młodzieży i seniorów w dodatkowe formy nauczania oraz budowania więzi międzypokoleniowych. Tym samym wśród osób młodych wzbudzi się potrzeba dalszego doskonalenia, co będzie miało przełożenie na lepsze wyniki w nauce oraz zwiększy szanse zatrudnienia na rynku pracy.

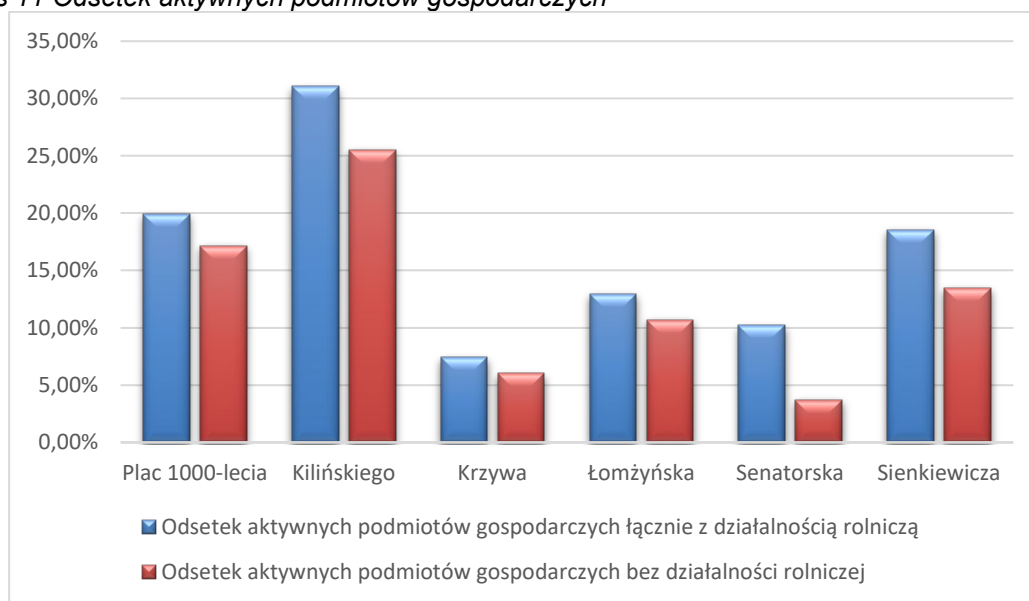
SFERA GOSPODARCZA

Istotnym aspektem rozwoju obszaru rewitalizacji jest stan lokalnej gospodarki, która w sposób zasadniczy może wpływać na sytuację ekonomiczną mieszkańców.

Według danych BDL GUS na terenie gminy Szczuczyn w 2016 r. zarejestrowanych było 345 podmiotów gospodarczych, z czego 250 (72%) na terenie miasta Szczuczyn, a 95 (28%) na terenach wiejskich gminy. Natomiast wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. w gminie Szczuczyn funkcjonowało 415 podmiotów gospodarczych, przy czym 70% z nich funkcjonowało w mieście Szczuczyn. Oznacza to, na przełomie lat 2016 - 2023, nastąpił wzrost podmiotów gospodarczych o 70.

Zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2023 r. w bazie CEIDG, na obszarze rewitalizacji aktywnych było 216 podmiotów gospodarczych i 7 zawieszonych. Wśród aktywnych podmiotów gospodarczych, 23% stanowiły podmioty prowadzące działalność rolniczą.

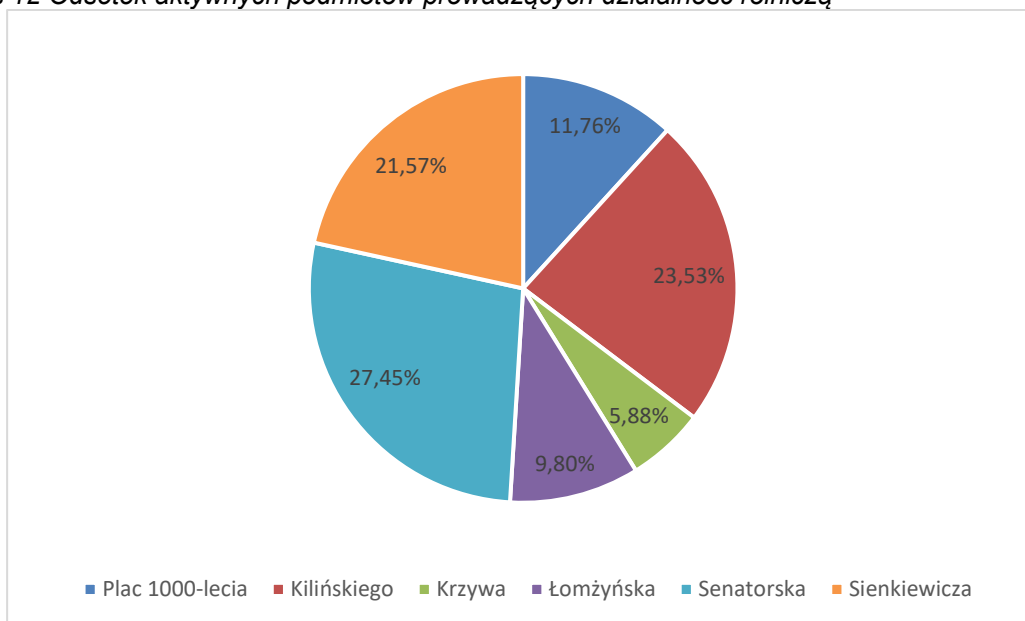
Wykres 11 Odsetek aktywnych podmiotów gospodarczych

Źródło opracowanie własne

Największy odsetek aktywnych podmiotów gospodarczych na obszarze Szczuczyn Centrum, obserwuje się na ul. Kilińskiego (ponad 30%). Najmniej podmiotów ulokowanych jest na ul. Krzywej. Najwięcej podmiotów gospodarczych prowadzących działalność rolniczą obserwuje się na ul. Senatorskiej.

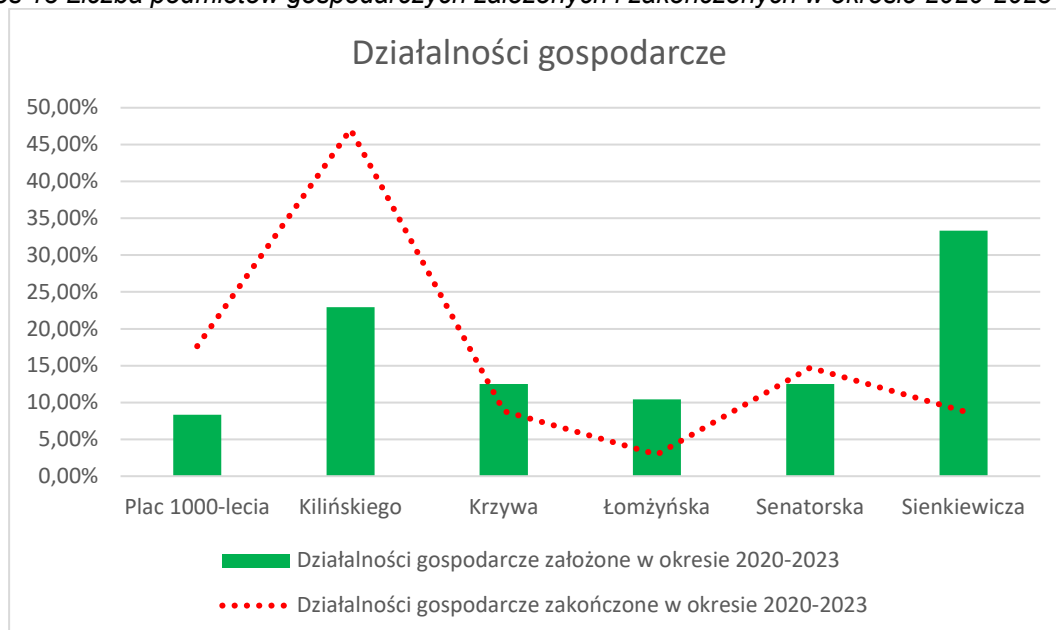
Wykres 12 Odsetek aktywnych podmiotów prowadzących działalność rolniczą

Źródło opracowanie własne

Analizując kondycję lokalnej przedsiębiorczości, w okresie 2020 - 2023 na obszarze rewitalizacji powstało 48 nowych przedsiębiorstw gospodarczych. W tym samym czasie 34 przedsiębiorstwa zostały wyrejestrowane oraz 4 zawieszone. Pod tym kątem również istnieje pewne zróżnicowanie. W okresie 2020 – 2023 najwięcej podmiotów gospodarczych zostało zarejestrowanych na ulicy Sienkiewicza, najmniej zaś na ul. Plac 1000-lecia. Z kolei najwięcej podmiotów (blisko 50%), które w okresie 2020 - 2023 zostały wyrejestrowane mieściło się na ul. Kilińskiego. Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest utworzenie w Szczuczynie Lokalnego Inkubatora Przedsiębiorczości mieszczącego się na ulicy Sienkiewicza.

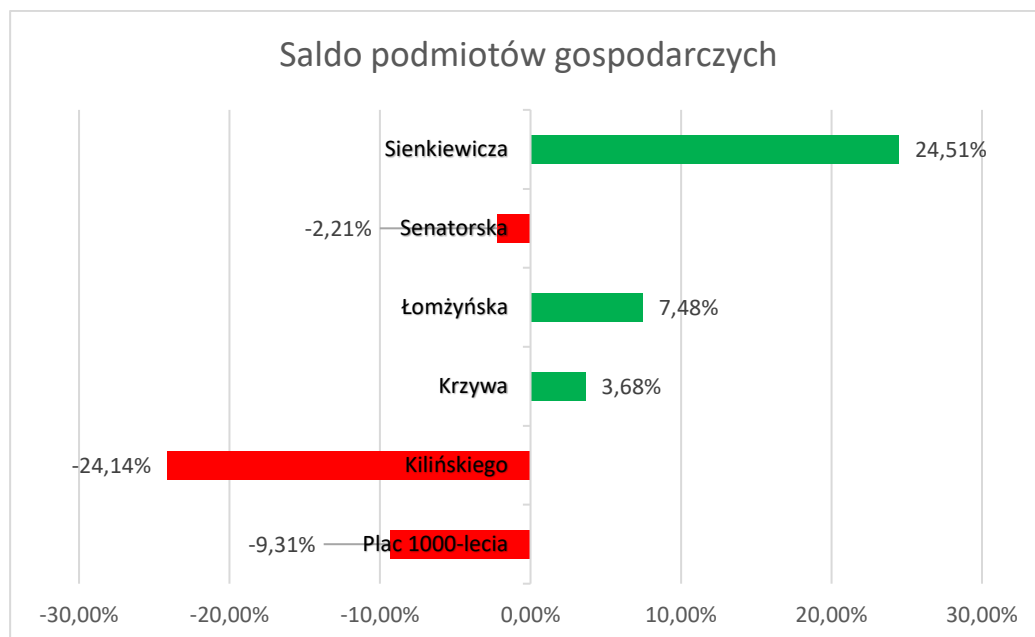
Wykres 13 Liczba podmiotów gospodarczych założonych i zakończonych w okresie 2020-2023

Źródło opracowanie własne

Saldo podmiotów gospodarczych, które zostały założone i wyrejestrowane w okresie 2020 - 2023 przedstawia poniższy rysunek.

Wykres 14 Saldo podmiotów gospodarczych, które zostały założone i wyrejestrowane w okresie 2020-2023

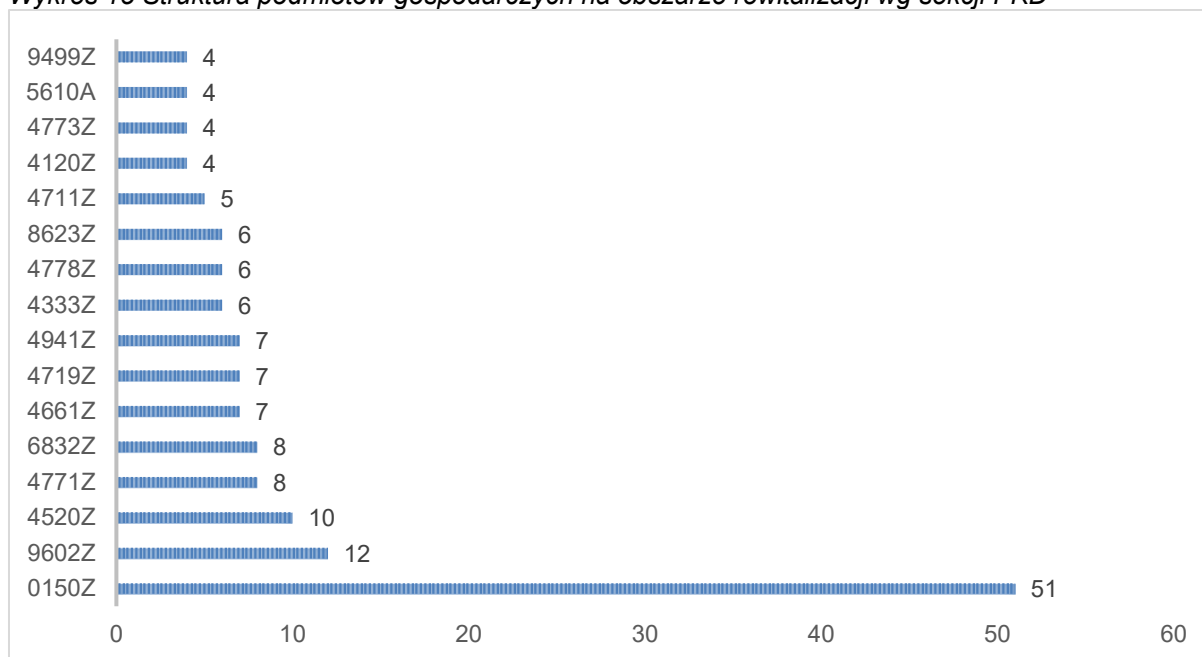

Źródło opracowanie własne

Zgodnie z bazą REGON, w okresie 2020-2023 zarejestrowanych zostało 48 nowych podmiotów gospodarczych. Zestawiając tym samym możliwości nowych podmiotów do ich funkcjonowania w dłuższym okresie czasu, na w/w 48 podmioty, 2 z nich zostało zawieszonych oraz 8 wyrejestrowanych.

Wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na obszarze Szczuczyn Centrum zdecydowana większość to niewielkie firmy w formie jednoosobowej działalności gospodarczej. Dominujący typ działalności przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji z wyłączeniem działalności rolniczej, to przede wszystkim handel towarami gotowymi (dominują sklepy spożywcze, odzieżowe) oraz usługami dla ludności (budownictwo, fryzjerstwo, motoryzacja). Biorąc pod uwagę PKD 2007 lista najczęściej występujących podmiotów działających na obszarze rewitalizacji skupia się wokół działalności:

Wykres 15 Struktura podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji wg sekcji PKD

0150Z	UPRAWY ROLNE POŁĄCZONE Z CHOWEM I HODOWLĄ ZWIERZĄT (DZIAŁALNOŚĆ MIESZANA)
9602Z	FRYZJERSTWO I POZOSTAŁE ZABIEGI KOSMETYCZNE
4520Z	KONSERWACJA I NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, Z WYŁĄCZENIEM MOTOCYKLI
4771Z	SPRZEDAŻ DETALICZNA ODZIEŻY PROWADZONA W WYSPECJALIZOWANYCH SKLEPACH
6832Z	ZARZĄDZANIE NIERUCHOMOŚCIAMI WYKONYWANE NA ZLECENIE
4661Z	SPRZEDAŻ HURTOWA MASZYN I URZĄDZEŃ ROLNICZYCH ORAZ DODATKOWEGO WYPOSAŻENIA
4719Z	POZOSTAŁA SPRZEDAŻ DETALICZNA PROWADZONA W NIEWYSPECJALIZOWANYCH SKLEPACH
4941Z	TRANSPORT DROGOWY TOWARÓW
4333Z	POSADZKARSTWO; TAPETOWANIE I OBLICOWYWANIE ŚCIAN
4778Z	SPRZEDAŻ DETALICZNA POZOSTAŁYCH NOWYCH WYROBÓW PROWADZONA W WYSPECJALIZOWANYCH SKLEPACH
8623Z	PRAKTYKA LEKARSKA DENTYSTYCZNA
4711Z	SPRZEDAŻ DETALICZNA PROWADZONA W NIEWYSPECJALIZOWANYCH SKLEPACH Z PRZEWAGĄ ŻYWNOŚCI, NAPOJÓW I WYROBÓW TYTONIOWYCH
4120Z	ROBOTY BUDOWLANE ZWIĄZANE ZE WZNOSZENIEM BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I NIEMIESZKALNYCH
4773Z	SPRZEDAŻ DETALICZNA WYROBÓW FARMACEUTYCZNYCH PROWADZONA W WYSPECJALIZOWANYCH SKLEPACH
5610A	RESTAURACJE I INNE STAŁE PLACÓWKI GASTRONOMICZNE
9499Z	DZIAŁALNOŚĆ POZOSTAŁYCH ORGANIZACJI CZŁONKOWSKICH, GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANA

Źródło opracowanie własne

Taki rodzaj prowadzonej działalności bez obecności dużych zakładów produkcyjnych przy dużym odsetku społeczeństwa bezrobotnego, niezbyt zamożnego, nie daje zbyt dużych szans na rozwój przedsiębiorstw, a nawet ich utrzymanie w dłuższym okresie czasu. Częściową

odpowiedzią na ten problem jest działający na obszarze rewitalizacji nowoczesny Lokalny Inkubator Przedsiębiorczości w budynkach po byłym Państwowym Ośrodku Maszynowym przy ul. Sienkiewicza. Celem Inkubatora jest wsparcie początkujących właścicieli firm oraz istniejących już małych i średnich przedsiębiorstw. Nowoczesny kompleks biurowo-usługowy, świadczący usługi wynajmu lokali usługowych, przystosowany jest do szerokiego spektrum świadczenia usług (usługi stacjonarne oraz zdalne – np. usługi IT). Oprócz zapewnienia powierzchni do prowadzenia działalności gospodarczej, inkubator prowadził wyspecjalizowane doradztwo biznesowe, konsultacje, szkolenia z zakresu organizacji i zarządzania własną firmą, a także będą pomagały w pozyskaniu kontrahentów. Tym samym działalność Inkubatora stanowi jedną z możliwości aktywnego wspierania lokalnych przedsiębiorców oraz osób rozpoczynających własną działalność gospodarczą.

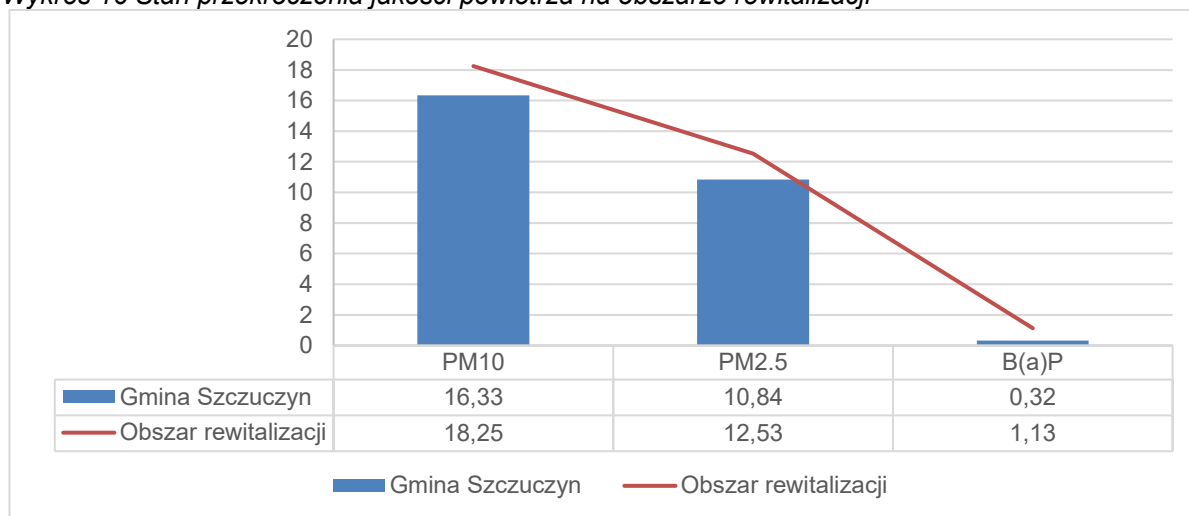
W opinii mieszkańców istotnym problemem w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczych są trudne warunki do prowadzenia działalności gospodarczych, coraz większa konkurencja wirtualna oraz słabo rozwinięta infrastruktura ułatwiająca oraz wzmacniająca prowadzenie biznesu. Stąd też odpowiedzią na zdiagnozowany problem z utrzymaniem miejsc pracy w sektorze prywatnym przez mieszkańców obszaru rewitalizacji mogą być wg mieszkańców wszelkie działania z zakresu edukacji w ramach efektywnego prowadzenia działalności gospodarczej i odpowiedniego reagowania na zmieniające się warunki i potrzeby klientów, rozwój agroturystyki i wsparcie dla inicjatyw turystycznych (np. rekreacyjne szlaki rowerowe, wiaty turystyczne, tablice informacyjne, trasy piesze, ścieżki edukacyjne, punkty widokowe, itp.) czy budowa / rozbudowa infrastruktury sprzyjającej przedsiębiorczości (np. parkingi czy tereny pod inwestycje).

SFERA ŚRODOWISKOWA

► Jakość powietrza

Z uwagi na swoje centralne położenie w granicach miasta Szczuczyn oraz wysoką liczbę mieszkańców, obszar rewitalizacji Szczuczyn Centrum, boryka się z problemem niskiej jakości powietrza. Jakość powietrza jest przede wszystkim wynikiem procesu wytwarzania energii cieplnej oraz wzmożonego transportu drogowego (ruch kołowy przechodzi przez centralne ulice obszaru - Kilińskiego, Łomżyńską oraz Plac 1000-lecia, co znacząco przyczynia się do obniżenia jakości powietrza na tym terenie). Istotnym negatywnym zjawiskiem w sferze środowiskowej są kwestie związane z występowaniem na jego obszarze przekroczeń związanych z jakością stanu powietrza atmosferycznego. Najważniejsze w tym zakresie są przekroczenia norm związanych ze stężeniami pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2.5} oraz B(a)P. Analiz stężenia pyłów dokonana na przestrzeni lat 2020 – 2023 wskazuje, że na obszarze rewitalizacji występują znaczne przekroczenia stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2.5} oraz B(a)P. Z uwagi na charakter miejsca, na obszarze rewitalizacji, występuje większe skupisko mieszkań produkujących więcej zanieczyszczeń powietrza w postaci CO₂ w porównaniu do innych części gminy. Zanieczyszczenie powietrza wywiera bardzo negatywny wpływ na zdrowie ludzi oraz stan środowiska. Wzrost stężenia pyłu powoduje zwiększenie liczby zachorowań na choroby dróg oddechowych i układu krążenia, nasilenie objawów alergii oraz astmy. Wdychanie zanieczyszczonego powietrza zwiększa ryzyko powstawania zmian nowotworowych. Cząstki pyłu zawieszonego dostają się do organizmu głównie przez układ oddechowy.

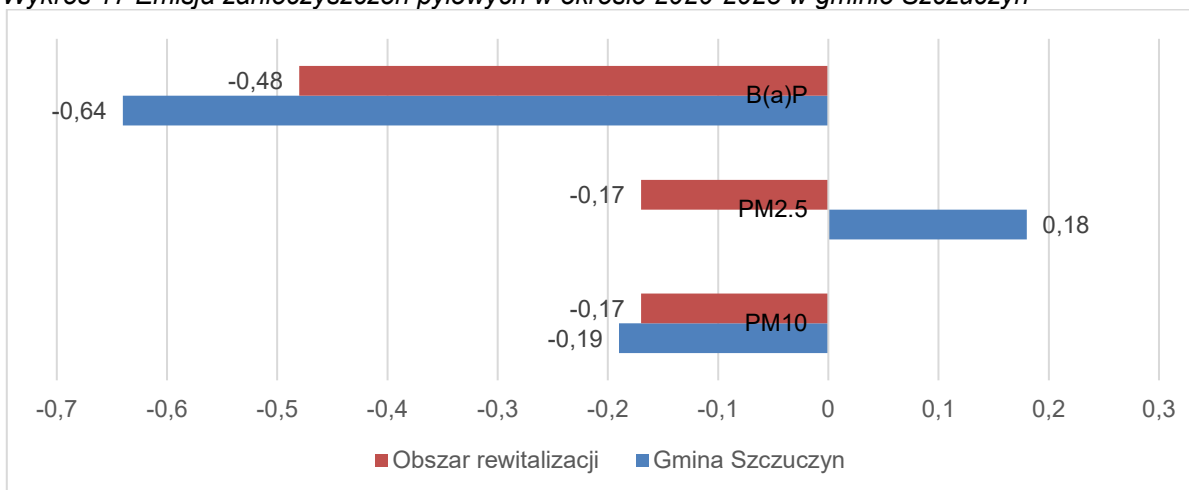
Wykres 16 Stan przekroczenia jakości powietrza na obszarze rewitalizacji

Źródło opracowanie własne

W gminie Szczuczyn łączna emisja zanieczyszczeń pyłowych w okresie 2020 - 2023 wykazuje tendencję spadkową, niemniej jednak dynamika spadku zanieczyszczenia powietrza na obszarze rewitalizacji jest wolniejsza niż w całej gminie. Wyjątkiem jest pył zawieszony o średnicy 2,5 μm , który w gminie Szczuczyn ma tendencję wzrostową, podczas gdy na obszarze rewitalizacji dynamika jest ujemna.

Wykres 17 Emisja zanieczyszczeń pyłowych w okresie 2020-2023 w gminie Szczuczyn

Źródło opracowanie własne

► Hałas

Wzrost liczby samochodów prowadzi do zwiększonej emisji spalin, negatywnie wpływając na jakość powietrza i poziom hałasu. W okolicy obszaru rewitalizacji przebiega droga powiatowa numer 61, gdzie często występuje znaczny ruch samochodowych, co może negatywnie wpływać na stan zdrowia. W ostatnich latach hałas staje się coraz mocniej dostrzeganym problemem, ponieważ hałas, obok smogu, jest najpoważniejszym zagrożeniem cywilizacyjnym dla mieszkańców miast. Najpowszechniejszym typem hałasu, który dotyka mieszkańców obszaru rewitalizacji jest hałas drogowy. Obszar rewitalizacji jest centralnym obszarem na mapie miasta, przez który przebiegają główne sieci ulic. Zgodnie z poniższą

mapą imisyjną⁴ dla LDWN najbardziej na hałas drogowy narażeni się mieszkańcy ulic Kilińskiego, Krzywej oraz placu 1000-lecia.

Rysunek 5 Mapa rozmieszczenia ludności ekspozowanej na hałas dla LDWN

Źródło opracowanie własne

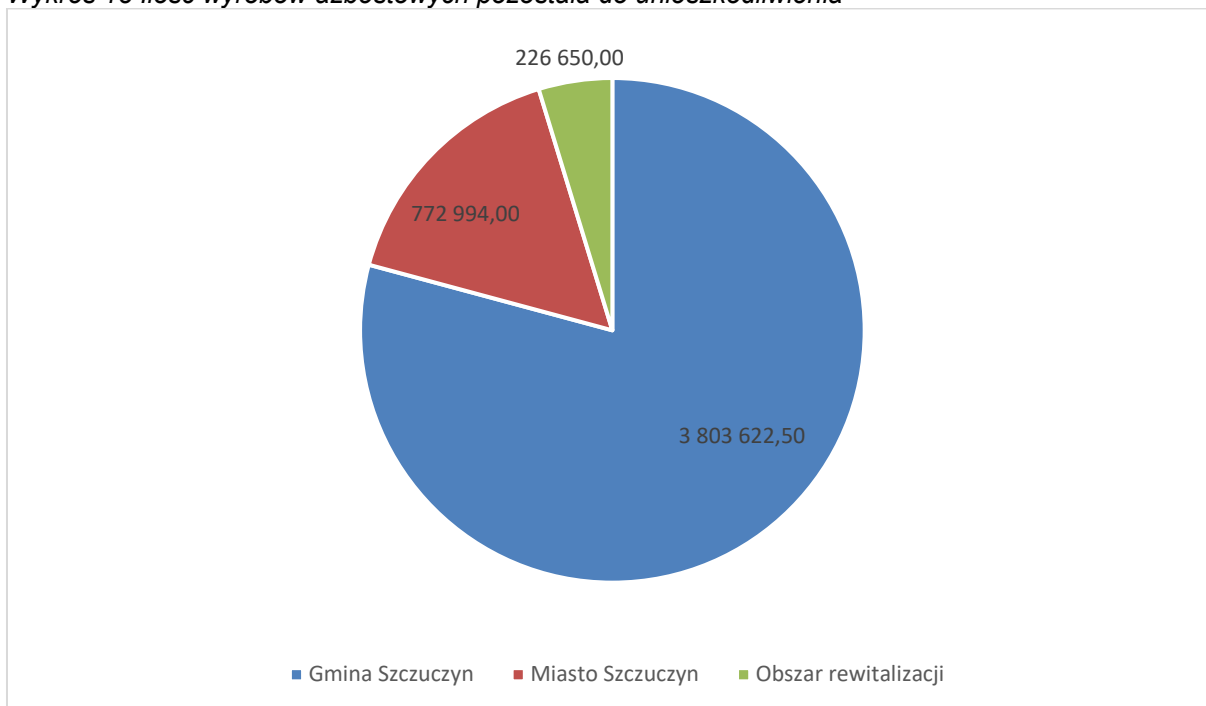
► Obecność wyrobów zawierających azbest

Niewątpliwie problemem obszaru rewitalizacji, który w sposób istotny może wywoływać zagrożenia zarówno dla zdrowia mieszkańców, jak również dla środowiska przyrodniczego, jest obecność wyrobów zawierających azbest. Azbest ze względu na rakotwórcze właściwości podlega przepisom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy. Zanieczyszczenie azbestem polega na praktycznej niezniszczalności włókien azbestu, uwalnianiu się włókien z materiałów zawierających azbest w miarę ich degradacji oraz rozproszeniu źródeł emisji pyłu azbestu.

⁴ Mapa imisyjna LDWN charakteryzująca stan akustyczny środowiska, obrazuje poziom hałasu w środowisku na wysokości 4 m nad poziomem terenu, z uwzględnieniem zróżnicowania ukształtowania terenu, stanu i sposobu jego zagospodarowania oraz lokalnych średnich warunków meteorologicznych za okres ostatnich 10 lat. Prezentuje poziom hałasu drogowego wyrażony wskaźnikiem LDWN (długookresowy średni poziom dźwięku A w dB, wyznaczany w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem: pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00), oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00).

Ilość wyrobów pozostała do unieszkodliwienia [kg] przedstawia poniższy wykres.

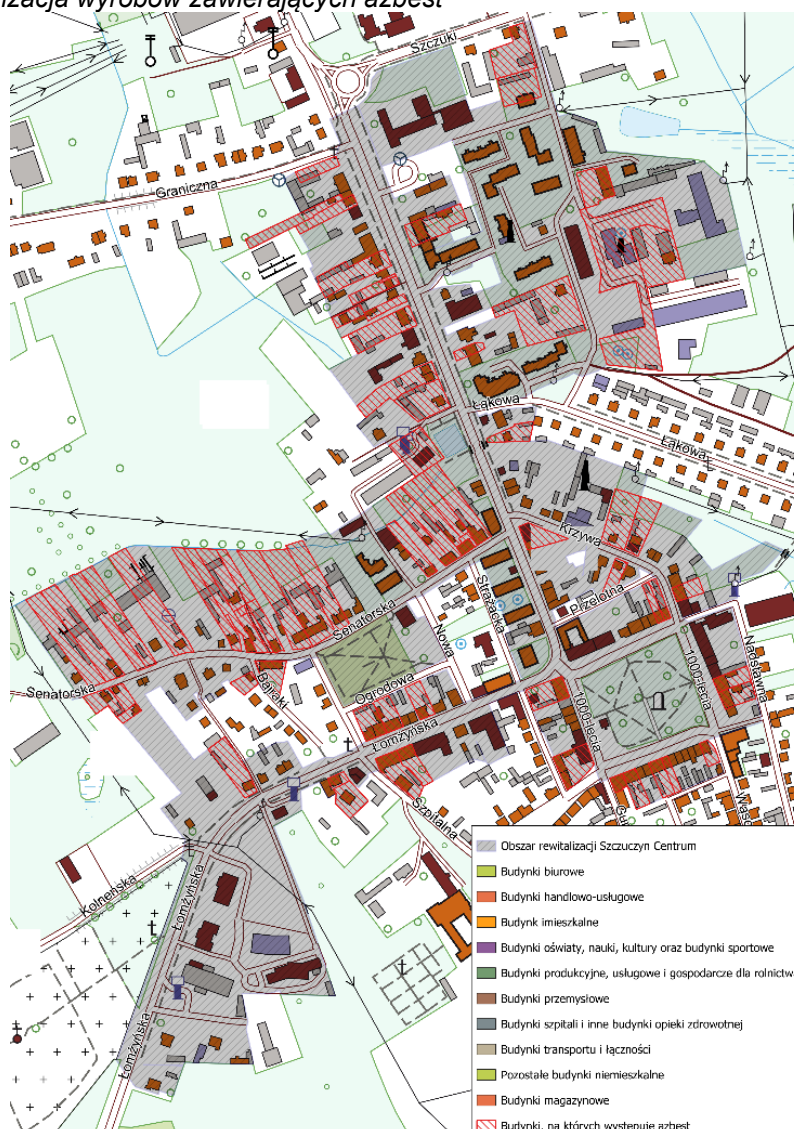
Wykres 18 Ilość wyrobów azbestowych pozostała do unieszkodliwienia

Źródło opracowanie własne

Ilość wyrobów, jaka pozostała do unieszkodliwienia znajdująca się na budynkach zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji, w skali całej gminy stanowi 6%, natomiast w skali miasta jest to już 30% produktów. Największa ilość azbestu znajduje się na budynkach gospodarczych (53%) oraz mieszkalnych (34%). Rozmieszczenia azbestu w skali obszaru rewitalizacji przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 6 Lokalizacja wyrobów zawierających azbest

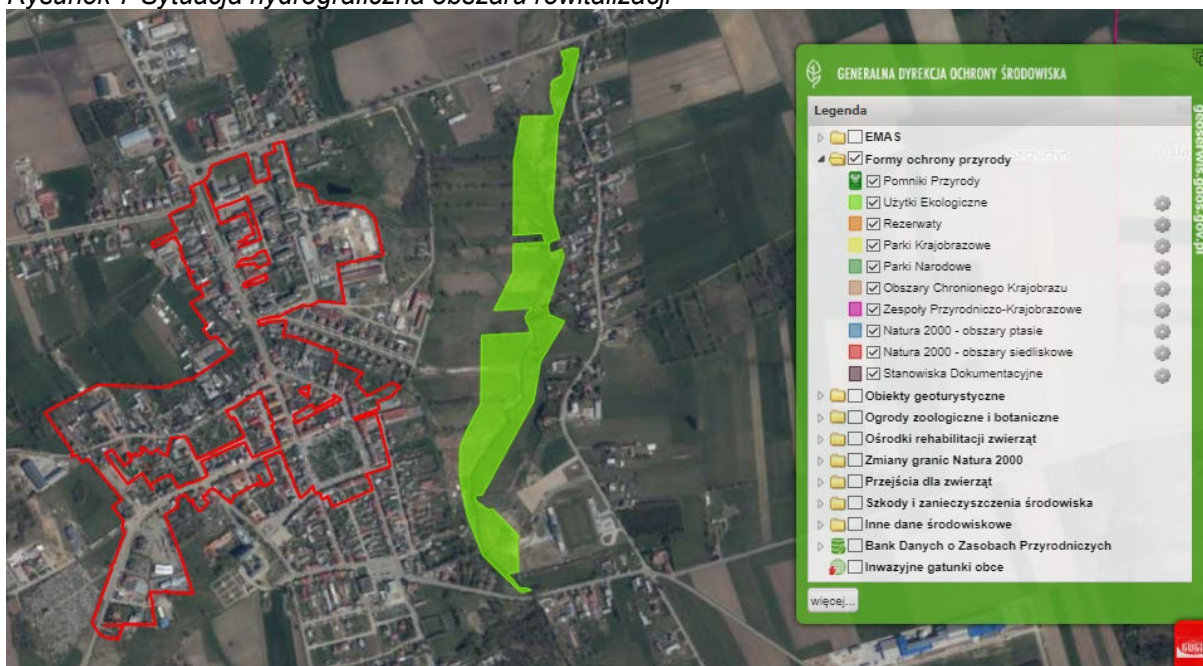
Źródło opracowanie własne na podstawie <https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/>

Niemniej jednak jak wynika z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” całkowite usunięcie wyrobów azbestowych przez właścicieli nieruchomości powinno nastąpić do roku 2032.

► Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna

Zgodnie z danymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, na obszarze rewitalizacji nie występują formy ochrony przyrody. Na obszarze miasta Szczuczyn, wzdłuż rzeki Wissa występują użytki ekologiczne.

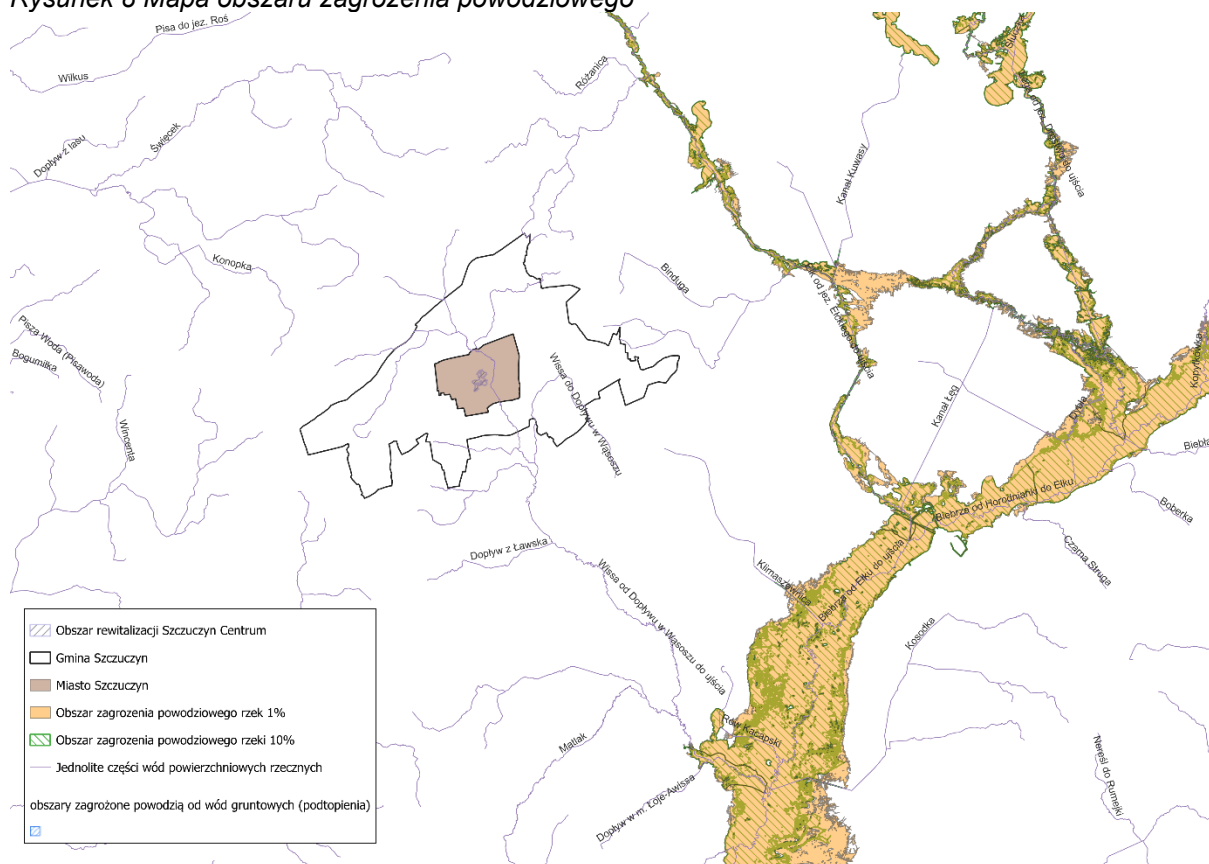
Rysunek 7 Sytuacja hydrograficzna obszaru rewitalizacji

Źródło opracowanie własne

W ramach analizy środowiskowej wzięto pod uwagę zjawiska związane z sytuacją hydrograficzną obszaru rewitalizacji, szczególnie te odnoszące się do występowania zagrożeń powodzią i podtopieniami na tym obszarze. Obszar gminy Szczuczyn położony jest w obrębie zlewni rzeki Biebrzy, która odwadniana jest poprzez prawobrzeżne jej dopływ - rzekę Wissę. Wissa, wypływająca na południe od miejscowości Niedźwiadna, w górnym swym biegu jest zasilana niewielkimi, lewymi dopływami bez nazw: dopływem spod Rogali Wielkich, dopływem spod Bęćkowa, uregulowanym dopływem spod Niećkowa, płynącym w szerokim, zatorfionym obniżeniu, zmeliorowanym. Na podstawie map zagrożenia powodziowego można stwierdzić, że na obszarze rewitalizacji nie występują prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi, zarówno w stopniu wysokim – raz na 10 lat (Q10%), jak i średnim – raz na 100 lat (Q1%). Ponadto na obszarze Szczuczyn Centrum nie stwierdza się również obszarów zagrożenia powodzią od wód gruntowych.

Rysunek 8 Mapa obszaru zagrożenia powodziowego

Źródło opracowanie własne

Z rozmów z lokalnymi ekspertami oraz mieszkańcami wynika, iż czynnikami mogącymi zdecydowanie wpłynąć na jakość środowiska na obszarze Szczuczyn Centrum są m.in.: budowa miejskiej kotłowni i podłączenie obiektów budowlanych do ciepłej wody oraz wzrost powierzchni terenów zielonych w centrum miasta. Postulat zgłaszany przez mieszkańców jest o tyle istotny, ponieważ według ich opinii w mieście występuje problem spalania śmieci w kotłach. O ile, problem ten nie dotyczy bezpośrednio mieszkańców obszaru rewitalizacji, to skutki emisji zanieczyszczeń i wdychania zanieczyszczonego powietrza są odczuwalne dla grupy zamieszkującej obszar rewitalizacji. Stąd też ważne są kampanie edukacyjne dla społeczności Szczuczyna w zakresie zarówno segregacji śmieci, jak również szkodliwego wpływu spalania śmieci w domach na zdrowie i życie mieszkańców.

SFERA TECHNICZNA I PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Obszar Szczuczyn Centrum obejmuje centralną część miasta, która pełni kluczowe funkcje administracyjne, handlowe, usługowe oraz społeczne. Jest to przestrzeń o bogatej historii oraz wielu potencjałach, jednak w wielu miejscach wymaga interwencji w zakresie poprawy funkcjonalności oraz zagospodarowania terenu.

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą zagospodarowania terenu. Z jednej strony dominują tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej uzupełnione terenami zabudowy jednorodzinnej oraz wielorodzinnej. Z drugiej strony obszar charakteryzuje się starą, często zabytkową zabudową o niskim lub bardzo niskim stanie technicznym, wymagającej modernizacji lub remontu. Zabudowa ta nie zawsze harmonizuje z otoczeniem,

sprawiając wrażenie zdewastowanej. W konsekwencji, przestrzeń miejsca traci na swojej atrakcyjności. Środkowa i północna część obszaru rewitalizacji wzdłuż ulicy Kilińskiego są to tereny o charakterze wielofunkcyjnym z dominacją zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Budynki o zabudowie jednorodzinnej dominują wzdłuż ulicy Senatorskiej, Krzywej, Łomżyńskiej, Placu 1000-lecia. Ponadto punktowo są tu ulokowane obiekty handlowo-usługowe oraz budynki użyteczności publicznej.

W granicach obszaru znajduje się 437 budynków i budowli, w tym takie obiekty i usługi publiczne jak: Urząd Miejski w Szczuczynie (plac 1000-lecia 23), Biblioteka – Centrum Kultury (Łomżyńska 11), Szkoła podstawowa im. Władysława Broniewskiego w Szczuczynie (ul. Kilińskiego 42 oraz Plac 1000-lecia 11 – klasy 4-8), Przedszkole samorządowe w Szczuczynie (Kilińskiego 42), Muzeum Pożarnictwa (Senatorska 1a), Bank Spółdzielczy w Szczuczynie (plac 1000-lecia 27), Agencja PKO Banku Polskiego (Krzywa 12), Posterunek Policji w Szczuczynie (plac 1000-lecia 13), Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie (plac 1000-lecia 23), Przychodnia Rejonowa. Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej (Krzywa 2).

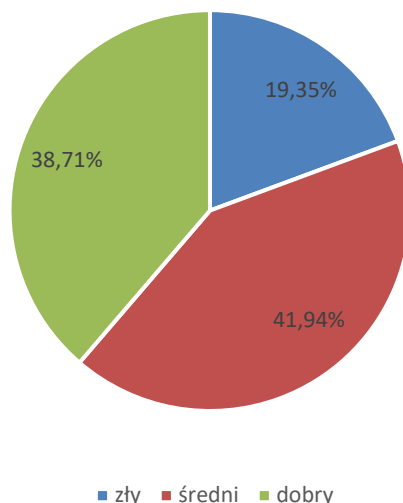
W zakresie analizy dostępności do podstawowych usług, rozmieszczenie w przestrzeni obszaru rewitalizacji podstawowych usług, tj. przedszkola, szkoły podstawowej, urzędów czy obiektów kultury, nie wskazuje na brak dostępu do tych obiektów. Dojście z miejsc zamieszkania do obiektów infrastruktury publicznej nie zajmuje więcej niż 15 minut.

► Infrastruktura techniczna budynków

Obszar rewitalizacji – Szczuczyn Centrum cechuje się dość niskim poziomem infrastruktury technicznej. Większość budynków na tym terenie stanowi zabudowa jedno i wielorodzinna, w dużej części powstała kilkadziesiąt lat temu. Aż 97% lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy znajduje się w mieście Szczuczyn, przy czym blisko połowa z nich znajduje się na obszarze rewitalizacji. Ponadto na tym terenie znajduje się wiele budynków mieszkalnych wymagających termomodernizacji lub renowacji. Są to na ogół budynki w złym stanie technicznym, często wymagające kompleksowych prac rewaloryzacyjnych zmierzających do zachowania istniejących zasobów mieszkaniowych i tradycyjnego charakteru zabudowy. Duża część z nich to jednak obiekty zabytkowe, często o nieuregulowanej strukturze własnościowej. Ze względu na ochronę konserwatorską stanowią poważne wyzwanie dla właścicieli, którzy muszą liczyć się z koniecznością uzgodnień prowadzenia prac modernizacyjnych, a niejednokrotnie z odmową ich wykonania.

Stan techniczny lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy przedstawia poniższy wykres.

Wykres 19 Stan techniczny lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy

Źródło opracowanie własne

Ponad 85% budynków w złym stanie technicznym, wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, zlokalizowanych jest na obszarze rewitalizacji. Ponadto w 2023 r. 32 mieszkania posiadały zaległości czynszowe na kwotę ponad 284 tys. zł. 30 z tych mieszkań są to mieszkania osób zamieszkujących obszar rewitalizacji, których łączne zaległości czynszowe wynoszą 273 tys. zł.

► Potencjał dziedzictwa historycznego i kulturowego

Obszar Szczuczyn Centrum stanowi istotny element dziedzictwa kulturowego miasta. Początki Szczuczyna związane są bowiem ze Stanisławem Antonim Szczuką (1654-1710), podkanclerzym litewskim, który wykupił od współwłaścicieli przysiółki szlacheckie Szczuki-Barany, Szczuki-Skaje, Szczuki-Litwa i doprowadził do założenia miasta w 1692 roku. Zabytkowy układ urbanistyczny centrum miasta zawdzięcza architektowi pochodzenia francuskiego de Flenierce. Rozplanował on miasto według zasad typowych dla baroku, przeprowadził prace ziemne i melioracyjne. W 1697 roku do miasta sprowadzono zakon pijarów, którzy założyli tu kolegium. Leżące na trakcie prowadzącym z Łomży do Prus i do Grodna miasto rozwijało się. Od 1710 roku właścicielami Szczuczyna byli Potoccy, a następnie Józef Łączyński. W wieku XIX znaczącą grupą ludności są Żydzi. Na początku XIX wieku stanowili oni 31% ludności miasta Szczuczyn, zaś pod koniec XIX wieku już 66%. Po pierwszej wojnie światowej ich liczba spadła do 56%⁵. Bogata historia i przeszłość regionu oraz różnorodność jego mieszkańców pozostawiła po sobie wiele pamiątek. Całe miasto, a w szczególności obszar rewitalizacji Szczuczyn Centrum wyróżnia się wysokim potencjałem dziedzictwa kulturowego. Na tym terenie znajduje się bowiem wiele cennych obiektów zabytkowych jak np. cały obszar placu 1000-lecia jako historyczny układ urbanistyczny miasta, zespół budynków pocztowych oraz zbór luterański na ul. Kilińskiego, liczne zabytkowe domy i kamienice. Miasto może się poszczycić godnym uwagi kompleksem klasztornym – kościelnym z przełomu XVII i XVIII w. Ta perełka baroku na Podlasiu zachowała się w niezmienionym stanie od dnia wybudowania do dziś. Obiekt ufundował założyciel miasta

⁵ Za: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Szczuczyn na lata 2008-2015, s. 7

Szczuczyna St. A. Szczuka, przyjaciel i doradca króla Jana III Sobieskiego, jedna z najwybitniejszych postaci ówczesnej Rzeczypospolitej, którego ciało spoczywa w kryptach tutejszego kościoła. Stąd też centralna ulica miasta Plac 1000-lecia w kształcie kwadratu, pośrodku którego zlokalizowany jest park miejski z pomnikiem założyciela miasta Stanisława Antoniego Szczuki, została objęta nadzorem konserwatorskim. Ponadto w granicach obszaru usytuowanych jest 39 obiektów zabytkowych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

Tabela 3 Spis zabytkowych zespołów obiektów architektonicznych na terenie obszaru rewitalizacji - Szczuczyn Centrum- stan na październik 2024r.

Obszar rewitalizacji / ulica	Spis zabytków
Pl. 1000-lecia	historyczny układ urbanistyczny m. Szczuczyn
Pl. 1000-lecia	dom nr 1 (kamienica z oficyną)
	dom mieszkalny nr 2
	dom nr 4
	dom nr 5
	dom nr 7
	dom mieszkalny nr 8
	kamienica nr 11
	kamienica nr 14
	dom mieszkalny nr 16
	dom mieszkalny nr 17
	dom mieszkalny nr 18
	kamienica nr 23
	budynek mieszkalny nr 24
	budynek mieszkalny nr 24 a
	budynek mieszkalny nr 25
	budynek mieszkalny nr 26
	budynek mieszkalny nr 28
ul. Kilińskiego 15	zbór luterański
ul. Kilińskiego	kamienica nr 2
	dom mieszkalny nr 3
ul. Krzywa 4	dom mieszkalny nr 4
ul. Łomżyńska	dom mieszkalny nr 1
	dom mieszkalny nr 4
	budynek mieszkalny nr 7
	dom mieszkalny nr 15
	kamienica nr 21
	dom nr 26
ul. Senatorska nr 1A	budynek straży pożarnej
	park miejski
	młyn motorowy (elektryczny)
ul. Senatorska	dom mieszkalny nr 4
	dom nr 5
	dom mieszkalny nr 6
	dom nr 8

	dom nr 18
	dom nr 22
	dom mieszkalny nr 38
	dom nr 40

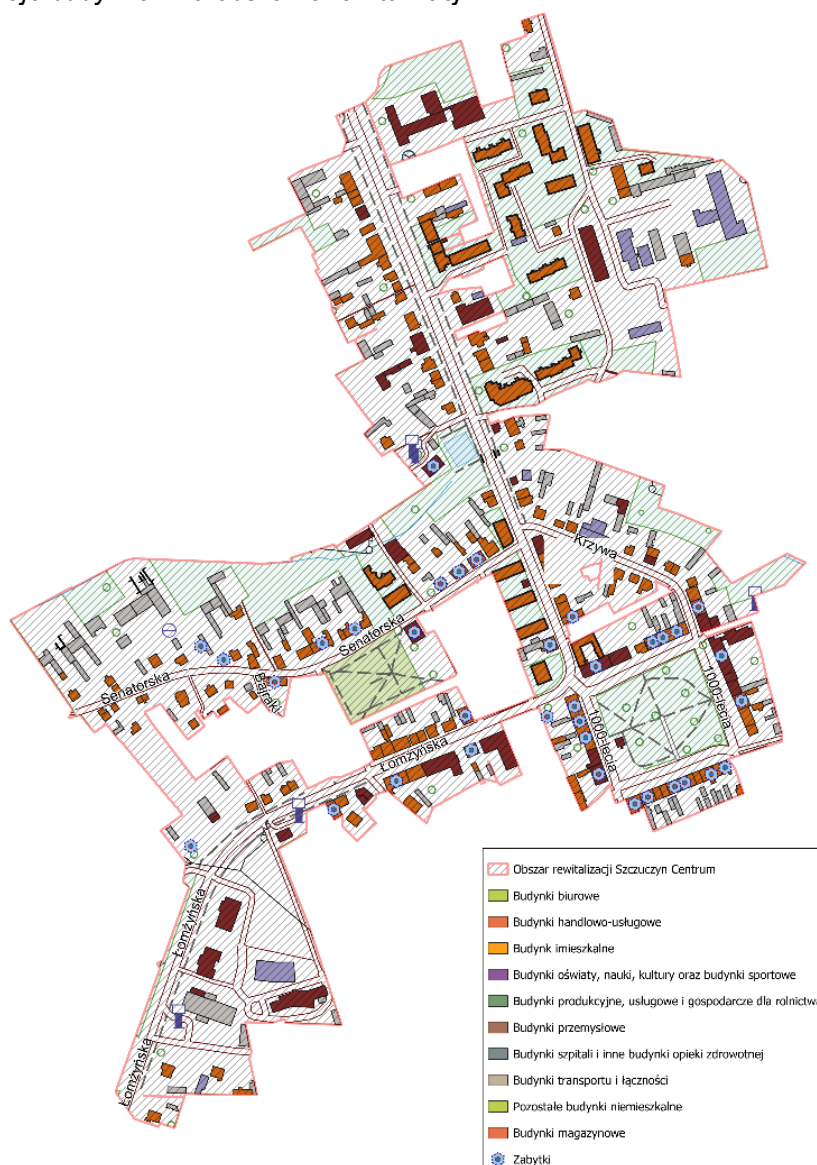
Źródło: Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Szczuczyn na lata 2024-2027⁶

Z uwagi na problem właścicielski budynków zabytkowych, pomimo podejmowanych działań w zakresie rewaloryzacji zabytkowych budynków wciąż obserwuje się dekapitalizację i degradację kluczowych dla dziedzictwa historycznego i kulturowego obiektów zabytkowych. Niemniej jednak, z uwagi na rys historyczny budynków, ale przede wszystkim wpływ na estetykę przestrzeni miejskiej, miasto będzie w dalszym ciągu podejmować działania w zakresie możliwości dokonywania remontów zabytkowych budynków. Powyższe wnioski mają swoje potwierdzenie w rozmowach z mieszkańcami, którzy wskazywali, iż jakość i estetyka budynków zabytkowych w centrum miasta jest bardzo niska i wymaga zdecydowanych działań naprawczych. Ponadto zgodnie z Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami w Gminie Szczuczyn, w ramach wskazanych w dokumencie priorytetów (Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego oraz Promocja i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego dla rozwoju gminy), gmina zamierza zrealizować zadania mając przyczynić się do osiągnięcia dobrego stanu obiektów zabytkowych, wzmocnienia tożsamości kulturowej w lokalnej społeczności i zintegrowania tych elementów z pozytywnym wpływem na rozwój miasta i gminy Szczuczyn.

Mimo istnienia niepowtarzanych walorów kulturowych, w przestrzeni miasta brakuje informacji o historii miasta oraz najważniejszych miejscach historycznych. Ekspertiści podczas spotkań wskazali na sprawdzające się w innych ośrodkach rozwiązanie polegające na rozmieszczeniu różnych symboli (m.in. tablice, tabliczki, kody QR) w przestrzeni miejskiej, w tym na obiektach zabytkowych związanych z historią miasta lub kierujących do głównych punktów wartych odwiedzin (m.in. Muzeum Pożarnictwa czy Centrum Muzealno-Warsztatowego funkcjonującego przy Parafii pw. Imienia Najświętszej Maryi Panny).

⁶ Uchwała nr 40/V/24 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 23 października 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami w Gminie Szczuczyn

Rysunek 9 Rodzaje budynków na obszarze rewitalizacji

Źródło opracowanie własne

► Jakość przestrzeni publicznych

Lokalne przestrzenie publiczne mają istotne znaczenia dla komfortu zamieszkania i spędzania czasu na świeżym powietrzu. Funkcjonujące na obszarze rewitalizacji parki miejskie wymagają rekompozycji zieleni oraz reintegracji z istniejącą infrastrukturą, która w wyniku wieloletniego użytkowania wymaga modernizacji. W granicach obszaru funkcjonują place zabaw, siłownie zewnętrzne oraz duża scena, która wykorzystywana jest przy większości przedsięwzięć kulturalnych organizowanych w mieście. W teren parku przy ul. Senatorskiej wkomponowany jest budynek obecnego „Muzeum Pożarnictwa”, a jego siedzibą jest cenny dla Szczuczynian drewniany budynek dawnej remizy strażackiej, powstałej w 1892 roku.

Na terenie obszaru problemem jest nie tyle niski udział terenów zieleni w powierzchni ogółem, lecz fakt, iż jest ona skoncentrowana w obrębie Placu 1000-lecia oraz pomiędzy ulicami Senatorską i Ogrodową. Z ogólnodostępnej zieleni w pozostałej części obszaru rewitalizacji

występuje właściwie jedynie zieleń przyuliczna oraz zieleń usytuowana w przestrzeni pomiędzy blokami mieszkalnymi. Jednak poziom 'zazielenienia' tej przestrzeni jest niezadowalający, szczególnie odczuwalny w okresie letnim. Tym samym interwencji wymaga potrzeba dokonania nowych nasadzeń wraz z umieszczeniem elementów małej architektury. Dodatkowo w przestrzeni widać zieloną infrastrukturę, jednak jest ona wynikiem znacznego udziału zabudowy jednorodzinnej, której towarzyszą tereny zieleni przydomowej, jednak dostępne tylko dla właścicieli nieruchomości. Jednocześnie obserwuje się istnienie rozproszonych po obszarze miejsc w przestrzeni publicznej, które mogłyby stanowić miejsca odpoczynku i rekreacji w najbliższym sąsiedztwie miejsca zamieszkania. Tym samym tworzenie miejsc zielonych jest ważne z kilku powodów. Pierwszym jest obniżenie problemu wysokiej temperatury w centrum miasta w ramach tzw. zjawiska miejskich wysp ciepła. Dodatkowo efektem tworzenia rozproszonej sieci terenów zielonych jest zwiększenie zdolności wchłaniania wody w sytuacji coraz częściej występujących opadów nawaalnych. Kolejnym argumentem, na jaki zwracali uwagę mieszkańcy, jest zwiększenie udziału miejsc do spędzania wolnego czasu, integracyjnych spotkań towarzyskich, szczególnie istotnych dla osób starszych. Tym samym tworzenie miejsc terenów zielonych wraz z towarzyszącą im infrastrukturą stanowi jedną z głównych potrzeb w zakresie rewitalizacji obszaru Szczuczyn Centrum.

Jednak brakuje miejsc dostosowanych do zmieniających się funkcji obszaru, jak również odbiorców. Dotyczy to przede wszystkim uprawiania, w sposób bezpieczny i zgodny z obowiązującymi normami sportów. Z uwagi na to, iż centrum spotkań dla dzieci i młodzieży stanowi Szkoła Podstawowa na ul. Kilińskiego, obszar przy szkole wymaga odpowiedniej aranżacji i stworzenia boiska lekkoatletycznego. Dodatkowo na ul. Sienkiewicza znajdują się przestrzenie, w których możliwe będzie stworzenie miejsc do spędzania czasu również w okresach jesienno-zimowych. Jedną z możliwości jest adaptacja budynku przy szkole podstawowej i stworzenia w nim dobrze wyposażonej siłowni, z możliwością korzystania z niej przez osoby ze szczególnymi potrzebami (m.in. poprzez montaż windy zewnętrznej).

► Analiza barier przestrzennych i architektonicznych

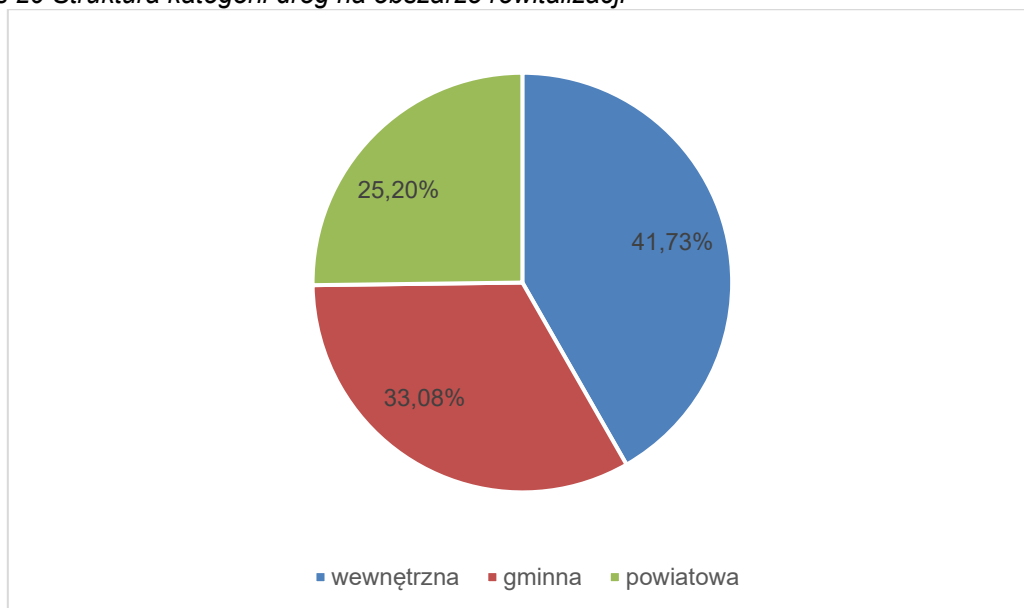
Na obszarze występują miejsca utrudnień w poruszaniu się pieszych oraz sprawiające trudności przejścia osobom o ograniczonej sprawności ruchowej. Pomimo iż uciążliwość tych barier jest różna, ich cechą wspólną jest utrudnienie lub uniemożliwienie swobodnego wjazdu osobom z wózkiem lub na wózku oraz utrudnienie przemieszczania się osobom starszym oraz innym osobom z czasowymi lub stałymi ograniczeniami w poruszaniu się. Trudności z przemieszczaniem się pieszo (m.in. braki lub zły stan chodników, niewystarczające oświetlenie, brak rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo pieszych), jak również przestrzeń i infrastruktura niedostosowana do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, osób starszych były tematami rozmów prowadzonych podczas spotkań z mieszkańcami i lokalnymi liderami. Kwestie te stanowią istotne wyzwanie, szczególnie biorąc pod uwagę starzejącą się populację obszaru.

► Poziom obsługa komunikacyjnej

Istniejący układ drogowy na terenie miasta i gminy Szczuczyn obejmuje dwie kategorie dróg publicznych, tj. drogi krajowe, powiatowe i gminne oraz drogi wewnętrzne nie zaliczone do

żadnej z ww. kategorii dróg. Natomiast na obszarze rewitalizacji Szczuczyn Centrum występują drogi powiatowe (25,20%), gminne (33,08%) oraz drogi wewnętrzne (41,73%).

Wykres 20 Struktura kategorii dróg na obszarze rewitalizacji

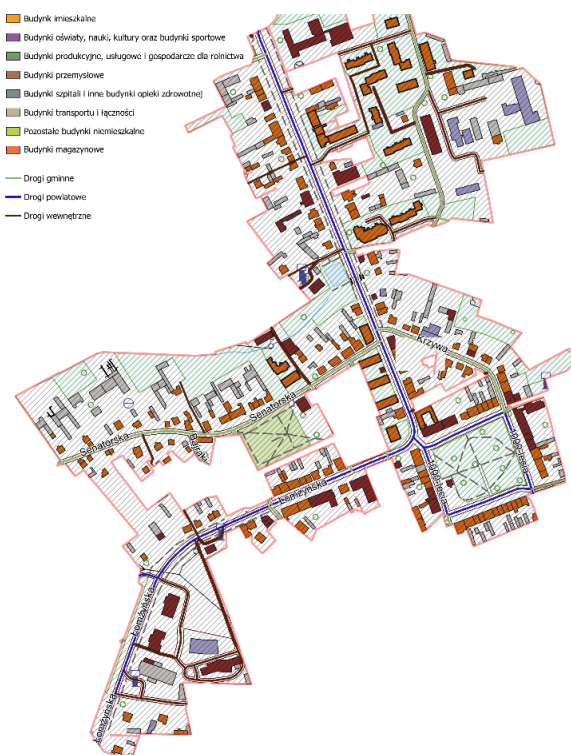

Źródło opracowanie własne

Ogólny schemat dróg obszaru rewitalizacji został przedstawiony na poniższym rysunku.

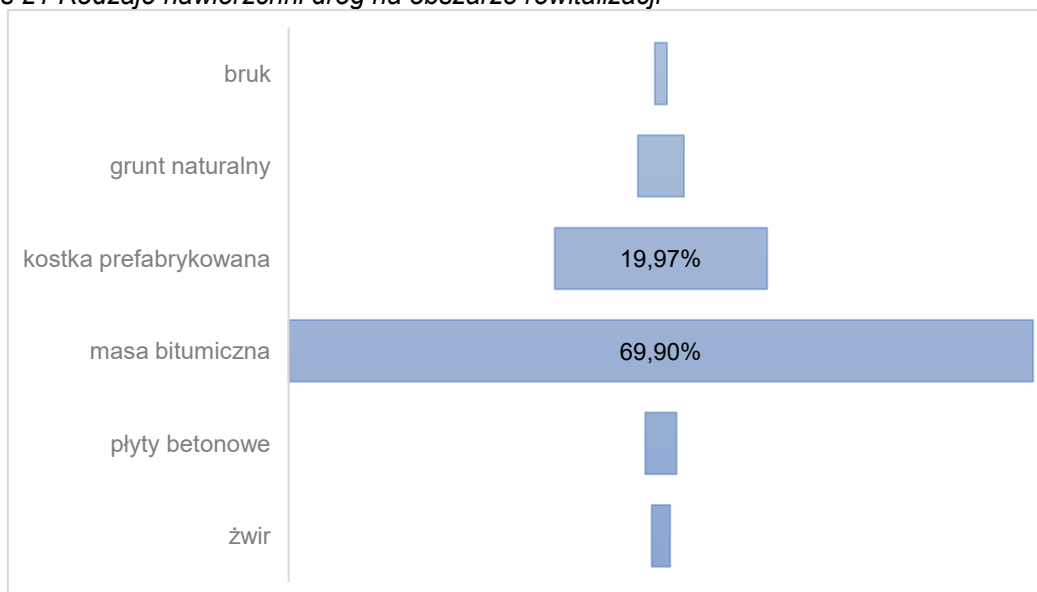
Ze względu na konstrukcję na obszarze rewitalizacji występują drogi twarde nieulepszone oraz twarde ulepszone oraz gruntowe. Największa długość dróg to drogi mające powierzchnie twarde ulepszone, czyli nawierzchnie bezpyłne, przystosowane do szybkiego i intensywnego ruchu samochodowego. Są to nawierzchnie bitumiczne, z betonu cementowego i kostkowe, które w obrębie obszaru rewitalizacji stanowią blisko 93% wszystkich dróg. Łączna ich długość wynosi tym samym 5,26 km. Nawierzchnie twarde nieulepszone, czyli nawierzchnie nieprzystosowane do szybkiego ruchu samochodowego, gdyż powstaje na nich kurz i szybko ulegają zniszczeniu (nawierzchnie tłuczniowe) lub są nierówne (nawierzchnie brukowe), stanowią blisko 3% łącznej długości dróg (0,16km). Pozostała część, czyli 0,24km (4,31%) to drogi gruntowe.

Rysunek 10 Schemat dróg obszaru rewitalizacji

Źródło opracowanie własne

Wykres 21 Rodzaje nawierzchni dróg na obszarze rewitalizacji

Źródło opracowanie własne

Istniejące rozwiązania komunikacyjne nie są całkowicie adekwatne do aktualnych potrzeb mieszkańców. Dużą rolę w odciążeniu miasta ze wzmożonego ruchu samochodowego odgrywa obwodnica miasta – droga krajowa nr S61. Tym samym pojawiła się możliwość przeanalizowania organizacji ruchu na obszarze rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem i preferencją dla ruchu rowerowego oraz pieszego. Dzięki temu otrzyma się przyjazne i bezpieczne miejsce podnoszące komfort i jakość życia. Wraz z potencjalnym rozwojem ruchu rowerowego koniecznym jest stworzenie systemu infrastruktury rowerowej (stojaki, wiaty oraz ścieżki rowerowe).

Jak wynika z rozmów z mieszkańcami oraz lokalnymi ekspertami, problem ruchu samochodowego na obszarze rewitalizacji nie jest na tyle zauważalny, by wymagało to szczególnej interwencji. Rozmieszczenie oraz liczba miejsc parkingowych są odpowiednie w stosunku do istniejących potrzeb. Sporadycznie zdarzają się przypadki niewłaściwego parkowania, jednak nie jest to spowodowane brakiem miejsc czy kosztem niszczenia terenów zieleni, a wynika bardziej z niedostosowywania się do funkcjonujących zakazów czy nakazów. Ważnym elementem jednak powinna być kontynuacja działań stale podnoszących jakości dróg i chodników, zwłaszcza w kontekście osób o szczególnych potrzebach w zakresie dostępności. W granicach obszaru występuje szereg miejsc, gdzie konieczne są działania mające na celu likwidację barier architektonicznych, zarówno w odniesieniu do budynków, jak i przestrzeni publicznych. Mieszkańcy miasta podkreślali ponadto, że odczuwalny jest brak zielonych przestrzeni publicznych, wyposażonych w elementy małej architektury, umożliwiających szczególnie osobom starszym odpoczynek i spędzanie czasu poza domem. Brak miejsc zielonych i zadrzewionych, w najbliższym otoczeniu od miejsca zamieszkania był jednym z problemów zgłaszanych przez mieszkańców. Dodatkowo istnieje konieczność doposażenia przestrzeni w funkcjonalne elementy małej architektury rozmieszczone w różnych miejscach obszaru, szczególnie na głównych szlakach komunikacyjnych (kosze na śmieci, ławki, „podpieracze” dla osób starszych, itp.) oraz elementów infrastruktury komunikacyjnej dostosowanej do potrzeb osób z ograniczeniami w poruszaniu się (chodniki, rampy, podjazdy). Mieszkańcy w trakcie spotkań zwracali również uwagę, na zły stan techniczny budynków mieszkalnych, szczególnie mieszkań komunalnych i socjalnych. Wśród

przyczyn wyludniania się miasta, mieszkańcy wskazywali małe zasoby oraz brak dostępności do mieszkań. Wraz z postępującym problemem starzenia się społeczeństwa istnieje konieczność budowy mieszkań socjalnych dla osób niepełnosprawnych lub nieporadnych. Ponadto z uwagi na duże nagromadzenie obiektów zabytkowych wskazane jest przygotowanie wsparcia instytucjonalnego dla właścicieli kamienic, którzy chcieliby podjąć działania rewaloryzacyjne. Wśród ważnych postulatów było urozmaicenie i rozbudowanie oferty kulturalno-oświatowej oraz wydłużenie godzin funkcjonowania Biblioteki - Centrum Kultury w Szczuczynie.

Podsumowując obszar rewitalizacji Szczuczyn Centrum to teren, który z jednej strony posiada ogromny potencjał (centrum miasta oraz całej gminy), a z drugiej strony wymaga ogromnych nakładów na cele remontowe, gdyż wiele z budynków ze względu na walory kulturowe znajduje się pod ochroną konserwatorską. Z uwagi na fakt, że wiele z nich są obiektami zabytkowymi, przeprowadzanie remontów obarczone jest długim okresem realizacji (proces przygotowania dokumentacji budowlanej jest wydłużony o czas niezbędnych uzgodnień i decyzji administracyjnych wydawanych przez wojewódzkiego konserwatora zabytków) i wysokimi kosztami (koszt inwestycji jest podwyższony o wartość wynikającą z wytycznych konserwatora). Wieloletnie braki w realizacji remontów kapitalnych, polegających na odtwarzaniu zużytych elementów konstrukcyjnych w większości obiektów, dotyczących stropów, konstrukcji dachowych, wzmocnieniu ścian nośnych i fundamentów, elementów zewnętrznych elewacji, biegów schodowych oraz wewnętrznych instalacji gazowych i wodnokanalizacyjnych, wpłynęły zasadniczo na pogorszenie struktury technicznej obiektów. Działania realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji powinny przede wszystkim być skierowane na programy modernizacji oraz budowy budynków mieszkalnych. Ponadto podejmowanie działań związanych z zielenią miejską oraz wykorzystaniem źródeł energii odnawialnej zdecydowanie zmniejszy ilość szkodliwych pyłów dostarczanych do atmosfery oraz poprawi komfort życia mieszkańców. Poprawa estetyki otoczenia zdecydowanie pozytywnie wpłynie na polepszenie psychofizyczne jakości życia mieszkańców oraz podniesie atrakcyjność terenu.

KLUCZOWE POTENCJAŁY OBSZARU REWITALIZACJI

W wyniku przeprowadzonych spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami, lokalnymi liderami oraz przedstawicielami władz samorządowych i instytucji publicznych, dokonano pogłębionej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru „Szczuczyn Centrum”. Analiza ta pozwoliła nie tylko na potwierdzenie zasadności objęcia tego terenu działaniami rewitalizacyjnymi, ale również na precyzyjne określenie głównych problemów oraz potencjałów rozwojowych tego fragmentu miasta.

Zarówno dane ilościowe, jak i jakościowe jednoznacznie wskazują na znaczną koncentrację problemów społecznych na analizowanym obszarze. Wśród najistotniejszych trudności wymienia się wysokie bezrobocie, ubóstwo, niską aktywność obywatelską i kulturalną, a także problemy związane z edukacją. Problemy te są ze sobą powiązane i wzajemnie się wzmacniają, tworząc złożony układ wyzwań społecznych, który wymaga zintegrowanej interwencji.

Oprócz kwestii społecznych, zdiagnozowano również inne obszary kryzysowe, obejmujące sferę gospodarczą, techniczną, środowiskową oraz przestrzenno-funkcjonalną. W zakresie

gospodarki zauważalna jest niska jakość lokalnej przedsiębiorczości. W obszarze technicznym problem stanowi zły stan mieszkań komunalnych oraz brak nowych inwestycji mieszkaniowych. Z kolei w sferze środowiskowej zwraca się uwagę na zanieczyszczenie powietrza oraz potrzebę poprawy efektywności energetycznej. Problemy przestrzenne dotyczą m.in. niskiej jakości przestrzeni publicznych i ograniczonego dostępu do infrastruktury społecznej.

W sferze społecznej szczególnym wyzwaniem jest postępujące starzenie się mieszkańców. Duży odsetek seniorów wymaga wdrożenia rozwiązań poprawiających ich codzienne funkcjonowanie – przede wszystkim eliminacji barier architektonicznych i lepszego dostosowania przestrzeni publicznych. Istnieje również potrzeba tworzenia miejsc sprzyjających budowaniu więzi społecznych, co może pozytywnie wpłynąć na integrację lokalnej społeczności i przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym.

Kluczowe jest również przeciwdziałanie depopulacji tej części miasta poprzez tworzenie warunków atrakcyjnych dla młodych mieszkańców oraz poprawę jakości życia obecnych mieszkańców. Konieczne są działania ograniczające ubóstwo, przeciwdziałające bezrobociu, a także wspierające lokalne rodziny. Należy również podjąć inicjatywy profilaktyczne, ukierunkowane na walkę z uzależnieniami, w szczególności alkoholizmem.

Ważnym aspektem rewitalizacji jest poprawa jakości edukacji – poprzez rozwój kompetencji nauczycieli, podnoszenie poziomu nauczania i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji względem innych placówek w powiecie. Działania te powinny także wspierać rozwój aktywności fizycznej mieszkańców oraz promować zdrowy styl życia.

W zakresie ochrony środowiska priorytetem jest poprawa jakości powietrza – głównie poprzez likwidację nieekologicznych źródeł ciepła, zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz budowę nowoczesnej kotłowni miejskiej. Istotne znaczenie ma również pełniejsze wykorzystanie potencjału rzeki Wissy, która – odpowiednio zagospodarowana – może odegrać rolę integracyjną i rekreacyjną, a także poprawić estetykę przestrzeni miejskiej.

Dostępność do terenów zielonych pozostaje jednym z kluczowych warunków poprawy jakości życia mieszkańców. Potrzebne są działania zmierzające do zwiększenia liczby i jakości terenów rekreacyjnych oraz wspierające rozwój komunikacji pieszej i rowerowej.

Nie mniej ważne są inicjatywy zwiększające poziom bezpieczeństwa – zarówno poprzez rozbudowę monitoringu miejskiego, jak i poprawę warunków poruszania się pieszych i kierowców. Dodatkowo konieczne jest systematyczne monitorowanie stanu technicznego budynków mieszkalnych, w tym obiektów zabytkowych, oraz bieżące usuwanie zidentyfikowanych zagrożeń wynikających z ich długotrwałej eksploatacji.

Elementem wspierającym rozwój obszaru rewitalizacji powinny być także działania gospodarcze – w tym rozwój lokalnej przedsiębiorczości, m.in. poprzez rozbudowę inkubatora przedsiębiorczości.

Na koniec warto podkreślić znaczenie aspektu wizerunkowego. Promocja Szczuczyna jako miasta bezpiecznego, przyjaznego i pełnego uroku ma istotne znaczenie zarówno dla mieszkańców, jak i dla potencjalnych inwestorów oraz nowych osadników. W tym celu warto zaplanować kampanię promocyjną miasta i gminy (np. w formie filmu promocyjnego), a także

kampanię społeczną skierowaną do mieszkańców, mającą na celu wzmocnienie więzi społecznych i sąsiedzkiej współpracy.

Za najważniejsze potencjały obszaru uznano:

- koncentrację najważniejszych dla gminy usług publicznych i komercyjnych w centrum Szczuczyna, w tym dobra dostępność do podstawowych usług (m.in. urzędy, szkoły, przedszkola, ośrodki zdrowia, przedsiębiorstwa, sklepy, Instytucje kultury),
- korzystne położenie względem całego miasta (dostępność w obrębie 15 minut)
- zabytkowy układ przestrzenny o walorach dostępowych z różnych części miasta,
- atrakcyjność funkcjonalną i bezpieczną jako miejsca do życia i zamieszkania,
- stosunkowo duża liczba zakładów pracy lub ich bliskie sąsiedztwo,
- atrakcyjne, choć obecnie słabo zagospodarowane przestrzenie publiczne,
- niewykorzystane przestrzenie publiczne i obiekty budowlane możliwe do zagospodarowania pod cele społeczne zlokalizowane w centrum miasta,
- walory środowiskowe- bardzo ładne tereny nadające się m.in. na ścieżki rowerowe,
- odnowiona nawierzchnia części dróg, kanalizacja, wodociągi,
- Nowoczesne i bardzo aktywne Centrum Kultury (Biblioteka - Centrum Kultury),
- bogate dziedzictwo historyczne i kulturowe,
- aktywni lokalni liderzy.

IV. WIZJA I CELE DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

IV.1. WIZJA OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

„Szczuczyn Centrum – miasto tętniące życiem, przyjazne mieszkańcom, zrównoważone ekologicznie i gospodarczo, z nowoczesną infrastrukturą i przestrzenią do integracji społecznej. Miasto jest skoncentrowane na poprawie jakości życia, zwiększeniu aktywności obywatelskiej, wzmocnieniu więzi międzyludzkich oraz rozwoju lokalnej gospodarki. Miasto otwarte na młodsze pokolenia, wspierające seniorów, promujące aktywność fizyczną i społeczną oraz zapewniające wszystkim mieszkańcom komfort, bezpieczeństwo i poczucie przynależności. Zmodernizowana przestrzeń publiczna, efektywna infrastruktura i nowoczesne rozwiązania komunikacyjne umożliwią łatwiejsze poruszanie się i codzienne funkcjonowanie w sercu Szczuczyna, łącząc mieszkańców w aktywną, współpracującą wspólnotę.”

Najbardziej dotkliwe problemy społeczne obszaru rewitalizacji zostały znacząco zmniejszone, a jakość życia mieszkańców znacząco uległa poprawie. Warunki mieszkaniowe, lokalowe oraz przestrzenie publiczne są estetyczne, bezpieczne oraz dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Szczuczyn Centrum to miejsce jeszcze bardziej zielone i przyjazne, ze zmodernizowanymi budynkami, przestrzeniami publicznymi i parkami służącymi mieszkańcom. Jakość powietrza w mieście znacząco się poprawiła a dzięki przemyślanym dobranym przedsięwzięciom infrastrukturalnym, obszar rewitalizacji jest miejscem odznaczającym się wysokim potencjałem adaptacji do zmian klimatu. Szczuczyn Centrum to miejsce, z którego chętnie korzystają wszyscy mieszkańcy miasta, uczestnicząc w różnorodnych wydarzeniach kulturalnych i edukacyjnych. Otwartość i zaangażowanie mieszkańców na nowe pomysły, działania promocyjne i informacyjne sprawiły rozwój miasta pod kątem turystycznym i gospodarczym. Nawiązana i realizowana współpraca

międzyinstytucjonalna doprowadziła do stworzenia rozwiązań godzących dzisiejsze potrzeby z zachowaniem walorów historycznych.

IV.2. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Cel główny programu rewitalizacji obszaru Szczuczyna Centrum:

„Stworzenie zrównoważonego, przyjaznego, bezpiecznego i nowoczesnego centrum Szczuczyna, które integruje społeczność lokalną, wspiera rozwój gospodarczy, poprawia jakość życia mieszkańców oraz dba o ekologiczną i przestrzenną jakość otoczenia.”

Cel strategiczny 1:

Wzmocnienie funkcji społecznych i integracyjnych centrum miasta poprzez wzmocnienie aktywności społecznych oraz wsparcie lokalnej przedsiębiorczości

Kierunki działań:

1. Podniesienie jakości edukacji oraz poprawa kondycji rodzin
2. Zwiększenie aktywności społecznej i obywatelskiej, dostępu do kultury oraz wzmocnianie integracji i więzi społecznych
3. Wzmocnienie lokalnej przedsiębiorczości i tworzenie miejsc pracy

Cel strategiczny 2:

Podniesienie atrakcyjności i funkcjonalności centrum Szczuczyna poprzez modernizację infrastruktury oraz działania na rzecz ochrony środowiska i estetyki przestrzeni.

Kierunki działań:

1. Rozwój i modernizacja budynków mieszkalnych oraz poprawa jakości przestrzeni publicznych
2. Poprawa jakości powietrza i efektywności energetycznej oraz dbałość o środowisko naturalne
3. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa

Cel główny programu rewitalizacji Szczuczyna Centrum koncentruje się na stworzeniu zrównoważonego, przyjaznego i nowoczesnego centrum miasta, które zapewni mieszkańcom wysoki standard życia, rozwój gospodarczy, bezpieczeństwo oraz równowagę ekologiczną. Kierunki działań w programie rewitalizacji obejmują szeroki zakres, od budowania i wzmocniania więzi społecznych, poprawy potencjału kulturowego i edukacji, poprzez poprawę infrastruktury i zwiększenie jakości przestrzeni publicznej, wsparcie lokalnej gospodarki i dbałość o środowisko naturalne.

Cele i kierunki działań programu rewitalizacji obszaru Szczuczyna Centrum są skierowane na stworzenie miejsca, które łączy potrzeby społeczne, gospodarcze, ekologiczne i przestrzenne. Kluczowe będzie wzmocnienie integracji społecznej, poprawa jakości życia mieszkańców oraz zapewnienie zrównoważonego rozwoju, który umożliwi miastu funkcjonowanie w sposób efektywny, przyjazny i bezpieczny.

V. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne stanowią szczególne ogniwo struktury operacyjnej gminnego programu rewitalizacji. Poszczególne przedsięwzięcia wynikają bezpośrednio z celów rewitalizacji i nawiązują do oczekiwanych przez mieszkańców kierunków działań rewitalizacyjnych. W ramach działań przeznaczonych do realizacji znalazło się dwadzieścia pięć podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Specyfika procesu rewitalizacji w gminie Szczuczyn (również pod względem kosztów i skali oddziaływania) sprawia, że założone przedsięwzięcia są ważne dla końcowego efektu rewitalizacyjnego. Zakładają one bowiem zarówno budowę i wzmacnianie kapitału społecznego, wzrost zaufania publicznego, jak i stanowią potwierdzenie szczególnego wpływu mieszkańców na proces rewitalizacji.

Realizacja projektów zawartych w GPR odbędzie się z zapewnieniem właściwej ochrony poszczególnych form ochrony przyrody określonych w art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2024 poz. 1478 ze zm.) występujących w obszarze Szczuczyn Centrum, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony gatunkowej ptaków i nietoperzy podczas prac związanych z modernizacją budynków oraz innych prac remontowo-budowlanych zgodnie z powyższą ustawą.

Dodatkowo przy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych do realizacji w terenie wpisanym do rejestru zabytków, w określonych przypadkach może wystąpić konieczność przeprowadzenia wyprzedzających archeologicznych badań wykopaliskowych, bądź prowadzenie prac pod nadzorem archeologicznym. Tym samym obiekty w terenie wpisanym do rejestru zabytków powinny uwzględniać charakter miejsca oraz być zrealizowane z jego poszanowaniem. Przedsięwzięcia realizowane na terenie wpisanym do rejestru zabytków, które dotyczą wprowadzania małej architektury (m.in. ławki, kosze na śmieci, oświetlenie, itp.) powinny być dostosowane do historycznego charakteru miejsca.

PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWE - NR 1	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Szczuczynskie Dni Akcji Społecznych
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem przedsięwzięcia „Szczuczynskie Dni Akcji Społecznych” jest wzmocnienie więzi społecznych, aktywizacja mieszkańców oraz budowanie zaangażowanej wspólnoty lokalnej poprzez organizację cyklicznych wydarzeń społecznych, kulturalnych oraz rekreacyjnych, które integrują mieszkańców, poprawiają jakość życia oraz wspierają aktywność obywatelską. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Cykliczne spotkania sąsiedzkie (m.in. "Wieczory sąsiedzkie") – Spotkania organizowane min. raz na kwartał – Miejsca: świetlice, domy kultury, plener 2) Integracyjne wydarzenia w przestrzeni publicznej (m.in. pikniki, festyny) organizowane na scenie mobilnej – min. 2 wydarzenia rocznie – festyny i wydarzenia o charakterze rodzinnym, sportowym, warsztaty, stoiska z lokalnymi produktami 3) Wydarzenia rekreacyjno-sportowe (m.in. biegi, rajdy) – rodzinne biegi, rajdy rowerowe, nordic walking, animacje dla dzieci 4) Film promocyjny o Szczuczynie

	Film obejmujący 3–5 minut o mieście, kulturze, mieszkańcach, ciekawych miejscach z aktywnym udziałem wszystkich mieszkańców, dostępny na platformach internetowych i lokalnie		
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Proponowany rezultat dla przedsięwzięcia „Szczuczyńskie Dni Akcji Społecznych”: Zwiększenie poziomu zaangażowania społecznego mieszkańców, wzmocnienie lokalnej integracji i poczucia wspólnoty, a także poprawa jakości życia poprzez uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych i rekreacyjnych.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW (produkty i rezultaty):			
Liczba uczestników wydarzeń Liczba organizowanych wydarzeń Poziom satysfakcji uczestników Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji Sposób pomiaru: Listy obecności, ankiety, dokumentacja fotograficzna, wyliczenia własne gminy			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji (w tym ul. Łomżyńska 11)		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie, Biblioteka - Centrum Kultury		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035		
	<table> <tr> <td>SZACOWANA WARTOŚĆ:</td> <td align="right">1 555 000,00</td> </tr> </table>	SZACOWANA WARTOŚĆ:	1 555 000,00
SZACOWANA WARTOŚĆ:	1 555 000,00		
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przewidziane działania zakładają realizację wydarzeń o charakterze międzypokoleniowym. Podjęte zostaną działania w celu zapewnienia uczestnikom dostępności informacyjno-komunikacyjnej oraz dostępności cyfrowej do przekazywanych informacji i prezentowanych treści. Wydarzenia odbywać się będą w miejscach możliwie jak najbardziej "dostępnych" dla osób z niepełnosprawnością lub innymi ograniczeniami ruchowymi.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 2	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	"Kulturalny Szczuczyn – centrum życia społecznego"
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem przedsięwzięcia jest stworzenie dynamicznej i zróżnicowanej oferty kulturalnej, która przyczyni się do integracji społecznej, wzrostu aktywności obywatelskiej oraz zwiększenia atrakcyjności Szczuczyna jako centrum życia kulturalnego, poprzez organizację festiwali, warsztatów, koncertów, oraz produkcji lokalnych wydarzeń artystycznych. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Festiwale tematyczne (muzyka, film, sztuka) – Organizacja festiwali tematycznych 1–2 razy w roku • Tematy przewodnie: kino, sztuka współczesna i tradycja, muzyka różnych gatunków (folk, rock, pop, klasyczna, disco) • Współpraca z lokalnymi artystami i twórcami oraz zaproszonymi gwiazdami 2) Warsztaty i kursy artystyczne i rękodzielnicze – Cykliczne warsztaty w domu kultury i plenerze • Różnorodna tematyka m.in.: malarstwo, haft, rzeźba, fotografia, kuchnia, grafika, zajęcia muzyczne, zajęcia taneczne, produkcja filmów, animacji, podcastów • Udział lokalnych twórców i instruktorów 3) Teatralne przedstawienia i produkcje lokalne – Wystawianie spektakli lub organizacja wyjazdów na spektakle • Organizacja warsztatów teatralnych dla młodzieży i seniorów

PROGNOZOWANE REZULTATY:	Dzięki szerokiej ofercie festiwali, koncertów, warsztatów i spektakli, nastąpi wzrost liczby uczestników, co przyczyni się do większej integracji społecznej oraz promocji miasta jako miejsca aktywnego życia społecznego i kulturalnego. Regularność i różnorodność wydarzeń pozwolą na budowanie tradycji kulturalnych i stałego zainteresowania mieszkańców i turystów. Przeprowadzane po każdym wydarzeniu ankiety służyć będą monitorowaniu satysfakcji uczestników. Dzięki temu organizowane wydarzenia będą dostosowane do potrzeb i oczekiwań społeczności, co przyczyni się do ich ciągłej ewolucji i poprawy.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba zorganizowanych wydarzeń Promocja kultury lokalnej – publikacja min. 3 materiałów promujących wydarzenia i artystów lokalnych w mediach (online, prasa lokalna). Liczba uczestników warsztatów Poziom satysfakcji uczestników Zwiększenie liczby uczestników spoza regionu – co najmniej 20% uczestników spoza Szczuczyna, co przyczyni się do wzrostu turystyki kulturalnej.			
<u>Sposób pomiaru:</u>			
Dokumentacja zdjęciowa, relacje medialne, opinie uczestników (ankiety), prace uczestników prezentowane na wystawach			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji (w tym Plac 1000-lecia 23, ul. Łomżyńska 11, ul. Kilińskiego 42) Dopuszcza się możliwość realizacji części działań w przestrzeni Transgranicznego Centrum Dialogu Kultur w Szczuczynie, mieszczącym się poza obszarem rewitalizacji. Jest to jedynie miejsce w mieście mogące pomieścić znaczącą liczbę uczestników, tym samym zapewniającym bezpieczeństwo.		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie, Biblioteka - Centrum Kultury, Szkoła Podstawowa w Szczuczynie		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	350 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przewidziane działania zakładają realizację wydarzeń o charakterze międzypokoleniowym. Podjęte zostaną działania w celu zapewnienia uczestnikom dostępności informacyjno-komunikacyjnej oraz dostępności cyfrowej do przekazywanych informacji i prezentowanych treści. Wydarzenia odbywać się będą w miejscach możliwie jak najbardziej "dostępnych" dla osób z niepełnosprawnością lub innymi ograniczeniami ruchowymi.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 3	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Tworzenie stref integracyjnych – przestrzeń dla każdego
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem głównym przedsięwzięcia jest tworzenie integrujących przestrzeni społecznych w Szczuczynie, które promują aktywność młodzieży, rozwój artystyczny oraz integrację lokalnej społeczności. Działania mają na celu wspieranie aktywności kulturalnej i społecznej wśród różnych grup wiekowych i społecznych, poprzez tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji, twórczości, a także poprawiających dostępność usług i wydarzeń kulturalnych. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1. SCAM - Szczuczzyńskie Centrum Aktywności Młodzieży - zakres zadania obejmuje stworzenie nowoczesnego centrum aktywności, które będzie oferować różnorodne programy edukacyjne, kulturalne i społeczne dla młodzieży. Centrum będzie miejscem spotkań, warsztatów, szkoleń oraz działań promujących rozwój osobisty i zawodowy młodych osób. 2. Szlakiem Szczuczzyńskich Murali - zakres zadania obejmuje m.in. stworzenie i analizę przestrzeni dedykowanej sztuce ulicznej, w tym murali oraz organizację działań integrujących społeczność lokalną. Działania obejmują identyfikację lokalizacji dla nowych murali, współpracę z artystami, a także organizowanie wydarzeń promujących sztukę uliczną i angażujących mieszkańców w proces twórczy.

PROGNOZOWANE REZULTATY:	Prognozowane rezultaty obejmują zwiększenie mieszkańców miasta w działania integrujące i edukacyjne. Dzięki temu nastąpi zwiększenie dostępności do szkoleń i programów rozwoju osobistego oraz rozwój kompetencji społecznych i zawodowych młodzieży. Dodatkowo nastąpi stworzenie przestrzeni, która integruje społeczność lokalną poprzez wspólne działania twórcze, które przyciągają turystów i mieszkańców.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba uczestników w organizowanych wydarzeniach.			
Liczba nowych murali stworzonych w ramach projektu.			
Liczba uczestników wydarzeń związanych z muralami i sztuką uliczną.			
Sposób pomiaru:			
Lista obecności, protokoły odbioru, dokumentacja fotograficzna, oceny mieszkańców, badania własne gminy			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji (w tym Plac 1000-lecia 23, ul. Łomżyńska 11 oraz przestrzenie międzyblokowe przy ul. Kilińskiego)		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie, Biblioteka – Centrum Kultury, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Szczuczynie		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	719 600,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane zgodnie z wymogami prawa budowlanego, w tym w zakresie zapewnienia dostępności. Przy projektowaniu przestrzeni publicznych i realizacji wydarzeń odbywać się będzie w miejscach możliwie jak najbardziej "dostępnych" dla osób z niepełnosprawnością lub innymi ograniczeniami ruchowymi.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 4	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Spotkania integracyjne i wydarzenia kulturalne dla seniorów
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem głównym przedsięwzięcia jest wzmocnienie integracji społecznej, poprawa jakości życia oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu seniorów poprzez organizację różnorodnych aktywności fizycznych, kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Programy aktywności fizycznej dla seniorów – zakres zadania obejmuje m.in. organizację zajęć ruchowych: gimnastyka, nordic walking, joga, taniec, ćwiczenia rozciągające, warsztaty z fizjoterapeutami nt. bezpiecznej aktywności fizycznej oraz regularne treningi w lokalnych ośrodkach lub plenerze. 2) Spotkania integracyjne i kluby seniora – zakres zadania obejmuje m.in. organizację cyklicznych spotkań tematycznych (np. gry planszowe, wieczory wspomnień, wspólne gotowanie), prowadzenie klubów seniora z dostępem do prasy, książek, herbaty, przestrzeni relaksu oraz spotkania m.in. z psychologiem, dietetykiem, prawnikiem. 3) Aktywności kulturalne (wycieczki, spektakle, spotkania artystyczne) – zakres zadania obejmuje m.in. organizację wyjazdów do muzeów, teatrów, koncertów, galerii, spotkania z artystami, wieczory poezji, pokazy filmowe oraz lokalne wydarzenia z udziałem seniorów jako widzów i współtwórców. 4) Zajęcia i warsztaty komputerowe i cyfrowe dla osób starszych – zakres zadania obejmuje m.in. realizację kursów z podstaw obsługi komputera, smartfona, korzystanie z internetu, warsztaty tematyczne (m.in. płatności online, e-recepta, aplikacje komunikacyjne) oraz wszelkie działania związane z bezpieczeństwem w internecie (we współpracy z ekspertami z zakresu bezpieczeństwa cyfrowego)

PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja ma na celu zwiększenie poziomu aktywności fizycznej wśród seniorów oraz wzrost uczestnictwa osób starszych w życiu kulturalnym i społecznym. Z uwagi na postępujący rozwój cyfrowy, koniecznym jest realizowanie działań przeciwdziałających wykluczeniu cyfrowemu i zwiększenie samodzielności seniorów, jak również poruszania się w cyfrowym świecie w sposób bezpieczny. Realizacja przedsięwzięcia przyczyniać się będzie do nawiązywania nowych relacji społecznych i poprawa samopoczucia psychicznego uczestników, zmniejszenie poczucia osamotnienia i marginalizacji osób starszych. Ogólnie nastąpi poprawa ogólnego stanu zdrowia i kondycji psychofizycznej seniorów.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba uczestników kursów.			
Liczba osób korzystających z e-usług.			
Liczba zorganizowanych wydarzeń			
Sposób pomiaru:			
Ankiety samooceny kondycji i satysfakcji, rejestracja frekwencji i aktywności w spotkaniach, fotorelacje i dokumentacja wydarzeń.			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji (w tym Plac 1000-lecia 23, ul. Łomżyńska 11)		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie, Biblioteka – Centrum Kultury		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	420 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Podjęte zostaną działania w celu zapewnienia uczestnikom dostępności informacyjno-komunikacyjnej oraz dostępności cyfrowej do przekazywanych informacji i prezentowanych treści. Wydarzenia odbywać się będą w miejscach możliwie jak najbardziej "dostępnych" dla osób z niepełnosprawnością lub innymi ograniczeniami ruchowymi. Realizacja zajęć będzie odbywać się przy pomocy urządzeń ułatwiających ich obsługę (m.in. czytniki ekranowe, powiększanie tekstu) oraz poprzez dostosowane tempo nauki i praca w małych grupach.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 5	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Lokalne inicjatywy międzypokoleniowe
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem głównym przedsięwzięcia jest budowanie trwałych relacji i wzajemnego szacunku między pokoleniami poprzez wspólne działania edukacyjne, kulturalne, społeczne i technologiczne, prowadzące do wzrostu integracji społecznej i aktywnego uczestnictwa mieszkańców w życiu lokalnym. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Warsztaty edukacyjne, wymiana doświadczeń między pokoleniami - zakres zadania obejmuje m.in. spotkania oparte na dialogu i współpracy oraz organizację warsztatów tematycznych z udziałem dzieci, młodzieży i seniorów (np. historia lokalna, tradycje, wspomnienia). Dodatkowo zadanie przewiduje organizację warsztatów, podczas których seniorzy uczą młodsze pokolenia m.in. szydełkowania, robienia przetworów, haftu, majsterkowania. Wspólne tworzenie produktów (np. pamiątek lokalnych, ozdób, książki kucharskiej). 2) Programy wolontariackie z udziałem osób starszych i młodszych - zakres zadania obejmuje m.in. realizację wspólnych działań wolontariackich na rzecz społeczności (np. pomoc sąsiedzka, organizacja wydarzeń, sadzenie zieleni). Dodatkowo zadania obejmować będą budowanie zespołów wolontariuszy łączących różne pokolenia oraz pomoc wolontariuszy w realizacji codziennych czynności 3) Zajęcia międzypokoleniowe w szkołach i domach kultury - zakres zadania obejmuje m.in. organizację zajęć artystycznych, teatralnych, kulinarnych i edukacyjnych z udziałem dzieci/młodzieży i seniorów oraz tworzenie wspólnych projektów (np. spektakl, wystawa, przepisownik rodzinny) 4) Programy „Młodsze pokolenie uczy seniorów”, np. nauka obsługi nowych

	technologii - zakres zadania obejmuje m.in. realizację cyklicznych zajęć, podczas których młodzież uczy seniorów korzystania z telefonów, komputerów, aplikacji i e-usług oraz pomoc indywidualną w zakresie m.in. zakładania kont, korzystania z komunikatorów, wyszukiwania informacji.		
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Bezpośrednimi rezultatami przedsięwzięcia jest budowanie wspólnoty lokalnej opartej na współpracy i solidarności międzypokoleniowej, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu seniorów oraz zwiększenie zaangażowania obywatelskiego młodzieży i osób starszych.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba seniorów objętych wsparciem.			
Liczba przeprowadzonych warsztatów i wykonanych prac.			
Liczba wspólnych akcji/projektów.			
Liczba osób zaangażowanych w działania.			
<u>Sposób pomiaru:</u>			
Dokumentacja fotograficzna, Frekwencja na zajęciach, Ankiety oceniające satysfakcję i chęć kontynuacji wolontariatu.			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji (w tym Plac 1000-lecia 23, ul. Łomżyńska 11, ul. Kilińskiego 42)		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie, Biblioteka - Centrum Kultury, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Szczuczynie		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	100 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przewidziane działania zakładają realizację wydarzeń o charakterze międzypokoleniowym. Podjęte zostaną działania w celu zapewnienia uczestnikom dostępności informacyjno-komunikacyjnej oraz dostępności cyfrowej do przekazywanych informacji i prezentowanych treści. Wydarzenia odbywać się będą w miejscach możliwie jak najbardziej "dostępnych" dla osób z niepełnosprawnością lub innymi ograniczeniami ruchowymi.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 6	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	"Szczuczyńska Kampania na Rzecz Zdrowia" (M)
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem głównym przedsięwzięcia jest zwiększenie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego oraz wzmocnienie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie prewencji uzależnień i depresji wśród mieszkańców Gminy Szczuczyn. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Organizowanie warsztatów i szkoleń na temat zdrowia psychicznego - zakres zadania obejmuje m.in. warsztaty z psychologami i terapeutami dotyczące radzenia sobie ze stresem, lękiem, wypaleniem, szkolenia z pierwszej pomocy psychologicznej i rozpoznawania sygnałów kryzysu oraz spotkania dla różnych grup: młodzieży, dorosłych, seniorów, nauczycieli, rodziców w celu diagnozowania zachowań oraz budowania świadomości i zagrożeń związanych z uzależnieniami 2) Programy prewencyjne dotyczące uzależnień i depresji - zakres zadania obejmuje m.in. organizację kampanii informacyjnej (np. plakaty, broszury, media społecznościowe) związanej z uzależnieniami i oznakami depresji, prelekcje w szkołach oraz spotkania z terapeutami uzależnień, pedagogami, dystrybucję materiałów edukacyjnych dotyczących zdrowego stylu życia.
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zwiększenia świadomości i wiedzy na temat mechanizmów uzależnień i objawów depresji oraz rozpoznawania oraz reagowania na kryzysy psychiczne.
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:	
Liczba uczestników warsztatów.	

Liczba konsultacji indywidualnych.			
Liczba zrealizowanych szkoleń, prelekcji i warsztatów			
Sposób pomiaru:			
Opinie uczestników nt. przydatności zajęć, Frekwencja na spotkaniach, liczba przygotowanych i rozdysponowanych materiałów edukacyjnych			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji (w tym Plac 1000-lecia 23, ul. Łomżyńska 11)		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie, Biblioteka – Centrum Kultury		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	400 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Podjęte zostaną działania w celu zapewnienia uczestnikom dostępności informacyjno-komunikacyjnej oraz dostępności cyfrowej do przekazywanych informacji i prezentowanych treści. Wydarzenia odbywać się będą w miejscach możliwie jak najbardziej "dostępnych" dla osób z niepełnosprawnością lub innymi ograniczeniami ruchowymi.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 7			
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	"Szczuczyńska Kampania na Rzecz Zdrowia" (S)		
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem głównym przedsięwzięcia jest poprawa dobrostanu psychicznego i społecznego osób starszych poprzez rozwój działań profilaktycznych, edukacyjnych i wspierających, zmniejszających skutki depresji, samotności i uzależnień wśród seniorów. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Szkoły zdrowia psychicznego dla seniorów (warsztaty i prelekcje) - zakres zadania obejmuje m.in. cykl spotkań edukacyjnych nt. radzenia sobie ze stresem, utratą, zaburzeniami nastroju, warsztaty relaksacyjne, art-terapeutyczne i zajęcia rozwijające uważność, jak również spotkania i prelekcje z udziałem specjalistów (m.in. psychologów, terapeutów, geriatrów). Dodatkowo przewiduje się możliwość indywidualnych konsultacji dla uczestników w kryzysie. 2) Programy prewencyjne dotyczące depresji, samotności i uzależnień - zakres zadania obejmuje m.in. kampanię edukacyjną skierowaną do seniorów i ich rodzin (m.in. ulotki, broszury, spoty), spotkania z lekarzami, terapeutami, specjalistami w dziedzinie uzależnień behawioralnych oraz poradnictwo indywidualne i działania informacyjne dotyczące możliwości leczenia i wsparcia.		
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Poprawa kondycji psychicznej i emocjonalnej uczestników. Ograniczenie ryzyka występowania depresji i samotności wśród osób starszych. Budowanie lokalnej sieci wsparcia dla seniorów z udziałem specjalistów i społeczności.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba uczestników			
Liczba przeprowadzonych działań informacyjnych.			
Liczba zorganizowanych spotkań i warsztatów			
Sposób pomiaru:			
Opinie uczestników nt. przydatności zajęć, Frekwencja na spotkaniach, liczba przygotowanych i rozdysponowanych materiałów edukacyjnych i informacyjnych			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji (w tym Plac 1000-lecia 23, ul. Kilińskiego 42)		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie, Szkoła Podstawowa w Szczuczynie		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	400 000,00

SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Podjęte zostaną działania w celu zapewnienia uczestnikom dostępności informacyjno-komunikacyjnej oraz dostępności cyfrowej do przekazywanych informacji i prezentowanych treści. Wydarzenia odbywać się będą w miejscach możliwie jak najbardziej "dostępnych" dla osób z niepełnosprawnością lub innymi ograniczeniami ruchowymi.
--	--

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 8			
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Edukacja Przyszłości: Rozwój Kadry i Infrastruktury w placówkach oświatowych		
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem głównym przedsięwzięcia jest podniesienie jakości edukacji poprzez rozwój kompetencji kadry pedagogicznej oraz modernizację infrastruktury technicznej i edukacyjnej, uwzględniającej potrzeby wszystkich uczniów. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: Edukacja Przyszłości: Rozwój Kadry i Infrastruktury w placówkach oświatowych 1) Szkolenia i programy rozwoju zawodowego dla kadry pedagogicznej - zakres zadania obejmuje m.in. organizację szkoleń i warsztatów z zakresu nowoczesnych metod nauczania, edukacji włączającej, pedagogiki cyfrowej, pracy projektowej itp., udział nauczycieli w konferencjach i kursach certyfikujących oraz wymianę doświadczeń pomiędzy placówkami. Dodatkowo zakres zadania obejmuje konsultacje z psychologami i terapeutami 2) Warsztaty dla nauczycieli z metod pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych - zakres zadania obejmuje m.in. praktyczne szkolenia z zakresu m.in. autyzmu, ADHD, dysleksji, zaburzeń emocjonalnych oraz konsultacje z psychologami i terapeutami 3) Modernizacja techniczna budynków oraz przestrzeni wokół placówek oświatowych - zakres zadania obejmuje m.in. remonty i wyposażenie sal lekcyjnych, sanitariatów, korytarzy, świetlic, budowę lub modernizację podjazdów, wind, ciągów pieszych w budynkach edukacyjnych i użyteczności publicznej oraz instalację energooszczędnego oświetlenia, wentylacji, ogrzewania. 4) Doposażenie placówek oświatowych w zakresie tworzenia nowoczesnych pracowni lub klubów naukowych rozwijające talenty dzieci - zakres zadania obejmuje m.in. zakup sprzętu i pomocy dydaktycznych do pracowni szkolnych m.in. biologicznej, chemicznej, informatycznej, itp., w celu tworzenia i rozbudowy klubów zainteresowań (naukowych, językowych (szczególnie język angielski), artystycznych) oraz wsparcie nauczycieli w prowadzeniu zajęć rozwijających uzdolnienia uczniów.		
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do wzmocnienia i wzrostu kwalifikacji kadry pedagogicznej, w tym w zakresie pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, lepsze dostosowanie środowiska edukacyjnego do zróżnicowanych potrzeb uczniów oraz rozwój talentów i zainteresowań dzieci poprzez nowoczesne metody i narzędzia edukacyjne.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba przeszkolonych nauczycieli.			
Liczba wdrożonych rozwiązań w szkołach.			
Liczba zmodernizowanych placówek.			
Sposób pomiaru:			
Protokoły odbioru, listy obecności, dokumentacja fotograficzna			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji (w tym ul. Kilińskiego 42, plac 1000-lecia 14)		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie, Szkoła Podstawowa w Szczuczynie		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	5 000 000,00

SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Podjęte zostaną działania w celu zapewnienia uczestnikom dostępności informacyjno-komunikacyjnej oraz dostępności cyfrowej do przekazywanych informacji i prezentowanych treści. Wydarzenia odbywać się będą w miejscach możliwie jak najbardziej "dostępnych" dla osób z niepełnosprawnością lub innymi ograniczeniami ruchowymi.
--	--

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 9	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Akademia Talentów i Wsparcia: kompleksowy program rozwoju uczniów
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem głównym przedsięwzięcia jest wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwój potencjału dzieci i młodzieży poprzez wsparcie talentów, zainteresowań oraz zdrowia psychicznego i edukacyjnego. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Program darmowych kółek zainteresowań - zakres zadania obejmuje m.in. organizację bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych rozwijających pasje i umiejętności dzieci i młodzieży w zakresie np. matematyki, języka, plastyki, informatyki. Zakres obejmuje również tworzenie oraz rozwijanie szkolnych klubów naukowych, w tym m.in. obejmujące tematyki: robotyka, eksperymenty, nauki ścisłe, języki obce oraz udział w projektach badawczych i konkursach naukowych 2) Stworzenie systemu stypendiów dla uzdolnionych uczniów; - zakres zadania obejmuje m.in. stworzenie mechanizmów zachęt i nagradzania zaangażowania w edukację, w tym m.in. wsparcie finansowe i/lub rzeczowe (np. sprzęt, wyjazdy, kursy). Zasady nagradzania obejmować będą jasne kryteria: osiągnięcia naukowe, artystyczne, sportowe. 3) Organizacja letnich szkół i obozów edukacyjnych; - zakres zadania obejmuje m.in. wakacyjne zajęcia rozwojowe i integracyjne (zajęcia z robotyki, języków, kreatywności) obejmujące łączenie nauki i zabawy w formie wyjazdowej lub lokalnej 4) Stworzenie punktów wsparcia dla dzieci z trudnościami edukacyjnymi - zakres zadania obejmuje m.in. diagnoza trudności edukacyjnych wśród dzieci, indywidualne ścieżki wsparcia oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczną, korepetycje, zajęcia wyrównawcze. 5) Organizacja „Strefy Ciszy” - Wyznaczenie cichego, łatwo dostępnego pomieszczenia w przestrzeni szkolnej (np. pustej klasy, biblioteki, części świetlicy) w celu zapewnienia uczniom miejsca sprzyjającego wyciszeniu, koncentracji i odpoczynkowi psychicznemu w czasie przerw lub po lekcjach. Działanie obejmować będzie aranżację przestrzeni, w tym m.in. wyposażenie strefy w miękkie siedziska (puffy, poduszki, maty), rośliny doniczkowe, ciepłe oświetlenie oraz umieszczenie tabliczek informacyjnych (np. „Strefa Ciszy – prosimy o zachowanie spokoju”).
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Prognozowanym rezultatem przedsięwzięcia jest rozwój zainteresowań i talentów uczniów niezależnie od sytuacji materialnej czy społecznej oraz wzmocnienie kondycji psychicznej i emocjonalnej dzieci. Proponowane rozwiązania dotyczą zwiększenia motywacji do nauki i uczestnictwa w życiu szkolnym, co przyczyni się do poprawy wyników edukacyjnych i samopoczucia uczniów.
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:	
Liczba zorganizowanych zajęć	
Liczba uczniów objętych wsparciem	
Liczba udzielonych stypendiów	
Sposób pomiaru:	
Listy obecności, ankiety satysfakcji uczniów i rodziców, wyniki egzaminów	
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji (w tym ul. Kilińskiego 42, plac 1000-lecia 14)
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie, Szkoła Podstawowa w Szczuczynie

SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	1 000 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Podjęte zostaną działania w celu zapewnienia uczestnikom dostępności informacyjno-komunikacyjnej oraz dostępności cyfrowej do przekazywanych informacji i prezentowanych treści. Wydarzenia odbywać się będą w miejscach możliwie jak najbardziej "dostępnych" dla osób z niepełnosprawnością lub innymi ograniczeniami ruchowymi.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 10			
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Razem dla Dzieci: Wsparcie, Edukacja i Mentoring dla Rodziców		
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem głównym przedsięwzięcia jest podniesienie jakości wychowania i wsparcia edukacyjnego dzieci poprzez rozwój kompetencji rodziców w zakresie wspierania nauki, wychowania i rozwoju emocjonalnego ich dzieci. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Organizacja warsztatów dla rodziców na temat wspierania nauki w domu - zakres zadania obejmuje m.in. spotkania i warsztaty dla rodziców dotyczące efektywnego wspierania nauki dzieci w różnych przedmiotach (matematyka, języki obce, nauki przyrodnicze) oraz praktyczne porady dotyczące organizacji przestrzeni do nauki, harmonogramu dnia, metod motywacyjnych. 2) Programy społeczne promujące dobre praktyki wychowawcze - zakres zadania obejmuje m.in. działania promujące metody wychowawcze oparte na szacunku, pozytywnej dyscyplinie, empatii, organizację spotkań z psychologami i pedagogami dla rodziców w celu omawiania trudności wychowawczych.		
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do wzrostu wiedzy i umiejętności rodziców w zakresie wsparcia edukacyjnego dzieci, zwiększenie świadomości i stosowania dobrych praktyk wychowawczych, szczególne w dobie rozwoju cyfrowego. Rezultatem będzie ponadto budowanie pozytywnych wzorców rodzicielskich oraz budowanie silniejszych więzi rodzinnych, które wpływają na lepszy rozwój dzieci.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba zorganizowanych wydarzeń			
Liczba osób, które wzięły udział w spotkaniach i warsztatach			
Opinie rodziców na temat przydatności zdobytej wiedzy.			
Sposób pomiaru:			
Ankiety, badania własne, lista obecności			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji (w tym ul. Kilińskiego 42, plac 1000-lecia 14)		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie, Szkoła Podstawowa w Szczuczynie		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	1 000 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Podjęte zostaną działania w celu zapewnienia uczestnikom dostępności informacyjno-komunikacyjnej oraz dostępności cyfrowej do przekazywanych informacji i prezentowanych treści. Wydarzenia odbywać się będą w miejscach możliwie jak najbardziej "dostępnych" dla osób z niepełnosprawnością lub innymi ograniczeniami ruchowymi.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 11

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Aktywna rodzina		
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem głównym przedsięwzięcia jest wspieranie rodzin poprzez kompleksową pomoc psychologiczną, profilaktykę uzależnień, rozwój kompetencji wychowawczych oraz promowanie zdrowych form aktywności, aby poprawić jakość życia rodzinnego i wspierać dzieci i młodzież w rozwoju osobistym i społecznym. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Programy wsparcia psychologicznego dla rodzin (Terapie rodzinne i indywidualne dla dzieci i rodziców) - zakres zadania obejmuje m.in. pomoc psychologiczną i doradztwo dla rodzin w kryzysie, spotkania indywidualne i grupowe dla rodziców oraz dzieci, porady dotyczące rozwiązywania problemów wychowawczych, emocjonalnych i komunikacyjnych. Dodatkowo zakres działania przewiduje wsparcie w postaci terapii indywidualnych i grupowych dla dzieci oraz rodziców, które mają na celu poprawę funkcjonowania rodzin, rozwiązywanie konfliktów i trudności emocjonalnych oraz wsparcie psychologiczne w zakresie budowania więzi rodzinnych. 2) Programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży (np. zapobieganie przemocy); - zakres zadania obejmuje m.in. warsztaty i zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży na temat przemocy, tolerancji, rozwiązywania konfliktów oraz programy w szkołach i świetlicach mające na celu zwiększenie świadomości na temat przeciwdziałania przemocy. 3) Kursy i warsztaty wychowawcze dla rodziców; - zakres zadania obejmuje m.in. kursy dotyczące skutecznych metod wychowawczych, radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi, komunikacji w rodzinie oraz warsztaty praktyczne: jak radzić sobie ze stresem, rozwiązywać konflikty, budować zdrowe relacje z dziećmi. 4) Kampanie społeczne promujące leczenie uzależnień; - zakres zadania obejmuje m.in. kampanie edukacyjne dotyczące uzależnień (alkohol, narkotyki, hazard) skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych oraz promowanie dostępnych form leczenia uzależnień, wsparcia dla rodzin dotkniętych uzależnieniem. 5) Programy alternatywnych aktywności dla rodzin - zakres zadania obejmuje m.in. organizowanie zajęć sportowych, kulturalnych, edukacyjnych (np. sport, sztuka, programowanie) oraz zajęcia integracyjne dla rodzin z różnych środowisk, rozwijające zainteresowania i umiejętności.		
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Prognozowane rezultaty obejmują zwiększenie dobrostanu psychicznego i emocjonalnego rodzin oraz zmniejszenie liczby przypadków przemocy, uzależnień i problemów wychowawczych w rodzinach. Realizacja projektu przyczyni się do rozwoju umiejętności wychowawczych u rodziców i poprawa komunikacji rodzinnej oraz zwiększenie aktywności fizycznej i społecznej dzieci oraz młodzieży. Dzięki temu nastąpi poprawa zdrowia psychicznego rodziców i dzieci.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba rodzin, które skorzystały ze wsparcia, poprawa samopoczucia psychicznego			
Liczba uczestników spotkań i warsztatów			
Liczba zorganizowanych kampanii edukacyjnych			
Sposób pomiaru:			
Lista obecności, badania własne gminy, ankiety			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji (w tym Plac 1000-lecia 23, ul. Łomżyńska 11)		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie, Szkoła Podstawowa w Szczuczynie, Biblioteka - Centrum Kultury		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	650 000,00

SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Podjęte zostaną działania w celu zapewnienia uczestnikom dostępności informacyjno-komunikacyjnej oraz dostępności cyfrowej do przekazywanych informacji i prezentowanych treści. Wydarzenia odbywać się będą w miejscach możliwie jak najbardziej "dostępnych" dla osób z niepełnosprawnością lub innymi ograniczeniami ruchowymi.
--	--

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 12	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Zielony Szczuczyn: Nowe Oblicze Miejskich Terenów Zielonych
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem głównym przedsięwzięcia jest tworzenie i modernizacja miejskich terenów zielonych w Szczuczynie w sposób zrównoważony, poprawiający jakość życia mieszkańców, zwiększający dostępność przestrzeni publicznych oraz wspierający integrację społeczną. Działania te będą sprzyjały poprawie estetyki miasta, wzrostowi bioróżnorodności, poprawie jakości powietrza oraz stworzeniu przyjaznych przestrzeni rekreacyjnych dla wszystkich grup wiekowych, w tym osób z ograniczoną mobilnością. Celem jest również poprawa efektywności zarządzania wodami opadowymi i optymalizacja jakości gleby w przestrzeni miejskiej. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Tworzenie parków kieszonkowych w miejskich przestrzeniach - zakres zadania obejmuje m.in. zagospodarowanie przestrzeni miejskiej poprzez budowę parków kieszonkowych w niewielkich, zaniedbanych przestrzeniach. 2) Przeprowadzenie modernizacji parków, skwerów i terenów zielonych (nowe aranżacje i nasadzenia roślin, modernizacja infrastruktury) - zakres zadania obejmuje m.in. renowację i modernizację istniejących parków, skwerów oraz terenów zielonych. Wymiana roślinności, nasadzenia nowych drzew, krzewów oraz poprawa infrastruktury (np. nowe ścieżki, oświetlenie, place zabaw). 3) Przeprowadzenie działań na rzecz poprawy jakości gleby i retencji wody (np. systemy nawadniania) - zakres zadania obejmuje m.in. implementację działań poprawiających jakość gleby oraz retencję wody na terenach zielonych, w tym systemy nawadniania oraz wprowadzenie zasad ekologicznych upraw, które będą wspierały zrównoważony rozwój. 4) Ulepszanie infrastruktury dla osób starszych w parkach i na placach - zakres zadania obejmuje m.in. modernizację istniejących parków i placów z myślą o osobach starszych wraz z instalacją elementów takich jak ławki z oparciem, ścieżki o odpowiedniej nawierzchni, podjazdy. 5) Tworzenie stref odpoczynku z myślą o osobach starszych i z ograniczeniami ruchowymi, w tym projektowanie przestrzeni publicznych z myślą o integracji osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności - zakres zadań obejmuje m.in. zagospodarowanie pustych lub zaniedbanych działek poprzez ich przekształcenie w tereny rekreacyjne, takie jak parki, place zabaw czy miejsca spotkań, w tym stworzenie odpowiednich stref odpoczynku i relaksu. 6) Tworzenie stref rekreacyjnych w przestrzeni mieszkaniowej - zakres zadań obejmuje m.in. stworzenie w przestrzeniach mieszkaniowych stref rekreacyjnych oraz strefy wypoczynkowych dla mieszkańców, szczególnie dla rodzin z dziećmi i seniorów. 7) Budowa i modernizacja plenerowych miejsc spotkań - zakres zadań obejmuje m.in. budowę i remonty nowych plenerowych miejsc spotkań, takich jak sceny plenerowe, altany, w celu umożliwienia organizowania wydarzeń społecznych oraz integracyjnych. 8) Renowacja i budowa placów zabaw, w tym wymiana uszkodzonych elementów, poprawa bezpieczeństwa - zakres zadania obejmuje m.in. renowację istniejących placów zabaw, wymiana uszkodzonych urządzeń, zapewnienie wysokich standardów bezpieczeństwa. 9) Analiza przestrzenna i użytkowa w celu optymalizacji lokalizacji elementów małej architektury - zakres zadania obejmuje m.in. przeprowadzenie analizy przestrzennej i użytkowej mającej na celu optymalizację lokalizacji elementów małej architektury w przestrzeni publicznej, takich jak ławki, kosze na śmieci, altany, fontanny.

PROGNOZOWANE REZULTATY:	W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni zielonych w mieście, co pozytywnie wpłynie na komfort życia mieszkańców. Stworzone lub zmodernizowane zostaną przyjazne przestrzenie dla odpoczynku w miejscach publicznych, które będą dostępne przez cały rok. Nastąpi zwiększenie liczby terenów przyjaznych do aktywności fizycznej (spacery, bieganie, jazda na rowerze). Dodatkowo poprawie ulegnie jakość gleby w obszarach miejskich, co umożliwi lepszy wzrost roślinności i poprawi estetykę terenów zielonych oraz przyczyni się do zwiększenia efektywności zarządzania wodami opadowymi poprzez wykorzystanie systemów nawadniania i retencji wody, co pomoże w walce z suszą i poprawi kondycję roślin. Dodatkowo w wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi poprawa komfortu i bezpieczeństwa osób starszych podczas korzystania z przestrzeni publicznych oraz zwiększenie integracji społecznej poprzez zapewnienie dostępnych przestrzeni do aktywności. Dodatkowo nastąpi zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu użytkowania placów zabaw, poprawa jakości przestrzeni rekreacyjnych dla dzieci oraz nastąpi zoptymalizowana lokalizacja elementów małej architekt		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba stworzonych parków i ogrodów miejskich Liczba zmodernizowanych terenów zielonych. Zwiększona liczba osób korzystających z nowych przestrzeni. Liczba zmodernizowanych obiektów Liczba zrealizowanych stref rekreacyjnych Liczba stref odpoczynku dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami Liczba zmodernizowanych placów zabaw. Opinie użytkowników (ankiety, badania).			
<u>Sposób pomiaru:</u>			
Monitorowanie efektywności systemów nawadniania, protokoły odbioru, dokumentacja fotograficzna, badania jakości przestrzeni publicznej przed i po realizacji inwestycji, oceny mieszkańców, badania własne gminy			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	5 663 500,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane zgodnie z wymogami prawa budowlanego, w tym w zakresie zapewnienia dostępności. Projektowanie przestrzeni publicznych z pełną dostępnością dla osób z trudnościami w poruszaniu się (np. odpowiednie nawierzchnie, podjazdy, ławki).		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 13	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Rozwój infrastruktury społecznej

OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem głównym przedsięwzięcia są działania inwestycyjne w różne aspekty przestrzeni publicznej i rekreacyjnej w Szczuczynie, mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienie integracji społecznej. Przedsięwzięcie obejmuje zarówno poprawę dostępności obiektów sportowych, budowę nowych przestrzeni rekreacyjnych, jak i adaptację budynków na cele społeczne i kulturalne, uwzględniając przy tym potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Rozwój infrastruktury rekreacyjnej (budowa siłowni miejskiej) wraz z wyposażeniem i infrastrukturą towarzyszącą - zakres zadania przewiduje budowę nowoczesnej siłowni miejskiej, wyposażenie jej w odpowiedni sprzęt do ćwiczeń na świeżym powietrzu oraz stworzenie infrastruktury towarzyszącej (np. ławki, place zabaw, szatnie, miejsca parkingowe). 2) Budowa lub modernizacja i adaptacja starych budynków na cele społeczne - kulturalne (m.in. mediateka) - zakres zadania obejmuje m.in. budowę lub adaptację istniejących budynków na cele kulturalne i społeczne, w tym modernizację pomieszczeń na potrzeby mediateki, z przestrzenią do wydarzeń kulturalnych, warsztatów oraz wypoczynku. 3) Tworzenie przestrzeni wielofunkcyjnych oraz wprowadzenie nowych elementów infrastruktury, takich jak zestawy do ćwiczeń na świeżym powietrzu, ścieżki rowerowe, skateparki - zakres zadania obejmuje m.in. budowę przestrzeni wielofunkcyjnych, które łączą elementy sportowe i rekreacyjne, np. boiska, strefy wypoczynkowe, place zabaw, które będą mogły być wykorzystywane przez różne grupy wiekowe budowę. W zakres zadania ponadto wchodzi budowa i instalacja nowych elementów infrastruktury rekreacyjnej, takich jak zestawy do ćwiczeń, skateparki, ścieżki rowerowe w różnych częściach miasta. 4) Modernizacja istniejących obiektów sportowych, np. boisk, stadionów, hal sportowych - zakres zadania obejmuje m.in. modernizację i renowację istniejących obiektów sportowych, takich jak boiska, hale sportowe, w celu zwiększenia komfortu użytkowania i bezpieczeństwa. 5) Szczuczynska Świetlica Środowiskowa (poza obszarem rewitalizacji) - zakres zadania obejmuje m.in. budowę lub adaptację obiektów na potrzeby świetlicy środowiskowej, która będzie pełniła rolę centrum aktywności lokalnej, organizując wydarzenia edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne. Ze względu na ograniczone zasoby nieruchomości, lokalizacja Szczuczynskiej Świetlicy Środowiskowej obejmować będzie nieruchomość położoną na ul. Grunwaldzkiej 2. Na obszarze rewitalizacji nie ma możliwości lokalizacji nowych inwestycji z powodu koncentracji istniejącej zabudowy i braku wolnych nieruchomości. Świetlica środowiskowa będzie pełnić funkcję centrum integracji, edukacji i opieki pozalekcyjnej, odpowiadając na realne potrzeby mieszkańców – zwłaszcza dzieci i młodzieży, zwłaszcza że znajduje się z bezpośrednim sąsiedztwem z granicą obszaru rewitalizacji, blisko szkoły podstawowej oraz zespołem szkół w Szczuczynie. Świetlica będzie wspierać uczniów z trudnościami edukacyjnymi, wychowawczymi i społecznymi poprzez organizację zajęć wyrównawczych, warsztatów kompetencyjnych, pomocy w nauce i rozwijanie zainteresowań. Stanowić będzie doskonałe uzupełnienie do zakresu planowanej w GPR interwencji, w tym stanowić będzie istotny krok w kierunku budowania równości szans niezależnie od miejsca zamieszkania.
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja zadania przyczyni się do stworzenia w mieście przestrzeni do spędzania wolnego czasu w budynkach, organizację większej liczby inicjatyw społecznych i sportowych oraz zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców poprzez dostęp do nowoczesnej siłowni. Dodatkowo rozwój mediateki przyczyni się do poprawy integracji mieszkańców oraz dostępu do nowoczesnych technologii połączonych z edukacją. Nowoczesna świetlica środowiskowa wesprze rodziny w wychowaniu dzieci i młodzieży. Wzmocni opiekę, edukację, profilaktykę oraz rozwijanie zainteresowań i uzdolnień.
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW: Liczba odwiedzin obiektu Oceny satysfakcji użytkowników (ankiety, badania opinii) Liczba zmodernizowanych obiektów. Liczba zrealizowanych zestawów do ćwiczeń, ścieżek rowerowych, skateparków.	

Liczba zorganizowanych wydarzeń.			
Liczba uczestników wydarzeń w świetlicy.			
Wzrost liczby wydarzeń sportowych organizowanych w mieście.			
Sposób pomiaru:			
Protokoły odbioru, dokumentacja fotograficzna, Badania jakości przestrzeni publicznej przed i po realizacji inwestycji, oceny mieszkańców, badania własne gminy			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji Ul. Grunwaldzka 2 – poza obszarem rewitalizacji		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	9 306 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane zgodnie z wymogami prawa budowlanego, w tym w zakresie zapewnienia dostępności.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 14	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Lepsze Warunki, Lepsze Życie: Inwestycje w Mieszkalnictwo Socjalne i Komunalne
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem głównym przedsięwzięcia jest poprawa jakości życia mieszkańców Szczuczyna poprzez inwestycje w modernizację istniejących budynków komunalnych i socjalnych oraz budowę nowych mieszkań, które zapewnią godne warunki mieszkaniowe dla osób w trudnej sytuacji życiowej oraz poprawią warunki mieszkaniowe w mieście. Działania te mają na celu poprawę dostępności do odpowiednich warunków mieszkaniowych, które wspierają rozwój społeczny, zwiększają komfort życia, oraz przyczyniają się do ożywienia i estetyki przestrzeni miejskiej. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Modernizacja budynków komunalnych i socjalnych; - zakres zadania obejmuje m.in. modernizację istniejących budynków komunalnych i socjalnych. Inwestycje te pozwolą na poprawę infrastruktury, w tym instalacji grzewczych, wodno-kanalizacyjnych oraz poprawę estetyki budynków. 2) Budowa mieszkań komunalnych i socjalnych. Działaniom modernizacyjnym towarzyszyć będą równocześnie działania poprawiające estetykę przestrzeni wokół budynków zarówno pod kątem technicznym, funkcjonalnym jak i środowiskowym (m.in. mała architektura, oświetlenie, zasadzenia, zazielenianie, place zabaw itp.) - zakres zadania obejmuje m.in. oraz budowę nowych mieszkań poprawionych warunki mieszkaniowe osób, które obecnie mieszkają w obiektach o niskim standardzie oraz rozwój mieszkalnictwa w mieście. Działaniom modernizacyjnym towarzyszyć będą równocześnie działania poprawiające estetykę przestrzeni wokół budynków zarówno pod kątem technicznym, funkcjonalnym jak i środowiskowym (m.in. mała architektura, oświetlenie, zasadzenia, zazielenianie, place zabaw, parkingi itp.) Zakres przedsięwzięcia obejmuje również budowę 4 budynków komunalnych na nieruchomości znajdującej się poza obszarem rewitalizacji (okolice ul. Granicznej). Lokalizacja budowy nowych mieszkań komunalnych wynika bezpośrednio z potrzeb i oczekiwań mieszkańców miasta oraz z ograniczeń wolnych przestrzeni na obszarze rewitalizacji, z przeznaczeniem na budownictwo komunalne.
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zwiększenia dostępności mieszkań komunalnych i socjalnych – poprzez budowę nowych lokali dla osób oczekujących lub żyjących w nieodpowiednich warunkach. Dodatkowo nowe lub zmodernizowane budynki przyczynią się do wzrostu atrakcyjności Szczuczyna jako miejsca do życia – co może przełożyć się na zatrzymanie mieszkańców i przeciwdziałanie depopulacji. Nastąpi również poprawa jakości życia

	mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej – dzięki zapewnieniu dostępu do bezpiecznych i komfortowych lokali, zmniejszając ryzyko wykluczenia mieszkaniowego.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba zmodernizowanych budynków			
Liczba nowych budynków mieszkalnych			
Wzrost jakości życia mieszkańców			
Sposób pomiaru:			
Protokoły odbioru, dokumentacja fotograficzna, Badania jakości przestrzeni publicznej przed i po realizacji inwestycji, oceny mieszkańców			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji Poza obszarem rewitalizacji – ul. Graniczna		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	27 300 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane zgodnie z wymogami prawa budowlanego, w tym w zakresie zapewnienia dostępności.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 15	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Turystyczne Oblicze Szczuczyna: Dziedzictwo, Gościnność i Kultura
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem głównym przedsięwzięcia jest rozwój turystyki w Szczuczynie, opartej na dziedzictwie kulturowym i historycznym miasta oraz regionu, poprzez promocję, organizację wydarzeń tematycznych, tworzenie tras turystycznych, rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej, oraz wsparcie właścicieli nieruchomości zabytkowych. Działania mają na celu nie tylko zwiększenie liczby turystów, ale także podniesienie świadomości mieszkańców na temat wartości historycznych i kulturowych regionu, co przyczyni się do dbałości o dziedzictwo i poprawy jakości życia mieszkańców. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Kampania promująca miasto i gminę jako cel turystyczny; - zakres zadania obejmuje m.in. opracowanie i realizacja kampanii medialnej (spoty, plakaty, media społecznościowe, filmy promocyjne) oraz udział w targach turystycznych 2) Organizacja wydarzeń tematycznych związanych z historią miasta i regionu; - zakres zadania obejmuje m.in. organizację festiwalu, spacerów z przewodnikiem, inscenizacje lokalnych wydarzeń. 3) Stworzenie tras turystycznych z oznaczeniami historycznymi; - zakres zadania obejmuje m.in. wytyczenie szlaków (pieszych i rowerowych) uwzględniających miejsca dziedzictwa kulturowego. 4) Oznakowanie atrakcji turystycznych i historycznych w mieście i gminie oraz instalacja tablic informacyjnych przy obiektach historycznych; - zakres zadania obejmuje m.in. przygotowanie projektu oraz wykonanie i montaż tablic informacyjnych i kierunkowych w miejscach atrakcyjnych turystycznie i historycznych. 5) Rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej w celach turystycznych; - zakres zadania obejmuje m.in. wsparcie organizacyjne, inwestycyjne i promocyjne dla lokalnych przedsiębiorców działających w branży hotelowej, agroturystycznej i gastronomicznej.

PROGNOZOWANE REZULTATY:	W wyniku realizacji przedsięwzięcia poprawie ulegnie estetyka przestrzeni miejskiej oraz poprawie ulegnie stan zachowania dziedzictwa. Nastąpi wzrost atrakcyjności przestrzeni miejskiej, lepsza orientacja w przestrzeni, promocja oraz uporządkowanie informacji turystycznej. Efektem będzie również zwiększona liczba miejsc noclegowych i gastronomicznych, zwiększenie zainteresowania lokalnym dziedzictwem kulturowym, integracja społeczna oraz ożywienie miasta.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba kampanii promującej miasto i gminę Liczba wydarzeń o charakterze historycznym Liczba oznaczeń obiektów historycznych Liczba utworzonych obiektów noclegowych i gastronomicznych Liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia instytucjonalnego			
<u>Sposób pomiaru:</u>			
Listy obecności, liczba oznakowanych obiektów, liczba wydarzeń, ankiety, dokumentacja fotograficzna			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	4 000 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane zgodnie z wymogami prawa budowlanego, w tym w zakresie zapewnienia dostępności. Natomiast wydarzenia edukacyjne i spotkania odbywać się będą w miejscach możliwie jak najbardziej "dostępnych" dla osób z niepełnosprawnością lub innymi ograniczeniami ruchowymi.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 16	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Szczuczyn bez Smogu: Inwestycje w Ekologiczne Źródła Ciepła
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Głównym celem przedsięwzięcia jest poprawa jakości powietrza w Szczuczynie oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń poprzez wsparcie mieszkańców i instytucji w przechodzeniu na ekologiczne źródła ciepła oraz rozwój nowoczesnej, niskoemisyjnej infrastruktury energetycznej. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Programy dofinansowań na wymianę pieców węglowych na piece ekologiczne (np. gazowe, elektryczne, pompy ciepła), wspieranie instalacji paneli fotowoltaicznych oraz innych źródeł odnawialnych energii; - zakres zadania obejmuje m.in. opracowanie i wdrożenie systemu dotacji dla mieszkańców na wymianę źródeł ciepła na niskoemisyjne (m.in. gazowe, pompy ciepła, elektryczne) oraz doradztwo energetyczne. 2) Edukacja mieszkańców na temat skutków spalania węgla i alternatyw dla paliw stałych; - zakres zadania obejmuje m.in. kampanie informacyjne (ulotki, plakaty, media społecznościowe); spotkania, warsztaty i prezentacje z ekspertami w dziedzinie ekologii i środowiska. 3) Budowa nowoczesnej sieci ciepłowniczej i dostępnych alternatyw energetycznych w mieście; - zakres zadania obejmuje m.in. projektowanie i budowa nowoczesnej, niskoemisyjnej kotłowni zasilanej odnawialnymi źródłami energii (np. biomasa, energia słoneczna), integracja z istniejącą infrastrukturą, stworzenie zaplecza do dalszej rozbudowy sieci ciepłowniczej.

PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w systemie grzewczym miasta, redukcja emisji CO ₂ , pyłów i innych zanieczyszczeń oraz obniżenie kosztów ogrzewania dla mieszkańców w dłuższej perspektywie. Dzięki temu poprawi się jakość powietrza w mieście oraz nastąpi zwiększenie liczby gospodarstw domowych korzystających z ekologicznych źródeł ciepła – wsparcie finansowe oraz kampanie edukacyjne ułatwią mieszkańcom decyzję o modernizacji systemów grzewczych. Promowanie samowystarczalności energetycznej – instalacje fotowoltaiczne i inne OZE pozwolą mieszkańcom na niezależność energetyczną i obniżenie kosztów energii.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba uczestników spotkań i warsztatów			
Liczba zrealizowanych wymian pieców			
Liczba odbiorców podłączonych do systemu			
Poprawa jakości powietrza w mieście			
Sposób pomiaru:			
Raporty środowiskowe i efektywnościowe po 12 miesiącach działania, listy obecności, protokoły odbiorów, dokumentacja fotograficzna			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	20 000 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane zgodnie z wymogami prawa budowlanego, w tym w zakresie zapewnienia dostępności. Natomiast wydarzenia edukacyjne odbywać się będą w miejscach możliwie jak najbardziej "dostępnych" dla osób z niepełnosprawnością lub innymi ograniczeniami ruchowymi.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 17	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	EkoEdukacja: świadomi mieszkańcy - czysty Szczuczyn
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Głównym celem przedsięwzięcia jest zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców Szczuczyna oraz poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez działania edukacyjne promujące proekologiczne postawy i odpowiedzialne zachowania w przestrzeni publicznej. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Edukacja ekologiczna i cykl kampanii „Czyste miasto – czysta przyjemność”, promująca dbanie o porządek w przestrzeni publicznej - zakres zadania obejmuje m.in. organizację lokalnych kampanii edukacyjnych dot. ochrony środowiska, segregacji odpadów i postaw ekologicznych – plakaty, ulotki, media społecznościowe. 2) Organizacja cyklicznych warsztatów edukacyjnych w szkołach i dla dorosłych mieszkańców na temat segregacji odpadów - zakres zadania obejmuje m.in. prowadzenie warsztatów nt. segregacji, ograniczania odpadów i recyklingu – w szkołach podstawowych, ponadpodstawowych oraz bibliotece - centrum kultury oraz w ramach otwartych warsztatów w przestrzeni publicznej.
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Oczekuje się, iż w ramach realizacji przedsięwzięcia nastąpi wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców oraz trwałe zmiany nawyków dzieci i dorosłych dotyczących odpadów. Tym samym nastąpi zwiększenie poziomu segregacji odpadów, zmniejszenie ilości odpadów w przestrzeni publicznej oraz wzrost poczucia odpowiedzialności za wygląd miasta.
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:	
Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach edukacyjnych.	

Liczba zrealizowanych warsztatów			
Liczba zrealizowanych spotkań i kampanii edukacyjnej			
Ankiety wśród mieszkańców nt. wiedzy ekologicznej.			
Sposób pomiaru:			
Listy obecności na warsztatach i spotkaniach, dokumentacja fotograficzna, monitoring czystości w wybranych lokalizacjach, ankiety oceniające czystość w centrum miasta			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji (w tym Plac 1000-lecia 23, ul. Łomżyńska 11, ul. Kilińskiego 42)		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie, Biblioteka – Centrum Kultury, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Szczuczynie		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	500 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Podjęte zostaną działania w celu zapewnienia uczestnikom dostępności informacyjno-komunikacyjnej oraz dostępności cyfrowej do przekazywanych informacji i prezentowanych treści. Wydarzenia odbywać się będą w miejscach możliwie jak najbardziej "dostępnych" dla osób z niepełnosprawnością lub innymi ograniczeniami ruchowymi.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 18	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Miasto Bez Azbestu
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem głównym przedsięwzięcia jest eliminowanie zagrożeń zdrowotnych związanych z obecnością azbestu w przestrzeni miejskiej poprzez kompleksową inwentaryzację, usuwanie materiałów zawierających azbest z budynków oraz wsparcie właścicieli nieruchomości w wymianie tych materiałów. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Przeprowadzenie inwentaryzacji budynków pod kątem materiałów zawierających azbest - zakres zadania obejmuje m.in. wykonanie szczegółowego audytu budynków w mieście i gminie, aby zidentyfikować budynki zawierające azbest oraz określić ich stan techniczny, jak również zbieranie danych na temat lokalizacji i zakresu użycia materiałów zawierających azbest w różnych rodzajach budynków (mieszkalnych, publicznych, gospodarczych). 2) Programy usuwania azbestu z budynków mieszkalnych i publicznych - zakres zadania obejmuje m.in. przeprowadzenie działań mających na celu usunięcie materiałów zawierających azbest z budynków mieszkalnych i publicznych, koordynację działań w zakresie transportu i utylizacji materiałów zawierających azbest
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Stopniowe usuwanie azbestu z budynków mieszkalnych i publicznych, co prowadzi do poprawy jakości powietrza oraz bezpieczeństwa mieszkańców. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zmniejszenia ryzyka chorób związanych z wdychaniem włókien azbestu (np. rak płuc, azbestoza). Usunięcie azbestu z budynków poprawi estetykę przestrzeni publicznych i mieszkań.
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:	
Liczba usuniętych materiałów azbestowych z budynków	
Wzrost liczby właścicieli nieruchomości, którzy wymieniają materiały azbestowe na bezpieczniejsze alternatywy.	
Sposób pomiaru:	
Protokoły odbioru, monitoring własny gminy	
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie

SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	3 000 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	W trakcie samego procesu usuwania azbestu, szczególna uwaga będzie dotyczyła ochrony osób ze szczególnymi potrzebami przed narażeniem na kontakt z niebezpiecznymi materiałami, w tym m.in. na czas prac nastąpi zabezpieczenie dostępnych wejść (np. podjazdy dla wózków, szerokie drzwi) oraz zapewnienie alternatywnego, bezpiecznego dostępu do innych części budynku.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 19	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Przestrzeń dla Piesznych
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Przedsięwzięcie ma na celu stworzenie bezpiecznej, komfortowej i dostępnej przestrzeni pieszej w Szczuczynie, sprzyjającej aktywności mieszkańców, integracji społecznej oraz poprawie jakości życia poprzez modernizację i rozwój infrastruktury chodnikowej oraz ścieżek spacerowych w całym mieście. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Remonty istniejących chodników, usunięcie nierówności, uzupełnienie uszkodzonych nawierzchni; - zakres zadania obejmuje m.in. remont zniszczonych i nierównych chodników w centrum miasta oraz w pobliżu szkół, obiektów użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych. W ramach realizacji tego zadania gmina będzie dążyć, aby w jak największym zakresie do poprawy nawierzchni były używane materiały o dobrej przepuszczalności. 2) Tworzenie chodników wzdłuż mniej uczęszczanych, ale rozwijających się obszarów (np. strefy rekreacyjne, obszary mieszkaniowe); - zakres zadania obejmuje m.in. budowę nowych ciągów pieszych w miejscach o rosnącej zabudowie mieszkaniowej oraz w pobliżu obszarów rekreacyjnych, gospodarczych i sportowych. W ramach realizacji tego zadania gmina będzie dążyć, aby w jak największym zakresie do budowy nawierzchni były używane materiały o dobrej przepuszczalności. 3) Budowa i modernizacja bulwarów nad rzeką; - zakres zadania obejmuje m.in. modernizację istniejących ciągów pieszych oraz budowę nowych bulwarów wzdłuż rzeki Wissa – z elementami małej architektury (m.in. ławki, oświetlenie, zieleń). 4) Budowa ścieżki spacerowej (o charakterze pieszo-rowerowej) w obszarach, które wcześniej nie były odpowiednio zagospodarowane (np. tereny rzeki Wissa) - projekt poza obszarem rewitalizacji - zakres zadania obejmuje m.in. budowę wielofunkcyjnej ścieżki pieszo-rowerowej prowadzącej przez naturalne tereny zielone – z elementami rekreacyjnymi i informacyjno-edukacyjnymi (np. tablice przyrodnicze). Celem zadania jest niwelacja wykluczenia komunikacyjnego części miasta z możliwości szybkiego i bezpiecznego dotarcia do centrum, w tym m.in. urzędów, szkół, ośrodka zdrowia.
PROGNOZOWANE REZULTATY:	W ramach realizacji przedsięwzięcia nastąpi uatrakcyjnienie dotąd zaniedbanych terenów przyrodniczych oraz zwiększenie atrakcyjności terenów nadzecznych. Powstanie reprezentacyjna i bezpieczna przestrzeń miejska zachęcająca do poruszania się pieszo i aktywnego stylu życia (m.in. poprzez integrację funkcji spacerowych i rowerowych).
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:	
Liczba zmodernizowanych i nowo wybudowanych metrów chodników	
Liczba użytkowników ścieżki (liczniki ruchu pieszo-rowerowego)	
Ocena jakości przestrzeni publicznej w ankietach mieszkańców	
Sposób pomiaru:	
Badania zadowolenia użytkowników, protokoły odbioru, dokumentacja fotograficzna	

LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji W przypadku realizacji zadania 3) oraz zadania 4) lokalizacja odbywać się będzie w bliskim otoczeniu obszaru rewitalizacji. Realizacja zadania poza obszarem rewitalizacji jest niezbędna dla zapewnienia komfortu i bezpieczeństwa mieszkańców, jak również niwelowania wykluczenia z szybkiej możliwości dotarcia do centrum miasta, w tym szkoły, urzędu czy ośrodka zdrowia bez używania samochodu.		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025-2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	6 290 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane zgodnie z wymogami prawa budowlanego, w tym w zakresie zapewnienia dostępności, poprzez m.in. utworzenie ciągów komunikacyjnych bez barier architektonicznych, oznaczenia i elementy wspomagające dla osób z niepełnosprawnościami, utwardzona nawierzchnia o szerokości zapewniającej swobodne mijanie.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 20	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Szczuczyn na rowerze
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Przedsięwzięcie „Szczuczyn na rowerze” ma na celu rozwój infrastruktury rowerowej w mieście i regionie, aby promować zdrowy tryb życia, zwiększyć bezpieczeństwo rowerzystów, a także wspierać turystykę rowerową w mieście i gminie. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Zaprojektowanie i utworzenie ścieżek rowerowych w centralnych częściach miasta oraz stworzenie stref rowerowych w pobliżu szkół, parków i obiektów użyteczności publicznej - zakres zadania obejmuje m.in. projektowanie i budowę nowych ścieżek rowerowych w kluczowych częściach miasta, takich jak centrum, okolice szkół, urzędów, sklepów i innych miejsc użyteczności publicznej oraz zapewnienie bezpieczeństwa rowerzystów poprzez odpowiednią organizację ruchu. 2) Tworzenie infrastruktury wspierającej transport rowerów (np. parkingi rowerowe, stojaki) - zakres zadania obejmuje m.in. budowę parkingów rowerowych oraz stojaków rowerowych w pobliżu popularnych punktów w mieście (np. przystanków, sklepów, szkół). 3) Opracowanie koncepcji tras rowerowych między miastem a sąsiednimi gminami i miejscowościami - zakres zadania obejmuje m.in. opracowanie planów tras rowerowych łączących Szczuczyn z sąsiednimi miejscowościami oraz gminami, promujących regionalną turystykę rowerową. Koncepcja tworzenia tras rowerowych, uwzględniających bezpieczeństwo i komfort rowerzystów obejmować będzie bezpośrednią współpracę z mieszkańcami gminy. 4) Promocja turystyki rowerowej w regionie poprzez organizację wydarzeń, wycieczek i kampanii promujących region jako cel rowerowy - zakres zadania obejmuje m.in. organizowanie cyklicznych wydarzeń rowerowych, takich jak wycieczki, zawody i festiwale rowerowe, mające na celu promocję regionu jako atrakcyjnego celu turystyki rowerowej oraz uruchomienie kampanii promujących Szczuczyn i okoliczne tereny jako miejsce przyjazne rowerzystom.
PROGNOZOWANE REZULTATY:	W ramach realizacji działania nastąpi wzrost liczby rowerzystów w strefach rowerowych w pobliżu szkół i parków oraz poprawa bezpieczeństwa użytkowników. Przestrzeń miejska będzie uporządkowana, zmniejszając tym samym możliwość porzucania rowerów w przypadkowych miejscach. Dodatkowo wyznaczenie nowych tras, w tym tras łączących sąsiednie miejscowości przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy.
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:	

Opracowanie co najmniej 3 tras rowerowych łączących miasto z pobliskimi miejscowościami. Wzrost liczby rowerzystów korzystających z nowych szlaków rowerowych Długość stworzonych dróg dla rowerów			
Liczba zainstalowanych urządzeń poprawiających komfort korzystania z komunikacji rowerowej			
Sposób pomiaru:			
Monitorowanie liczby rowerzystów korzystających z nowych ścieżek rowerowych, protokoły odbioru, ankiety satysfakcji, dokumentacja fotograficzna			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	830 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane zgodnie z wymogami prawa budowlanego, w tym w zakresie zapewnienia dostępności, poprzez m.in. brak barier czy dostosowanie wysokości stojaków rowerowych do potrzeb osób z ograniczoną mobilnością oraz uwzględnienie w projektowaniu ścieżek rowerowych specjalnych oznaczeń dla osób ze szczególnymi potrzebami.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 21			
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Bezpieczny Szczuczyn: Rozbudowa miejskiego monitoringu		
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Przedsięwzięcie „Bezpieczny Szczuczyn: Rozbudowa miejskiego monitoringu” ma na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców Szczuczyna poprzez zwiększenie liczby kamer w miejscach publicznych oraz ich integrację z miejskimi służbami porządkowymi. Zakres przedsięwzięcia obejmuje m.in. rozbudowę istniejącego systemu monitoringu wizyjnego w mieście, obejmującego kluczowe obszary, takie parki, obiekty publiczne i edukacyjne, miejsca o dużym natężeniu ruchu pieszych oraz przestrzenie użyteczności publicznej.		
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców o co najmniej 25%, zmniejszenie liczby przestępstw w obszarach objętych monitoringiem, w szczególności związanych z incydentami alkoholowymi		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Monitorowanie statystyk dotyczących przestępczości w rejonach objętych nowym systemem monitoringu przed i po jego rozbudowie. Ankiety przeprowadzane wśród mieszkańców w celu oceny ich poczucia bezpieczeństwa i opinii na temat efektywności monitoringu. Liczba zainstalowanych urządzeń			
Sposób pomiaru:			
Raporty z działań służb porządkowych, które będą analizować skuteczność interwencji na podstawie danych z monitoringu, dokumentacja fotograficzna, protokoły odbioru			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie we współpracy z Policją		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	840 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane zgodnie z wymogami prawa budowlanego, w tym w zakresie zapewnienia dostępności.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 22			
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Bezpieczny Szczuczyn: Rozbudowa oświetlenia miejskiego		
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Przedsięwzięcie „Bezpieczny Szczuczyn: Rozbudowa oświetlenia miejskiego” ma na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców poprzez rozbudowę systemu oświetleniowego w newralgicznych miejscach, wdrożenie inteligentnych systemów oświetleniowych oraz modernizację przestarzałych instalacji. Celem jest nie tylko poprawa jakości oświetlenia, ale także zwiększenie efektywności energetycznej oraz obniżenie kosztów. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Dodatkowe latarnie w newralgicznych miejscach - zakres zadania obejmuje m.in. instalację nowych latarni w miejscach o słabym oświetleniu, w tym w rejonach o dużym natężeniu ruchu pieszych, przejściach dla pieszych, w pobliżu przystanków komunikacji publicznej, a także w parkach i przestrzeniach publicznych. Rozmieszczenie nowych punktów świetlnych w sposób, który zapewni odpowiednie oświetlenie przestrzeni, poprawiając bezpieczeństwo pieszych, rowerzystów i kierowców. 2) Inteligentne systemy oświetleniowe - zakres zadania obejmuje m.in. instalację systemów oświetleniowych z możliwością zdalnego sterowania, które automatycznie dostosowują natężenie światła do warunków atmosferycznych oraz natężenia ruchu w danej lokalizacji. Wprowadzenie technologii, które zmniejszą zużycie energii elektrycznej, poprawiając tym samym efektywność kosztową. 3) Modernizacja przestarzałych instalacji oświetleniowych - zakres zadania obejmuje m.in. modernizację istniejących instalacji oświetleniowych, wymianę starych źródeł światła na nowoczesne, energooszczędne technologie LED, które poprawiają jakość oświetlenia oraz obniżają koszty eksploatacyjne. Dodatkowo zadanie obejmuje wymianę przestarzałych słupów oświetleniowych oraz instalację nowych, bardziej estetycznych i funkcjonalnych latarni.		
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja zadania zwiększy poczucie bezpieczeństwa, szczególnie osób młodych i seniorów, jak również zmniejszy ryzyko czynów niedozwolonych w przestrzeniach publicznych. Dodatkowo nastąpi zwiększenie efektywności oświetlenia oraz zmniejszenie kosztów utrzymania systemu oświetlenia w mieście. Poprawiona zostanie estetyka przestrzeni publicznej oraz nastąpi zwiększenie komfortu mieszkańców z korzystania z przestrzeni miejskiej.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Zmniejszenie zużycia energii w obszarach objętych systemem oświetlenia Liczba zainstalowanych urządzeń poprawiających komfort korzystania z przestrzeni miejskiej Liczba wymienionych źródeł światła Sposób pomiaru: Protokoły odbioru, dokumentacja fotograficzna, pomiary własne urzędu			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	1 320 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane zgodnie z wymogami prawa budowlanego, w tym w zakresie zapewnienia dostępności.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 23			
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Przedsiębiorczość w rozwoju: Nowe Możliwości Przedsiębiorczości		
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Przedsięwzięcie „Przedsiębiorczość w rozwoju: Nowe Możliwości Przedsiębiorczości” ma na celu stworzenie kompleksowego wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców poprzez rozbudowę inkubatora przedsiębiorczości oraz poprawę infrastruktury technicznej, która wspiera działalność gospodarczą. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Rozbudowa inkubatora przedsiębiorczości w zakresie zwiększenia dostępu do lokali usługowych i wsparcie lokalnych przedsiębiorstw - zakres działania obejmować będzie m.in. stworzenie dodatkowych przestrzeni do prowadzenia działalności gospodarczej poprzez przekształcanie nieużywanych lub w złym stanie technicznym obiektów w przestrzeń do prowadzenia działalności gospodarczej, zwiększenie dostępu do nowoczesnej infrastruktury oraz usług doradczych. Wsparcie przedsiębiorców w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych i krajowych oraz doradztwo prawne i finansowe. 2) Poprawa infrastruktury technicznej ułatwiającej prowadzenie działalności gospodarczej - zakres działania obejmować będzie m.in. opracowanie planu zagospodarowania przestrzeni w sposób przyjazny dla przedsiębiorców, uwzględniający dostępność dla osób z niepełnosprawnościami, modernizację istniejących przestrzeni oraz przekształcanie nieużywanych obiektów w przestrzeń do prowadzenia działalności gospodarczej, które będą dostosowane do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw, budowę nowych miejsc parkingowych oraz stacji ładowania dla samochodów elektrycznych w pobliżu przestrzeni biurowych, aby zapewnić wygodę oraz wspierać rozwój zrównoważonego transportu.		
PROGNOZOWANE REZULTATY:	W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi wzmocnienie postaw przedsiębiorczych w lokalnej społeczności i poprawa klimatu gospodarczego w gminie. Wzrost liczby lokalnych przedsiębiorstw oraz nowych miejsc pracy, szczególnie w sektorze MŚP, nastąpi dzięki poprawie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej. Działania edukacyjne oraz możliwości lokalowe przyczynią się do zwiększenia aktywności zawodowej mieszkańców, w tym osób bezrobotnych i młodzieży, poprzez stworzenie nowych możliwości zatrudnienia i samozatrudnienia. Dzięki dostępowi do usług doradczych (prawnych, finansowych, dotacyjnych), nastąpi wzrost kompetencji przedsiębiorców co przekłada się na większą stabilność i rozwój firm.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Zwiększenie liczby nowo powstałych firm w wyniku działań inkubatora Stworzenie nowych przestrzeni oraz nowych miejsc parkingowych i stacji ładowania Ocena liczby przedsiębiorców, którzy zdecydowali się na wynajem przestrzeni oraz poziomu satysfakcji z infrastruktury			
Sposób pomiaru:			
Dokumentacja zdjęciowa, opinie uczestników (ankiety), wyliczenia własne gminy			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Lokalny Inkubator Przedsiębiorczości		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	12 000 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane zgodnie z wymogami prawa budowlanego, w tym w zakresie zapewnienia dostępności.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 24			
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Przedsiębiorczość dla Każdego" Programy szkoleniowe dla wszystkich pokoleń		
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem przedsięwzięcia jest wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej wśród różnych grup wiekowych oraz społecznych, poprzez organizację kompleksowych programów szkoleniowych, które umożliwią zdobycie nowych umiejętności i kompetencji zawodowych, a także zachęca do zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Programy rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności dla młodych ludzi, kobiet oraz seniorów - działanie obejmować będzie m.in. organizację szkoleń, warsztatów i doradztwa z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, z uwzględnieniem szczególnych potrzeb grup takich jak młodzież, kobiety oraz seniorzy, jak również tworzenie platform wymiany doświadczeń pomiędzy uczestnikami z różnych grup wiekowych. 2) Programy szkoleń zawodowych dostosowane do potrzeb rynku pracy - działanie obejmować będzie m.in. szkolenia zawodowe ukierunkowane na najbardziej poszukiwane umiejętności na rynku pracy (np. IT, opieka zdrowotna, logistyka, marketing), współpracę z lokalnymi firmami w celu dostosowania szkoleń do aktualnych potrzeb pracodawców, programy dla osób, które chcą zmienić kwalifikacje lub uzupełnić umiejętności w związku z dynamicznymi zmianami na rynku pracy czy wsparcie w zakresie przygotowania do rozmów kwalifikacyjnych, pisanie CV oraz budowania kariery zawodowej.		
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Programy szkoleniowe umożliwią uczestnikom zdobycie nowych umiejętności, zarówno w zakresie przedsiębiorczości, jak i zawodów wymagających często specjalistycznej wiedzy. Zrealizowane działania wpłyną na rozwój lokalnej przedsiębiorczości, wspierając młodych przedsiębiorców, kobiety oraz seniorów w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej. Dodatkowo szkolenia zwiększą liczbę osób aktywnych zawodowo, co przyczyni się do wzrostu aktywności gospodarczej w regionie.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba przeszkolonych osób (min. 30 rocznie) Poziom zaangażowania uczestników, mierzony przez liczbę osób biorących aktywnie udział w dyskusjach, spotkaniach networkingowych, oraz liczba osób, które angażują się w dodatkowe inicjatywy związane z przedsiębiorczością. Co najmniej 85% uczestników wyraża pozytywną opinię o szkoleniu, w tym o jego jakości, dostępności oraz zastosowaniu zdobytej wiedzy w praktyce.			
Sposób pomiaru:			
Listy obecności, ankiety, wyliczenia własne gminy			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Lokalny Inkubator Przedsiębiorczości		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie, Lokalny Inkubator Przedsiębiorczości		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	600 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Realizacja działań odbywać się będzie w przestrzeni i za pomocą narzędzi edukacyjnych umożliwiających udział osób ze szczególnymi potrzebami, w tym m.in. zapewnienie dostępności w miejscach szkoleniowych (podjazdy, odpowiednia infrastruktura), a także dostosowanie materiałów edukacyjnych (np. materiały w wersji elektronicznej, z powiększoną czcionką). Możliwość organizacji szkoleń i spotkań w formie on-line lub hybrydowej (dla osób z ograniczoną mobilnością, dostępność kursów w formie zdalnej oraz elastyczność w godzinach zajęć).		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 25			
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Promocja Lokalnych Produktów i Inicjatyw Biznesowych		
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem przedsięwzięcia jest wspieranie rozwoju lokalnej gospodarki poprzez promowanie produktów i usług lokalnych przedsiębiorców, zwiększenie ich rozpoznawalności na rynku regionalnym i krajowym, oraz tworzenie platformy wymiany doświadczeń i nawiązywania współpracy między przedsiębiorcami a potencjalnymi klientami, co przyczyni się do wzrostu ich konkurencyjności i trwałego rozwoju. Celem działania jest także zorganizowanie przestrzeni, w której lokalni producenci będą mogli zaprezentować swoje produkty, a także umożliwienie im wykorzystania skutecznych narzędzi marketingowych do dotarcia do szerokiego kręgu odbiorców. W zakres przedsięwzięcia wchodzi następujące działania: 1) Organizowanie targów i wystaw lokalnych przedsiębiorców - zadanie obejmować będzie m.in. organizację cyklicznych targów i wystaw, które umożliwią lokalnym przedsiębiorcom prezentację swoich produktów i usług, stworzenie przestrzeni do wymiany doświadczeń, nawiązywania kontaktów biznesowych oraz współpracy pomiędzy przedsiębiorcami oraz współpracę z organizacjami wspierającymi lokalne inicjatywy gospodarcze i społeczne. 2) Programy marketingowe promujące lokalne produkty i usługi - zadanie obejmować będzie m.in. opracowanie i wdrożenie programów marketingowych promujących lokalne produkty i usługi poprzez różne kanały komunikacji (media społecznościowe, strony internetowe, reklama offline), tworzenie kampanii reklamowych ukierunkowanych na szeroką promocję jakości lokalnych wyrobów, z uwzględnieniem ich wyjątkowości oraz lokalnego charakteru, organizację działań mających na celu zwiększenie rozpoznawalności marek lokalnych producentów w regionie i poza nim oraz udział w lokalnych wydarzeniach, targach oraz innych inicjatywach, które pozwolą na bezpośrednią promocję lokalnych produktów.		
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Wzrost liczby transakcji na lokalnych rynkach, zwiększenie konkurencyjności lokalnych firm Zwiększenie sprzedaży lokalnych produktów o co najmniej 15% rocznie. Zwiększenie liczby odbiorców lokalnych produktów (co najmniej 1000 osób dociera do ofert promowanych produktów). Zwiększenie liczby wystawców na targach o 20% rocznie, zwiększenie liczby odwiedzających (min. 1000 osób na wydarzenie).		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Monitorowanie liczby wystawców oraz odwiedzających targi (dane rejestracyjne). Ankiety ewaluacyjne przeprowadzane wśród wystawców i odwiedzających (w celu oceny efektywności targów, poziomu satysfakcji, oraz wartości nawiązanych kontaktów biznesowych). Analiza zasięgu kampanii online (liczba kliknięć, odsłon, udostępnień) oraz tradycyjnych działań marketingowych (np. liczba osób odwiedzających punkty sprzedaży lokalnych produktów).			
Sposób pomiaru:			
Dokumentacja zdjęciowa, relacje medialne, opinie uczestników (ankiety), wyliczenia własne gminy			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Lokalny Inkubator Przedsiębiorczości		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Urząd Miejski w Szczuczynie		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2025 - 2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	1 000 000,00
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Sposób zapewnienia dostępności zostanie zapewniony poprzez m.in. zapewnienie odpowiednich udogodnień w zakresie dostępności przestrzeni (podjazdy, windy, odpowiednie miejsca parkingowe). Przygotowanie stoisk i przestrzeni wystawowej w sposób umożliwiający swobodny dostęp dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Dostosowanie materiałów promujących produkty w formatach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami, np. wersje w powiększonej czcionce, napisy w filmach, audiodeskrypcja.		

CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Mając na uwadze fakt, że na chwilę obecną trudno jest zidentyfikować jednoznacznie wszystkie potrzeby mieszkańców, które mogą się zmieniać na przestrzeni funkcjonowania Programu, poniżej scharakteryzowano typy pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych służących eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych wcześniej negatywnych zjawisk, ściśle odpowiadających przyjętym celom rewitalizacji. Celem realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w ramach poniższych typów jest niwelowanie i rozwiązywanie problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych realizowanych przez różnych interesariuszy. Skala oraz zakres działań mogą być bardzo różne w zależności od specyfiki danego przedsięwzięcia. Zakłada się, że znacząca liczba przedsięwzięć będzie dotyczyć lokalnych inicjatyw oddziałujących na zdiagnozowane sytuacje kryzysowe m.in. bezrobocie, niską aktywność społeczną, ubóstwo, niski poziom edukacji, niski stan techniczny obiektów etc.

Aby Gminny Program Rewitalizacji był elastyczny i mógł reagować na zmieniające się potrzeby mieszkańców, poniżej zaprezentowano zakres tematyczny działań, które będą mogły być podejmowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji:

- wyrównywanie szans społecznych i zawodowych osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz działania włączające osoby narażone na utrwalone wykluczenie społeczne, w szczególności programy resocjalizacyjne i terapeutyczno-resocjalizacyjne, działania profilaktyczne, diagnostyczne, leczniczo-rehabilitacyjne i terapeutyczno-edukacyjne;
- promocja i rozwój organizacji społecznych tzw. „trzeciego sektora”;
- rozwijanie usług opiekuńczych oraz interwencja kryzysowa;
- poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia;
- działania ośrodka pomocy społecznej dot. zmniejszenia ubóstwa, bezrobocia, oraz przeciwdziałania patologiom, przemocy w rodzinie;
- rozwijanie kształcenia zawodowego uczniów i osób dorosłych;
- rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzmocnienie kwalifikacji i umiejętności mieszkańców;
- przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców;
- wsparcie przedsiębiorczości społecznej;
- ochrona środowiska przyrodniczego;
- poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej oraz zasobów mieszkaniowych.

VI. MECHANIZM INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH – MECHANIZMY KOMPLEMENTARNOŚCI

Komplementarność oraz zintegrowanie działań są kluczowymi elementami rewitalizacji. Zapewnienie połączenia i spójności przedsięwzięć rewitalizacyjnych skutkuje lepszym wykorzystaniem środków finansowych oraz wzmacnia oddziaływanie i trwałość efektów rewitalizacyjnych. Mechanizm integrowania sprawia, że przedsięwzięcia są zaplanowane razem, uzupełniają się, są realizowane w tym samym czasie oraz przestrzeni przez współpracujące podmioty.

Zgodnie z zasadą koncentracji działania rewitalizacyjne koncentrują się na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że obszar ten wyróżnia się dużą skalą problemów, a także istotnymi potencjałami rozwojowymi, których zakres oddziaływania korzystnie wpływać będzie na całe miasto. Wyjątek stanowią działania o charakterze infrastrukturalnym, które położone są w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru. Objęcie ich GPR wynika wyłącznie z ich specyfiki oraz charakteru włączenia i poprawy bezpieczeństwa. Działania te realizowane będą na styku obszaru rewitalizacji, a ich oddziaływanie będzie bezpośrednio dotyczyć obszaru rewitalizacji, tworząc tym samym odpowiednią przestrzeń i bazę, która wykorzystywana będzie do realizacji działań naprawczych na obszarze rewitalizacji. Dodatkowo wypracowane przedsięwzięcia łączą konieczność działań na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców oraz ograniczania występowania negatywnych zjawisk, co jest potwierdzeniem ich przekrojowości i szerokiego oddziaływania na szereg zjawisk związanych z rozwojem miasta.

Gminny Program Rewitalizacji gminy Szczuczyn do roku 2035 zawiera zróżnicowane działania o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym. Działania te wynikają z przeprowadzonej diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, analizy potencjałów, problemów, potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców, jak również podmiotów działających na ich rzecz.

Podejście zintegrowane polega na łączeniu planowanych działań w ramach wiązek przedsięwzięć, zakładając przy tym, z uwagi na ich charakter, kompleksowość planowanej interwencji. Tym samym przedsięwzięcia o charakterze społecznym są dopełniane projektami infrastrukturalnymi i odwrotnie. Działania infrastrukturalne oddziałują na pozaspołeczne sfery kryzysowe, pozwalając na prowadzenie działań w sferze społecznej, zapobiegając tym samym wykluczeniu społecznemu i marginalizacji. Dlatego kluczowe znaczenie mają przedsięwzięcia podstawowe, których realizacja zniweluje występowanie na obszarze rewitalizacji niekorzystne zjawiska. Dopełnieniem tych przedsięwzięć stanowić będą pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia, których realizacja przyczyni się do przyspieszenia efektów procesu rewitalizacji.

Wielowymiarowość i wzajemne powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi podnosi ich skuteczność i silniejsze oddziaływanie na obszar rewitalizacji. Założone przedsięwzięcia służą rozwiązywaniu problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji. Działania realizowane będą na całym obszarze rewitalizacji. Z uwagi na ich specyfikę, przedsięwzięcia nie będą miały charakteru punktowych inwestycji, lecz będą ze sobą powiązane i będą się wzajemnie uzupełniać. Dzięki temu możliwe będzie całościowe oddziaływanie na obszar rewitalizacji oraz uzyskanie efektów, z których skorzystać będą mogli również inni mieszkańcy miasta. Realizacja niektórych działań poza obszarem rewitalizacji wynika z ich specyfiki oraz służy wzmocnieniu efektów przede wszystkim związanych z obszarem rewitalizacji. Ich realizacja jest zaplanowana w bezpośrednim sąsiedztwie z obszarem rewitalizacji (bezpośrednio na styku z granicą obszaru rewitalizacji) i trwale z nim powiązane. Działania te są niezbędne dla osiągnięcia efektów rewitalizacyjnych, mają wpływ na niwelowanie wykluczenia oraz związane są z występowaniem odpowiedniej i niezbędnej przestrzeni do realizacji działań rewitalizacyjnych.

Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne składają się z różnorodnych działań o charakterze społecznym oraz infrastrukturalnym. Działania o charakterze społecznym mają

na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji, przede wszystkim osób starszych i samotnych, rodzin z problemami, osób posiadających szczególną sytuację życiową, problemy wychowawcze i edukacyjne przez aktywizację i zwiększenie kapitału społecznego. Z kolei inwestycje w infrastrukturę oraz środowisko służą bezpośrednio celom społecznym lub gospodarczym. Dzięki ich realizacji nastąpi poprawa warunków środowiskowych, uporządkowanie i podniesienie jakości przestrzeni publicznych, które w bezpośredni sposób mają wpływ na poprawę jakości i warunków życia mieszkańców miasta. Problemy natury społecznej dotyczą mieszkańców obszaru rewitalizacji narażonych na wykluczenie lub marginalizację. Zaplanowane przedsięwzięcia mają na celu zwiększenie spójności społecznej, podniesienie kapitału społecznego oraz zwiększeniu dostępności mieszkań. Z uwagi na zdiagnozowane negatywne trendy oraz potrzeby tej grupy, w sposób szczególny zaplanowanymi działaniami zdecydowano się objąć starszych mieszkańców obszaru oraz dzieci i młodzież. Działaniom o charakterze społecznym towarzyszyć będzie realizacja działań poprawiająca i uzupełniająca przestrzeń publiczną, poprzez m.in. zwiększanie dostępności do terenów publicznych, poprawę mobilności czy wzmacnianie efektywności energetycznej budynków. Przedsięwzięcia ujęte w GPR zakładają zwiększenie retencji, powierzchni i jakości terenów zieleni. Tereny te mają pełnić funkcje integracyjne, tworząc spójną i przyjazną dla mieszkańców zieloną przestrzeń, wyposażoną w niezbędną infrastrukturę, służącą wypoczynkowi i rekreacji oraz wzmocnieniu kondycji i kulturze fizycznej. Wielowymiarowość oraz wzajemne powiązania pomiędzy przedsięwzięciami, uwzględniają ich oddziaływanie na różne sfery kryzysowe, w tym stanowiąc bazę do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, rozwoju miasta oraz poprawie jego walorów estetycznych.

Gminny Program Rewitalizacji gminy Szczuczyn zwraca również uwagę na zachowanie ciągłości programowej. Kompleksowość międzyokresowa polega na tym, że działania z poprzedniego okresu programowego są ze sobą powiązane i wzajemnie się uzupełniają, zapewniając ciągłość i rozwój gminy. Tym samym założone przedsięwzięcia bazują na efektach osiągniętych w Gminnym Programie Rewitalizacji na lata 2017-2023, stanowiąc ich kontynuację lub uzupełnienie, w szczególności w zakresie działań integracyjno-aktywizacyjnych oraz związanych z rozwojem przedsiębiorczości. Ponadto doświadczenia zdobyte podczas wdrażania GPR 2017-2023 pomogły w dokonaniu rozstrzygnięć co do najważniejszych założeń programu rewitalizacji i kierunków rozwoju. Z tego powodu, w celu podniesienia efektywności procesu rewitalizacji i realności w realizacji zaplanowanych przedsięwzięć postanowiono od nowa dokonać aktualizacji problemów oraz przygotować przedsięwzięcia odpowiadające na aktualne potrzeby mieszkańców. Tym samym, w wyniku przeprowadzonej diagnozy potrzeb i problemów społecznych, pojawiło się szereg nowych działań, które odpowiadają na zidentyfikowane problemy społeczne i których realizacji oczekują mieszkańcy dla poprawy komfortu ich życia w Szczuczynie.

Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, zgodnie z zasadą komplementarności źródeł finansowania, będą finansowane zarówno ze środków własnych, jak i zewnętrznych. Realizacja przedsięwzięć opierać się będzie na różnych, uzupełniających się źródłach finansowania (np. krajowych, unijnych, prywatnych). W pierwszej kolejności przedsięwzięcia będą finansowane ze środków własnych gminy, jednakże gmina będzie czynić działania, aby w jak największym stopniu finansować przedsięwzięcia ze środków funduszy europejskich, krajowych, samorządowych czy środków prywatnych. Tym samym planuje się wykorzystanie Funduszy Europejskich dla Podlaskiego 2021 - 2027 na dofinansowanie niektórych

przedsięwzięć infrastrukturalnych, m.in. modernizacja przestrzeni publicznych, włączenie społeczne, efektywność energetyczna czy mobilność miejska.

Realizacja GPR opierać się będzie na ścisłej współpracy gminy z instytucjami zaangażowanymi w proces rewitalizacji oraz podmiotami, których udział może skutkować jeszcze większą efektywnością prowadzonych działań. Ważnym ogniwem jako ciało opiniotawczo-doradcze jest Komitet Rewitalizacji.

Zaplanowane w GPR przedsięwzięcia rewitalizacyjne charakteryzują się wielowymiarowymi powiązaniem wzajemnie się dopełniającymi i równoważącymi. Tym samym Gminny Program Rewitalizacji i jego kompleksowy charakter, zapewnia realizację skutecznej i silnie oddziałującej na obszar rewitalizacji interwencji, stanowiącej odpowiedź na zidentyfikowane deficyty.

Źródło opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY SZCZUCZYN DO ROKU 2035

Tabela 5 Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji

Cel:		Wzmocnienie funkcji społecznych i integracyjnych centrum miasta poprzez wzmocnienie aktywności społecznych oraz wsparcie lokalnej przedsiębiorczości			Podniesienie atrakcyjności i funkcjonalności centrum Szczuczyna poprzez modernizację infrastruktury oraz działania na rzecz ochrony środowiska i estetyki przestrzeni.		
Nazwa przedsięwzięcia	Kierunek działania	Podniesienie jakości edukacji oraz poprawa kondycji rodzin	Zwiększenie aktywności społecznej i obywatelskiej, dostępu do kultury oraz wzmacnianie integracji i więzi społecznych	Wzmocnienie lokalnej przedsiębiorczości i tworzenie miejsc pracy	Rozwój i modernizacja budynków mieszkalnych oraz poprawa jakości przestrzeni publicznych	Poprawa jakości powietrza i efektywności energetycznej oraz dbałość o środowisko naturalne	Rozwój infrastruktury komunikacyjnej oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa
Szczuczyńskie Dni Akcji Społecznych							
Kulturalny Szczuczyn – centrum życia społecznego							
Tworzenie stref integracyjnych – przestrzeń dla każdego							
Spotkania integracyjne i wydarzenia kulturalne dla seniorów				I			
Lokalne inicjatywy międzypokoleniowe							
"Szczuczyńska Kampania na Rzecz Zdrowia" (M)							
"Szczuczyńska Kampania na Rzecz Zdrowia" (S)							
Edukacja Przyszłości: Rozwój Kadry i Infrastruktury w placówkach oświatowych							
Akademia Talentów i Wsparcia: kompleksowy program rozwoju uczniów							
Razem dla Dzieci: Wsparcie, Edukacja i Mentoring dla Rodziców							
Aktywna rodzina							
Zielony Szczuczyn: Nowe Oblicze Miejskich Terenów Zielonych							I
Rozwój infrastruktury społecznej							
Lepsze Warunki, Lepsze Życie: Inwestycje w Mieszkalnictwo Socjalne i Komunalne							
Turystyczne Oblicze Szczuczyna: Dziedzictwo, Gościnność i Kultura							

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY SZCZUCZYN DO ROKU 2035

Szczuczyn bez Smogu: Inwestycje w Ekologiczne Źródła Ciepła				III	IIII	
EkoEdukacja: świadomi mieszkańcy - czysty Szczuczyn		II		II	IIII	I
MBA czyli Miasto Bez Azbestu				III	IIII	
Przestrzeń dla Piesznych						IIII
Szczuczyn na rowerze		III				IIII
Bezpieczny Szczuczyn: Rozbudowa miejskiego monitoringu		III		II		IIII
Bezpieczny Szczuczyn: Rozbudowa oświetlenia miejskiego				III	III	IIII
Przedsiębiorczość w rozwoju: Nowe Możliwości Przedsiębiorczości			IIII	II	I	
Przedsiębiorczość dla Każdego" Programy szkoleniowe dla wszystkich pokoleń	II		IIII			
Promocja Lokalnych Produktów i Inicjatyw Biznesowych			IIII			

Źródło opracowanie własne

Legenda:

IIII – silne powiązanie (komplementarne)

III – bardzo dobre powiązanie

II – dobre powiązanie

I – umiarkowane powiązanie

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Określenie ram finansowych realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji polegało na zintegrowaniu informacji umieszczonych w ramach poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W ramach wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji przewiduje się dywersyfikację źródeł finansowania dającą możliwość korzystania zarówno z funduszy komercyjnych, środków publicznych i prywatnych, środków Unii Europejskiej, budżetu Państwa i innych dostępnych w danym czasie zewnętrznych źródeł pozyskiwania funduszy.

Prognozuje się, że realizacja podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w perspektywie do 2035 roku związana będzie z pozyskiwaniem zewnętrznego finansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. W kategorii środków unijnych możliwe jest ubieganie się o dofinansowanie ze środków programu regionalnego FEdP 2021-2027. Gmina nie będzie ograniczać się wyłącznie do działania dedykowanego rewitalizacji, lecz będzie ubiegać się o współfinansowanie przewidzianych przedsięwzięć również z innych priorytetów programu zgodnie z typem projektu.

Zakłada się także zaangażowanie środków budżetu gminy oraz realizację działań w ramach innych środków zewnętrznych. Innymi środkami publicznymi, które mogą zostać zaangażowane do realizacji planowanych działań są fundusze z Unii Europejskiej (np. środki polityki spójności, Krajowy Plan Odbudowy), z Europejskiego Obszaru Gospodarczego czy z budżetu państwa (np. programy rządowe). Nie bez znaczenia dla sfinansowania projektów zgłoszonych do GPR pozostają również programy krajowe, transgraniczne i międzynarodowe w obszarach wspieranych w głównej mierze w Celach Polityki 2,3,4 i 5.

W ramach środków prywatnych mogą zostać zaangażowane m.in. środki własne właścicieli nieruchomości/ przedsiębiorców czy organizacji pozarządowych. Nie wyklucza się możliwości zaangażowania innych źródeł zewnętrznych (np. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Banku Gospodarstwa Krajowego, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, itp.).

Projekty wpisane do GPR, z uwagi na ich wielowymiarowość, mogą ubiegać się o dofinansowanie z różnych źródeł finansowania stosownie do ich dostępności, a zaproponowany wyżej wykaz źródeł nie jest katalogiem zamkniętym. Stąd też w sytuacji ograniczonych środków własnych założona dywersyfikacja źródeł finansowania daje szansę na wdrożenie wskazanych w GPR przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz osiągnięcie założonych celów.

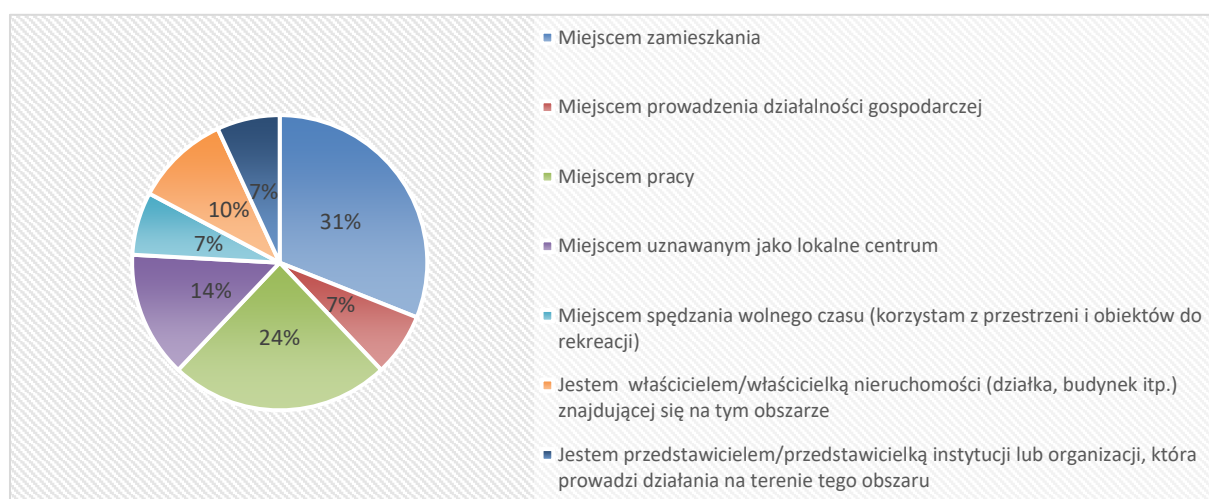
VIII. USPOŁECZNIE NIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Zapewnienie udziału interesariuszy na etapie aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

W ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji zrealizowano szereg działań i aktywności partycypacyjnych, starając się tym samym włączyć lokalną społeczność, jak również głównych „rewitalizatorów” w działania związane z procesem opracowania programu rewitalizacji. W ramach prac nad pogłębioną diagnozą obszaru rewitalizacji zwrócono się do mieszkańców z prośbą o wyrażenie opinii na temat aktualnych problemów i zjawisk kryzysowych oraz potrzeb i oczekiwanych działań. Ankieta (w formie elektronicznej oraz papierowej) dostępna była na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Szczuczynie, Bibliotece – Centrum Kultury, Zespole Szkolno-Przedszkolnym oraz tablicach ogłoszeniowych. W ankiecie respondenci wyrażali swoje opinie na temat głównych problemów obszaru Szczuczyn Centrum dotyczących zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej. Dodatkowo respondenci oceniali walory obszaru rewitalizacji miejsc, które według nich wymagają objęcia działaniami naprawczymi w ramach procesu rewitalizacji. Mieszkańcy mogli również wyrazić swoje oczekiwania w zakresie efektów przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Wyniki ankiety miały stworzyć wstępne podstawy do dyskusji na temat problemów i oczekiwań mieszkańców, jak również miały być podstawą do formułowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Ankieta została przeprowadzona w okresie od 7 do 31 marca 2025 r. Wypowiedziało się w niej 29 osób. Na poniższym diagramie przedstawiono strukturę uczestników pod względem ich powiązania z obszarem rewitalizacji.

Wykres 22 Struktura respondentów pod względem ich powiązania z obszarem rewitalizacji

Źródło opracowanie własne

Ponadto w ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji przeprowadzono szereg spotkań i wywiadów, w tym z przedstawicielami lokalnej społeczności oraz lokalnych liderów działających w mieście Szczuczyn.

O przebiegu procesu i o jego formach interesariusze dowiedzieli się poprzez publikowanie ogłoszeń Burmistrza Szczuczyna o organizacji spotkań warsztatowych umieszczanych na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Szczuczynie, tablicach ogłoszeń, poprzez przekazywanie informacji do Biblioteki – Centrum Kultury, zamieszczanie informacji w szkole podstawowej oraz poprzez informację szeptaną za pomocą lokalnych liderów.

Z punktu widzenia miasta jako organizatora i koordynatora procesu rewitalizacji, szczególnie istotną kwestią było właściwe zaplanowanie działań, które w znacznym stopniu odpowiadać będą na rzeczywiste problemy obszaru rewitalizacji oraz będą odpowiadać na faktyczne potrzeby mieszkańców. W tym celu, po przeprowadzonej formie ankietowej, zaplanowano kilka działań mających na celu poznanie opinii mieszkańców i innych interesariuszy procesu na temat zjawisk problemowych i najważniejszych potrzeb rewitalizacyjnych.

Zorganizowano i przeprowadzono spotkania i szkolenia dla głównych interesariuszy, w tym w szczególności spacer badawczy po obszarze rewitalizacji (18 lutego 2025), spotkanie warsztatowe z przedstawicielami Komitetu Rewitalizacji oraz radnymi (25 lutego 2025), spotkania warsztatowe (12 marca 2025) z głównymi interesariuszami instytucjonalnymi (w tym przedstawiciele Urzędu Miejskiego, Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, Biblioteki – Centrum Kultury, Komitetu Rewitalizacji, seniorów). Dodatkowo zorganizowano spotkanie z mieszkańcami obszaru rewitalizacji (5 marca 2025), jak również spotkanie z aktywnie działającymi seniorami, panią dyrektor Biblioteki – Centrum Kultury oraz panią dyrektor Zespołu Szklono Przedszkolnego w Szczuczynie (28 maja 2025).

Na tym etapie dążono do zapewnienia jak największego grona osób i przedstawicieli instytucji, którzy swoimi aktywnościami przyczyniają się do zwiększenia dostępności usług publicznych, aktywności mieszkańców oraz wzrostu ich udziału w życiu społeczności Szczuczyna. Wyniki spotkań, rozmów, warsztatów oraz wywiadów stanowiły podstawę do opracowania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zapewnienia udziału interesariuszy na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym w ramach Komitetu Rewitalizacji

Podstawową formą uspołecznienia na etapie wdrażania i oceny realizacji programu będzie stanowił Komitet Rewitalizacji. Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o rewitalizacji Komitet Rewitalizacji to forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny procesu rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą wójta, burmistrza, prezydenta w zakresie zagadnień związanych z jego realizacją. Uchwała określająca zasady wyznaczania składu i zasady działania Komitetu

Rewitalizacji została przyjęta przez Radę Miejską w Szczuczynie w dniu 23 października 2024r. (UCHWAŁA NR 42/V/24 RADY MIEJSKIEJ W SZCZUCZYNIE z dnia 23 października 2024 r. zmieniająca uchwałę w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji).

Wybór członków Komitetu Rewitalizacji nastąpił w sposób przejrzysty i transparentny, przy zapewnieniu wyłaniania przez interesariuszy ich przedstawicieli. Członkowie komitetu zostali powołani przez Burmistrza Szczuczyna, w drodze zarządzenia, po zakończonym naborze. W skład Komitetu Rewitalizacji wchodzi 7 osób, w tym 2 mieszkańców z obszaru rewitalizacji, 1 mieszkaniec spoza obszaru rewitalizacji, 1 przedstawiciel podmiotów prowadzących działalność społeczną na obszarze gminy Szczuczyn, 1 przedstawiciel podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji, 1 przedstawiciel władzy samorządowej oraz 1 przedstawiciel organów władzy publicznej. Powołany Komitet uprawniony jest do wyrażania opinii, stanowisk oraz rekomendowania rozwiązań w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji w gminie Szczuczyn. Dodatkowo Komitet Rewitalizacji uprawniony jest do podejmowania inicjatyw związanych z rewitalizacją w gminie Szczuczyn. Przedstawiciele Komitetu Rewitalizacji czynnie biorący udział w procesie aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, angażowani będą również w proces wdrażania, m.in. poprzez coroczne opiniowanie raportu z monitorowania, jak również dzięki możliwości podejmowania działań własnych, będą zachęceni do czynnego udziału we wdrażaniu rewitalizacji w Szczuczynie.

Dodatkowo, w sposób ciągły, będą prowadzone działania informacyjne, tym samym zapewnione będzie interesariuszom procesu oraz zainteresowanym podmiotom pozyskanie wiedzy na temat postępów we wdrażaniu Gminnego Programu Rewitalizacji oraz zgłaszanie uwag, opinii czy pomysłów w zakresie realizacji. Gmina dążyć będzie do realizacji różnego rodzaju działań edukacyjnych i promocyjnych mających na celu umożliwienie pełnego, efektywnego włączenia interesariuszy rewitalizacji w proces wdrażania i monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji, m.in. poprzez organizowanie przez Urząd Miejski otwartych spotkań informacyjnych dla interesariuszy procesu rewitalizacji, w cyklu zgodnym przeprowadzaną oceną aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Miasto Szczuczyn będzie dążyć do stworzenia przestrzeni do dyskusji i wymiany doświadczeń z realizowanego procesu rewitalizacji, stopnia realizacji i wdrażania przedsięwzięć. Stworzona będzie również możliwość wnoszenia propozycji pomysłów i rozwiązań na dodatkowe przedsięwzięcia – istotnych z punktu widzenia celów i kierunków działań, które powinno się podjąć w ramach realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Zgodnie z zasadą partnerstwa istotne jest, aby w proces rewitalizacji włączyły się różne grupy interesariuszy, w tym partnerzy społeczno-gospodarczy procesu. Gmina Szczuczyn dążyć będzie do jak największego włączenia partnerów społecznych realizujących działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne. Udział różnorodnych grup interesariuszy w procesie wdrażania, monitorowania oraz oceny rewitalizacji będzie prowadzony z uwzględnieniem zasad partnerstwa oraz wielopoziomowego zarządzania. Zakłada się tym samym w proces wdrażania Programu będą zaangażowane następujące podmioty:

- władze lokalne oraz inne instytucje publiczne – w szczególności Rada Miejska w Szczuczynie, gminne jednostki organizacyjne, w tym m.in. Ośrodek Pomocy Społecznej, Biblioteka – Centrum Kultury, Zespół Szkolno-Przedszkolny, przedstawiciele instytucji służby zdrowia i policji;
- partnerzy społeczni i gospodarczy – w szczególności mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy Szczuczyn, lokalni przedsiębiorcy, parafie i związki wyznaniowe, właściciele i zarządcy nieruchomości, przedstawiciele Komitetu Rewitalizacji;
- właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równouprawnienia płci i niedyskryminacji – w szczególności stowarzyszenia i organizacje pozarządowe działające na obszarze rewitalizacji oraz gminy, Klub Seniora, Transgraniczne Centrum Dialogu Kultur, lokalni liderzy, tym reprezentujący grupy defaworyzowane (m.in. osoby starsze, samotne, niepełnosprawne).

Partycypacja społeczna podczas wdrażania programu będzie również polegać na działaniach monitoringowych oraz ocenie stopnia realizacji celów rewitalizacyjnych i ocenie aktualności Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn do roku 2035. Z uwagi na konieczność zbierania odpowiednich danych, niezbędnych do analizy i oceny stopnia realizacji GPR, na tym etapie partycypacja polegać będzie na udziale realizatorów przedsięwzięć w procesie zbierania danych niezbędnych do opracowania raportów monitoringowych oraz oceny aktualności i stopnia realizacji.

Założenia te umożliwiają uznanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn do roku 2035 za program zapewniający koordynację działań całego procesu rewitalizacji z uwzględnieniem dojrzałych form partycypacji społecznej, dostosowanych do lokalnych uwarunkowań. Tym samym przewidziano:

- opublikowanie dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn do 2035 roku na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Szczuczynie w zakładce REWITALIZACJA;
- stałą aktualizację zakładki REWITALIZACJA o informacje na temat realizowanych przedsięwzięć i działań podejmowanych w ramach wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji;
- informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji poprzez umieszczanie odpowiednich dokumentów (m.in. raportów z monitorowania, raportów z oceny i stopnia realizacji programu rewitalizacji, artykułów) w zakładce REWITALIZACJA na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Szczuczynie.

Dzięki szerokiemu zaangażowaniu różnych grup i sektorów na bieżąco określone będą realne potrzeby społeczności lokalnej oraz następować będzie identyfikacja potencjalnego ryzyka i barier wdrażania GPR. Zbudowany kapitał społeczny wokół procesu rewitalizacji, wzmocni poczucie współodpowiedzialności mieszkańców za zmiany w przestrzeni lokalnej.

IX. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA

Ze względu, iż przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne, zarządzanie procesem rewitalizacji skupione będzie na zasobach administracji samorządowej. Tym samym zarządzanie GPR będzie odbywać się zatem w ramach istniejących struktur Urzędu Miejskiego w Szczuczynie. Nie przewiduje się dodatkowych kosztów na zarządzanie programem.

Kluczowymi jednak, z punktu widzenia wdrażania i monitorowania projektów wskazanych w GPR będą jednostki organizacyjne miasta takie jak: Ośrodek Pomocy Społecznej, Transgraniczne Centrum Dialogu Kultur w Szczuczynie, Biblioteka – Centrum Kultury, spółki miejskie, zarządcy nieruchomości oraz instytucje edukacji podległe Burmistrzowi. Tym samym zarządzanie GPR będzie odbywać się zatem w ramach istniejących struktur Urzędu Miejskiego w Szczuczynie, stąd też nie przewiduje się dodatkowych kosztów na zarządzanie programem

Wszystkie projekty gminne będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Miejską Wieloletnią Prognozą Finansową oraz poszczególnymi budżetami rocznymi, zapewniając tym samym hierarchiczność oraz efektywną realizację zaplanowanych i ujętych w WPF projektów.

Struktura zarządzania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn do roku 2035 składać będzie się z następujących komponentów: Rada Miejska, Burmistrz Szczuczyna, Koordynator rewitalizacji, Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji oraz Komitet Rewitalizacji.

Jednostką nadrzędną jest Rada Miasta podejmująca właściwe uchwały w przedmiocie rewitalizacji, w szczególności dotyczące wprowadzeniu projektów do WPF czy wprowadzeniu zmian w programie rewitalizacji.

Jednostką zarządzającą, podejmującą decyzje o charakterze strategicznym w procesie rewitalizacji, jest Burmistrz Szczuczyna.

Kluczową rolę odgrywać będzie Koordynator rewitalizacji, wpisany w strukturę organizacyjną Urzędu Miejskiego.

W skład Zespołu zadaniowego ds. rewitalizacji wchodzić będą przedstawiciele (w szczególności osoby decyzyjne) jednostek odpowiedzialnych za koordynację wszelkich działań w zakresie rewitalizacji podejmowanych zarówno przez gminę oraz interesariuszy, merytoryczne przygotowanie i realizację projektów infrastrukturalnych, merytoryczne przygotowanie i realizacja projektów społecznych, pozyskanie środków finansowych oraz finansowe rozliczenie zaplanowanych projektów.

W ramach swoich kompetencji każda z komórek Urzędu i/lub samorządowych jednostek organizacyjnych będzie wdrażała działania rewitalizacyjne, dostosowując w sposób elastyczny swoje zasoby osobowe do określonych aktualnie potrzeb.

W przypadku konieczności realizacji projektów wymagających skoordynowania różnych procedur i jednostek, Burmistrz może tworzyć zespoły zadaniowe, podlegające merytorycznie pod Koordynatora rewitalizacji. Zespół taki składać się będzie z przedstawicieli poszczególnych wydziałów włączonych w proces realizacji zadania.

Ważną rolę w procesie zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji odgrywać będzie Komitet Rewitalizacji wspierający działania Burmistrza Szczuczyna w ramach prowadzonego w gminie procesu rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza w sprawach związanych z opracowaniem i wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji oraz oceną przebiegu procesu rewitalizacji. Komitet uprawniony jest do wyrażania opinii, stanowisk oraz rekomendowania rozwiązań w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji w Gminie Szczuczyn. Dodatkowo Komitet Rewitalizacji uprawniony jest do podejmowania inicjatyw związanych z rewitalizacją w Gminie Szczuczyn. W szczególności opiniowanie dotyczy zakresu zgłaszanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz planowanych zmian i ich modyfikacji, opiniowanie projektów dokumentów programowych oraz aktów planistycznych dotyczących prowadzonego procesu rewitalizacji, opiniowanie sprawozdań i raportów z monitoringów oraz aktualności programu rewitalizacji i stopnia realizacji projektów rewitalizacyjnych, w ramach prowadzonej raz na 3 lata oceny gminnego programu rewitalizacji. Z uwagi, iż w skład Komitetu Rewitalizacji wchodzi przedstawiciele interesariuszy, ważnym elementem będzie zbieranie opinii mieszkańców i użytkowników obszaru rewitalizacji. Dodatkowo Komitet Rewitalizacji, przy wsparciu urzędników gminnych, ma możliwość organizacji inicjatyw własnych, m.in. spacerów badawczych po zagospodarowanych przestrzeniach oraz spotkań z mieszkańcami w celu poznania opinii mieszkańców o ich funkcjonalności, które później w formie sprawozdania będą przedstawiane Burmistrzowi na spotkaniach Komitetu Rewitalizacji.

Tym samym struktura zarządzania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn do roku 2035 obejmuje dwa poziomy:

- A. zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji.
- B. zarządzanie przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.

Tabela 6 Struktura zarządzania programem rewitalizacji

JEDNOSTKA	ZARZĄDZANIE GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI	ZARZĄDZANIE PRZEDSIĘWZIĘCIAMI REWITALIZACYJNYMI
Burmistrz Szczuczyna	Kieruje i koordynuje wdrażanie GPR	Kieruje i koordynuje realizację zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych
Koordinator rewitalizacji	Kieruje i koordynuje wdrażanie GPR Sporządza okresowe sprawozdania z realizacji GPR; Inicjuje i prowadzi proces aktualności i oceny stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji; Współpracuje z Zespołem zadaniowym ds. rewitalizacji w zakresie dokonania oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji; Prowadzi działania informacyjne i partycypacyjne zaplanowane w ramach wdrażania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji; Prowadzi konsultacje społeczne z mieszkańcami gminy;	Kieruje i koordynuje realizację zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych; Prowadzi monitoring stopnia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych - pozyskiwanie i agregowanie informacji od Zespołu zadaniowego ds. rewitalizacji oraz innych podmiotów realizujących projekty rewitalizacyjne; Upowszechnia wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji informacje na temat realizowanych przedsięwzięć; Przedstawia raz w roku Radzie Gminy informacji na temat

	Odpowiada za aktualizację zapisów GPR; Angażuje partnerów społecznych Dba o upowszechnienie założeń GPR wśród mieszkańców gminy	stopnia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynikających z prowadzonego monitorowania
Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji – kierownicy poszczególnych jednostek	Bierze aktywny udział w procesie oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji - współpracuje z Koordynatorem rewitalizacji, przekazuje dane i informacje, udziela niezbędnej pomocy we wszelkich sprawach związanych ze zbieraniem i udostępnianiem niezbędnych danych do opracowania oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji; Monitoruje sytuację na obszarze objętym rewitalizacją; Zbiera propozycje i zgłasza wnioski dotyczące zmian w Gminnym Programie Rewitalizacji, w tym zgłasza nowe zadania wpisujące się w przyjęte cele rewitalizacji; Przekazuje Koordynatorowi rewitalizacji dane i informacje oraz udziela niezbędnej pomocy we wszelkich sprawach związanych ze zbieraniem i udostępnianiem niezbędnych danych do sporządzenia okresowego sprawozdania z realizacji GPR	Monitoruje sytuację na obszarze objętym rewitalizacją; Przekazuje Koordynatorowi rewitalizacji informacje dot. stopnia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie; rzeczowym oraz finansowym Zbiera propozycje zadań wpisujących się w przyjęte cele GPR
Referat Rozwoju i Inwestycji Referat Komunalny Referat Współpracy Partnerskiej i Rozwoju Kapitału Ludzkiego Urząd Stanu Cywilnego Ośrodek Pomocy Społecznej Biblioteka – Centrum Kultury w Szczuczynie Szkoła Podstawowa w Szczuczynie Referat Finansowy	Pozyskuje środki na rzecz realizacji działań zapisanych w GPR; Monitoruje sytuację na obszarze objętym rewitalizacją; Zbiera dane i informacje niezbędne do sporządzenia okresowego sprawozdania z realizacji GPR; Ujmuje zaplanowane w GPR zadania w Wieloletniej Prognozie Finansowej.	Realizuje przedsięwzięcia o charakterze m.in. infrastrukturalnym, społecznym, kulturalnym realizujące cele GPR; Monitoruje zmiany wynikające z realizowanych przedsięwzięć; Monitoruje możliwości pozyskania zewnętrznego dofinansowania na realizację zadań wpisujących się w cele GPR; Monitoruje przepływy finansowe związane z realizacją zadań współfinansowanych ze środków UE.
Komitet rewitalizacji ciało opiniodawczo-doradcze	Tworzy forum współpracy i wymiany informacji; Opiniuje i rekomenduje zmiany w GPR; Opiniuje sprawozdania z realizacji GPR	Wyraża opinie w zakresie postępów związanych ze stopniem realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych i efektów związanych z ich realizacją; Rekomenduje propozycje działań rewitalizacyjnych; Podejmuje inicjatywy w zakresie rewitalizacji; Przedstawia Koordynatorowi rewitalizacji informację ze swojej

		działalności oraz zrealizowane inicjatyw
Rada Miejska w Szczuczynie	Podjęmowanie decyzji pozwalających na wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych; Włączanie się w proces aktualizacji lub uchylecia Gminnego Programu Rewitalizacji.	Włączanie się w proces wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło opracowanie własne

X. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI

System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji to proces systematycznego sprawdzania, czy działania przewidziane w programie są skutecznie wdrażane i osiągają zamierzone cele społeczne, przestrzenne, gospodarcze i środowiskowe. Głównym celem systemu jest zapewnienie ciągłego, transparentnego i opartego na danych nadzoru nad realizacją GPR oraz dostarczanie informacji do podejmowania decyzji strategicznych w okresie 2025 – 2035.

System monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn stanowi kluczowy mechanizm oceny postępów wdrażania działań rewitalizacyjnych oraz realizacji celów programu. Monitoring umożliwia bieżącą kontrolę skuteczności podejmowanych przedsięwzięć, ocenę ich wpływu na obszary zdegradowane oraz identyfikację potrzeb aktualizacji działań. Monitorowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych odbywać się będzie poprzez system opracowania, opiniowania oraz upubliczniania osiąganych rezultatów przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Dzięki bieżącej ocenie następować będzie koordynacja i kontrolna zaplanowanych w GPR działań pod kątem m.in. realizacji projektów w zakładanym okresie, osiągniętych rezultatów, rodzaju realizowanych projektów oraz wielkości środków finansowych przeznaczonych na ich realizację w odniesieniu do zaplanowanych szacunków w programie rewitalizacji. Tym samym celem monitorowania będzie w szczególności:

- ocena postępów rzeczowych i finansowych realizacji GPR;
- weryfikacja skuteczności podejmowanych działań;
- zapewnienie przejrzystości procesu rewitalizacji;
- dostarczanie danych do ewaluacji i ewentualnej aktualizacji programu.

W celu monitorowania postępów realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wykorzystywane będzie narzędzie w postaci corocznego raportu za rok poprzedni. Zgromadzone dane i informacje zostaną następnie wykorzystane do opracowania raportu o stanie gminy.

Raport z monitoringu GPR będzie zawierał informacje pozyskane od wszystkich komórek i podmiotów realizujących przedsięwzięcia rewitalizacyjne na temat postępu w ich realizacji w danym roku kalendarzowym. Podmioty realizujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne, będą zobowiązane do przygotowania niezbędnych danych ze zrealizowanych działań. Następnie informacje te zostaną zebrane przez Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji i przekazane Koordynatorowi rewitalizacji do końca I kwartału danego roku.

Przykładowy zakres informacji zawartych w raporcie obejmować będzie m.in.

- opis działań zrealizowanych w danym roku kalendarzowym, za który opracowywany jest raport wraz z informacją na temat liczby przedsięwzięć które się rozpoczęły, są w trakcie realizacji lub już zostały zrealizowane,
- postępy w realizacji poszczególnych przedsięwzięć podstawowych, w tym określenie nazwy przedsięwzięcia, jego status (planowany do realizacji, w trakcie realizacji, zrealizowany), stopień osiągnięcia zakładanych produktów i rezultatów, podmiot realizujący. W przypadku gdy dane przedsięwzięcie będzie realizowane etapami, prezentacja postępu jego realizacji następować będzie poprzez dodawanie treści do przedsięwzięcia (nadpisywanie),
- odniesienie do wartości wskaźników wykorzystywanych do rocznej oceny stanu realizacji GPR,
- opis sposobu angażowania interesariuszy we wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz wdrażania GPR,
- opis funkcjonowania działalności Komitetu Rewitalizacji w danym roku,
- kluczowe działania w kolejnym roku oraz potrzeby dokonania zmian w GPR pod kątem jego wdrażania oraz realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych (w sytuacji, gdy zauważone zostanie konieczność zmian w liście projektów rewitalizacyjnych).

Elementem raportu z monitorowania GPR mogą być wyniki przeprowadzonego badania społecznego w postaci ankiety on-line, w ramach której analizie poddane zostaną niezaspokojone potrzeby danej społeczności lokalnej. Celem ankietyzacji mieszkańców obszaru rewitalizacji, opartej na prostym formularzu, jest zbadanie nastrojów, potrzeb i problemów kierujących podjęcie skutecznej interwencji, dotyczących m.in. poprawy jakości życia mieszkańców czy podniesienia standardów przestrzeni, tak by była bardziej przyjazna i funkcjonalna, które pojawiły się w procesie wdrażania GPR.

W oparciu o pozyskane dane i informacje Koordynator rewitalizacji opracowuje Raport z monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji. Po akceptacji przez Burmistrza, raport z monitorowania GPR przedkładany będzie Komitetowi Rewitalizacji do zapoznania i zaopiniowania. Raport z monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z opinią Komitetu Rewitalizacji włączany jest w Raport o stanie Gminy na dany rok.

Raport z monitorowania GPR będzie upowszechniany wśród interesariuszy poprzez zamieszczenie go wraz z opinią Komitetu Rewitalizacji na stronie internetowej gminy.

Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, odbywać się będzie w cyklach trzyletnich (podczas trwania Programu). Pierwsza ocena zostanie dokonana w roku 2028. Dodatkowo ocena taka zostanie dokonana na zakończenie realizacji Programu. Za wykonanie oceny odpowiedzialny będzie Koordynator rewitalizacji we współpracy z Zespołem zadaniowym ds. rewitalizacji. Przeprowadzona ocena przedkładana będzie przez Burmistrza Szczuczyna Komitetowi Rewitalizacji w celu uzyskania opinii. Opinia Komitetu Rewitalizacji stanowić będzie podstawę do podjęcia decyzji o przedstawieniu Radzie Gminy uchwały w sprawie kontynuacji procesu rewitalizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, zmianie programu lub zakończenia jego realizacji.

Uwzględniając ustawową zasadę jawności, raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, jak również opinia Komitetu Rewitalizacji będą podawane do publicznej wiadomości poprzez ich zamieszczanie na stronie internetowej gminy.

Ocena obejmować będzie analizę m.in. efektywności wykorzystania środków finansowych, skuteczności w zakresie osiągania założonych celów poprzez osiągnięcie założonych wskaźników produktu lub rezultatu oraz oddziaływania na sytuację społeczno-gospodarczą. Dodatkowo w dokumencie tym znajdować się będzie m.in. analiza stopnia poziomu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, funkcjonowania przyjętego systemu realizacji i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji, poziomu osiągniętych wskaźników realizacji dla poszczególnych przedsięwzięć podstawowych oraz wskaźników realizacji dla Gminnego Programu Rewitalizacji, realizacji zakładanych działań zgodnie z harmonogramem, wysokość poniesionych kosztów finansowych, realizacja zasady partycypacji społecznej, funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji oraz aktualności treści programu. Ważnym elementem oceny powinna być analiza potrzeb i zasobów instytucjonalnych niezbędnych w zarządzaniu procesem rewitalizacji, a także identyfikacja barier i priorytetów prowadzonego procesu rewitalizacji. W dokumencie pojawią się również rekomendacje dotyczące dalszych działań rewitalizacyjnych (w tym konieczności uruchomienia procedury zmiany GPR, kontynuacji procesu rewitalizacji lub uchylenia w całości lub w części programu rewitalizacji).

W celu dokonania pogłębionej analizy oddziaływania zaplanowanej interwencji na wyznaczony w procesie diagnozy obszar rewitalizacji, zasadne będzie wykorzystanie jakościowych metod badawczych, prowadzonych w formie ankiet i wywiadów z mieszkańcami, przedstawicielami Komitetu Rewitalizacji, spacerów badawczych oraz spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji z udziałem podmiotów odpowiedzialnych za realizację przedsięwzięć, itp. Ważne przy tym jest, aby w procesie oceny aktualności i stopnia realizacji GPR, oprócz podmiotów zaangażowanych w ten proces po stronie gminy i jednostek organizacyjnych, czynnie włączyć podmioty spoza JST.

Tabela 7 Wskaźniki produktu i rezultatu projektów zgłoszonych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji

Wskaźniki produktu	źródło danych	Jednostka miary	Wskaźnik docelowy rok 2035
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	Monitoring Własny	ha	wzrost
Ilość zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej	Monitoring Własny	szt.	3
Liczba utworzonych lub zmodernizowanych terenów zielonych	Monitoring Własny	szt.	3
Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych	Monitoring Własny	szt.	20
Liczba zorganizowanych imprez masowych	Monitoring Własny	szt.	10
Liczba zorganizowanych przez bibliotekę i dom kultury zajęć dla dzieci w ciągu roku	Monitoring Własny	szt.	12
Liczba wybudowanych/ zmodernizowanych parkingów	Monitoring własny	szt.	1
Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych modernizacji	Monitoring własny	szt.	1
Liczba obiektów objętych termomodernizacją	Monitoring własny	szt.	3

Liczba osób, które podejmą zatrudnienie w tym poprzez rozpoczęcie działalności gospodarczej	Monitoring Własny	szt.	10
Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami rozwijającymi	Monitoring Własny	szt.	30
Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych	Monitoring Własny	szt.	1518

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźniki Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru Szczuczyn Centrum

W wyniku realizacji Programu Rewitalizacji przewidziano następujące rezultaty dla obszaru Szczuczyn Centrum:

Tabela 8 Wskaźniki Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru Szczuczyn Centrum

Wskaźniki osiągnięcia celu	Oczekiwany kierunek oddziaływania	Wartość bazowa	Pożądana zmiana / wartość docelowa	Trend
Cel główny: Stworzenie zrównoważonego, przyjaznego, bezpiecznego i nowoczesnego centrum Szczuczyna, które integruje społeczność lokalną, wspiera rozwój gospodarczy, poprawia jakość życia mieszkańców oraz dba o ekologiczną i przestrzenną jakość otoczenia				
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji [%]	Wzrost wartości wskaźnika	0	1%	wzrost
Liczba osób bezrobotnych na obszarze rewitalizacji [%]	Spadek wartości wskaźnika	0	- 2%	spadek
Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarze rewitalizacji [m ²]	Wzrost wartości wskaźnika	0	6 641	wzrost
Cel strategiczny 1: Wzmocnienie funkcji społecznych i integracyjnych centrum miasta poprzez wzmocnienie aktywności społecznych oraz wsparcie lokalnej przedsiębiorczości				
Liczba uczestników zajęć edukacyjnych/ warsztatów [os.]	Wzrost wartości wskaźnika	0	200	wzrost
Liczba uczestników wydarzeń	Wzrost wartości wskaźnika	0	5 000	wzrost
Liczba osób objętych nową ofertą kulturalną i rekreacyjną w obszarze rewitalizacji [os.]	Wzrost wartości wskaźnika	0	1 518	wzrost
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach [szt.]	Wzrost wartości wskaźnika	0	5	wzrost
Cel strategiczny 2: Podniesienie atrakcyjności i funkcjonalności centrum Szczuczyna poprzez modernizację infrastruktury oraz działania na rzecz ochrony środowiska i estetyki przestrzeni.				
Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych mieszkań [szt.]	Wzrost wartości wskaźnika	0	4	wzrost
Poprawa poczucia bezpieczeństwa [%]	Wzrost wartości wskaźnika	0	25%	wzrost

Wskaźniki osiągnięcia celu	Oczekiwany kierunek oddziaływania	Wartość bazowa	Pożądana zmiana / wartość docelowa	Trend
Długość wyremontowanych /wybudowanych/ dróg lub ścieżek rowerowych [km]	Wzrost wartości wskaźnika	0	2	wzrost
Liczba nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych [szt.]	Wzrost wartości wskaźnika/	0	2	wzrost

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej przedstawiono ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn do roku 2035

Tabela 9 Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn do roku 2035

Rok realizacji		Planowane działania
2025	I połowa roku	Uzyskanie wpisu na Wykaz programów rewitalizacji prowadzony przez urząd marszałkowski; wdrożenie systemu zarządzania określonego w GPR; prace przygotowawcze dotyczące wybranych przedsięwzięć podstawowych; wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych służących realizacji zadań własnych gminy, zawartych w GPR, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy
	II połowa roku	przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego; przygotowanie pierwszego Raportu monitorującego stan realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w 2025 roku;
2026	I połowa roku	wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego;
	II połowa roku	wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego;
2027	I połowa roku	wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego; przygotowanie drugiego Raportu monitorującego stan realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w 2026 roku;
	II połowa roku	wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego; aktywne działania w zakresie kształtowania zasad realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej
2028	I połowa roku	przygotowanie trzeciego Raportu monitorującego stan realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w 2027 roku;

		wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego;
	II połowa roku	wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego;
2029	I połowa roku	Ocena (śródkresowa) aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego;
	II połowa roku	przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego; ewentualne wprowadzenie korekt w Gminnym Programie Rewitalizacji (wynikających z przeprowadzonej Oceny)
2030	I połowa roku	przygotowanie czwartego Raportu monitorującego stan realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w 2029 roku; wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego;
	II połowa roku	wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego;
2031	I połowa roku	wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego; przygotowanie piątego Raportu monitorującego stan realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w 2030 roku;
	II połowa roku	wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego;
2032	I połowa roku	Ocena (śródkresowa) aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie; wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego;
	II połowa roku	wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego;
2033	I połowa roku	przygotowanie szóstego Raportu monitorującego stan realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w 2031 roku;

		wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego;
	II połowa roku	wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego;
2034	I połowa roku	przygotowanie siódmego Raportu monitorującego stan realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w 2031 roku; wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego;
	II połowa roku	wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego; kontynuacja prac koncepcyjnych nad kolejnym GPR
2035	I połowa roku	przygotowanie ósmego Raportu monitorującego stan realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w 2031 roku; wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego; początek prac koncepcyjnych nad kolejnym GPR
	II połowa roku	wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym aktywne prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego; kontynuacja prac koncepcyjnych nad kolejnym GPR
2036	I połowa roku	Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie - ocena osiągniętych efektów programu po zakończeniu jego realizacji;

Źródło: Opracowanie własne

XI. OKREŚLENIE ZMIAN W OBOWIĄZUJĄCYCH AKTACH PRAWNYCH

Określenie niezbędnych zmian w Planie ogólnym

Gmina Szczuczyn nie posiada aktualnie obowiązującego Planu ogólnego. W ramach prac nad Planem ogólnym należy uwzględnić ustalenia Gminnego Programu Rewitalizacji.

Określenie niezbędnych zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Realizacja przedsięwzięć zawartych w dokumencie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn do roku 2035 nie wymaga wprowadzania zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na terenie gminy.

Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na dzień przyjęcia uchwały o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn do roku 2035 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji.

Miejscowy plan rewitalizacji

Nie przewiduje się opracowania miejscowego planu rewitalizacji na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi wynikającymi z Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn do roku 2035.

Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725)

W wyniku uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn do roku 2035 przewiduje się konieczność zmiany w uchwale definiującej politykę mieszkaniową gminy, o których mowa w art. 21 ust 1 Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, m.in. w zakresie zwiększenia zasobu mieszkań komunalnych oraz zasad wynajmowania lokali mieszkalnych w gminie Szczuczyn.

Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 4

Nie przewiduje się zmian w uchwale nr 42/V/24 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 23 października 2024 r. zmieniającej uchwałę w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

XII. OPIS SPOSOBU REALIZACJI PRZEZ GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH GMINY

Gminy Program Rewitalizacji Gminy Szczuczyn do roku 2035 odnosząc się w swych założeniach do zidentyfikowanych problemów mieszkańców obszaru Szczuczyn Centrum, uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym. Wszystkie dokumenty tworzą całościową wizję rozwoju miasta i gminy Szczuczyn, w związku z tym, komplementarność z innymi działaniami oraz celami wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji. Z uwagi, iż Gmina Szczuczyn nie posiada aktualnej strategii rozwoju, powiązanie gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi dokonano w odniesieniu do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szczuczyn na lata 2017 – 2025 oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Szczuczyn.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szczuczyn na lata 2017–2025 stanowi kluczowy dokument, który identyfikuje najważniejsze wyzwania społeczne w gminie oraz określa cele strategiczne i kierunki działań mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców. Dokument ten został opracowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie i przyjęty przez Radę Miejską w 2016 roku.

Główne cele strategiczne Strategii:

1. Tworzenie systemu wsparcia osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej – obejmuje działania mające na celu zapewnienie pomocy socjalnej, wsparcia psychologicznego oraz integracji społecznej dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.
2. Wzrost aktywności społeczności lokalnej i partycypacji mieszkańców w życiu społecznym – zakłada rozwijanie inicjatyw obywatelskich, wspieranie organizacji pozarządowych oraz promowanie wolontariatu wśród mieszkańców.
3. Zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży – koncentruje się na poprawie dostępu do edukacji, wyrównywaniu szans edukacyjnych oraz wspieraniu rozwoju dzieci i młodzieży poprzez różnorodne programy i inicjatywy.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Szczuczyn do roku 2035 stanowi istotny instrument wdrażania celów określonych w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szczuczyn na lata 2017 – 2025”. Działania rewitalizacyjne wpisują się w trzy główne cele strategiczne Strategii i stanowią ich operacjonalizację poprzez konkretne, zintegrowane projekty społeczne i infrastrukturalne.

Cel strategiczny 1: Tworzenie systemu wsparcia osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej

Rewitalizacja wspiera budowę lokalnego systemu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i ubóstwu. Projekty takie jak „Razem dla Dzieci: Wsparcie, Edukacja i Mentoring dla Rodziców”, „Aktywna Rodzina”, „Lepsze Warunki, Lepsze Życie: Inwestycje w Mieszkalnictwo Socjalne i Komunalne” skierowane są do rodzin w kryzysie, osób w trudnej sytuacji życiowej oraz mieszkańców obszarów zdegradowanych. Zapewniają one dostęp do usług wsparcia, wsparcie edukacyjne, psychologiczne oraz poprawę warunków mieszkaniowych.

Cel strategiczny 2: Wzrost aktywności społeczności lokalnej i partycypacji mieszkańców w życiu społecznym

W ramach rewitalizacji rozwijana jest aktywność obywatelska i wspólnotowość mieszkańców. Projekty „Kulturalny Szczuczyn – centrum życia społecznego”, „Szczuczyńskie Dni Akcji Społecznych”, „Tworzenie stref integracyjnych – przestrzeń dla każdego”, „Spotkania integracyjne i wydarzenia kulturalne dla seniorów”, „Lokalne inicjatywy międzypokoleniowe” - realizują założenia Strategii poprzez przeciwdziałanie osamotnieniu, marginalizacji społecznej i rozwój dialogu międzypokoleniowego. Stanowią one platformę aktywizacji społecznej, włączania różnych grup wiekowych i środowiskowych.

Cel strategiczny 3: Zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

Działania GPR w sposób bezpośredni wspierają dostępność i jakość edukacji, co jest jednym z kluczowych wyzwań Strategii. Projekty „Edukacja Przyszłości: Rozwój Kadry i Infrastruktury w placówkach oświatowych” oraz „Akademia Talentów i Wsparcia: kompleksowy program rozwoju uczniów” - podnoszą poziom edukacji w gminie, wyrównują szanse edukacyjne dzieci i młodzieży oraz wspierają indywidualny rozwój uczniów. Wsparciu podlega także rozwój kompetencji nauczycieli i infrastruktury edukacyjnej. Działania te wpisują się wprost w założenia, cele i zadania przewidziane w Strategii Rozwoju Edukacji w Gminie Szczuczyn do roku 2033 – w szczególności w cel operacyjny „Wspieranie rozwoju dzieci” (m.in. Wdrożenie programu wspierania dzieci z problemami edukacyjnymi, Zwiększenie zaangażowania rodziców w proces dydaktyczno-wychowawczy, Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych / dodatkowych), jak również cel operacyjny „Wymiana doświadczeń ze

szkołami i instytucjami wzbogacających warsztat pracy nauczycieli” (m.in. Organizowanie wymiany doświadczeń nauczycieli z udziałem przedstawicieli innych szkół i instytucji oraz Organizacja wyjazdów nauczycieli w celu poznania dobrych praktyk).

Dodatkowo, wiele działań rewitalizacyjnych (np. „Szczuczyńska Kampania na Rzecz Zdrowia”, „Zielony Szczuczyn”, „Rekreacja Bez Barier”, „MBA – Miasto Bez Azbestu”) stanowi odpowiedź na problemy zdrowotne i środowiskowe mieszkańców, uzupełniając działania społeczne o komponent prozdrowotny i ekologiczny.

Gminny Program Rewitalizacji gminy Szczuczyn do roku 2035 uwzględnia cele i działania określone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, tym samym zapewnia spójność i komplementarność działań na rzecz poprawy sytuacji społecznej w gminie. Gminny Program Rewitalizacji jest zatem narzędziem kompleksowego podejścia do rozwiązywania problemów społecznych, zgodnym z kierunkami wyznaczonymi w lokalnej Strategii. Wzmacnia on efektywność polityki społecznej gminy, poprzez integrację działań instytucjonalnych, infrastrukturalnych i środowiskowych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Szczuczyn realizuje również założenia określone w **„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Szczuczyn”**, przyjętym uchwałą Nr 142/XXXV/10 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 23 marca 2010 r. oraz jego późniejszymi zmianami, m.in. uchwałą Nr 70/XII/19 z dnia 30 października 2019 r.

Realizacja przez Gminny Program Rewitalizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest widoczna poprzez wspólne cele i zamierzenia odnoszące się do zrównoważonego rozwoju gminy. Studium zakłada 6 kierunków rozwoju:

1. Ekologiczne cele rozwoju
2. Społeczne cele rozwoju
3. Gospodarcze cele rozwoju
4. Cele ekonomiczne
5. Cele rozwoju komunikacji
6. Cele rozwoju infrastruktury technicznej

Studium określa uwarunkowania oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta, stanowiąc podstawę dla planowania przestrzennego oraz realizacji inwestycji publicznych i prywatnych. GPR uwzględnia ustalenia Studium, zapewniając spójność działań rewitalizacyjnych z polityką przestrzenną gminy.

Ustalenia określone w Studium realizowane będą poprzez realizację następujących przedsięwzięć ujętych w GPR:

- Rozwój infrastruktury społecznej i technicznej: Projekty takie jak „Rozwój infrastruktury społecznej” oraz „Lepsze Warunki, Lepsze Życie: Inwestycje w Mieszkalnictwo Socjalne i Komunalne” są zgodne z kierunkami zagospodarowania przestrzennego określonymi w Studium, wspierając rozwój funkcji mieszkaniowej i usługowej w obszarach wskazanych do rewitalizacji.
- Ochrona środowiska i przestrzeni publicznych: Inicjatywy takie jak „Zielony Szczuczyn: Nowe Oblicze Miejskich Terenów Zielonych” oraz „MBA czyli Miasto Bez Azbestu” wpisują się w kierunki ochrony środowiska i kształtowania zieleni miejskiej określone w Studium.

- Rozwój komunikacji i mobilności: Projekty „Przestrzeń dla Piesznych” oraz „Szczuczyn na rowerze” są zgodne z ustaleniami Studium dotyczącymi rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i promowania zrównoważonego transportu.
- Wzmocnienie funkcji turystycznych i kulturowych: Działania takie jak „Turystyczne Oblicze Szczuczyna: Dziedzictwo, Gościnność i Kultura” oraz „Kulturalny Szczuczyn – centrum życia społecznego” wspierają rozwój funkcji turystycznych i kulturowych, zgodnie z kierunkami określonymi w Studium.

Integracja działań GPR z ustaleniami Studium zapewnia spójność działań rewitalizacyjnych z polityką przestrzenną gminy, wspierając zrównoważony rozwój Gminy i Miasta Szczuczyn.

ZAŁĄCZNIK 1 – PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI SZCZUCZYN CENTRUM

Spis rysunków

Rysunek 1 Mapa Gminy Szczuczyn z podziałem na jednostki referencyjne	5
Rysunek 2 Obszar rewitalizacji – Szczuczyn Centrum.....	7
Rysunek 3 Mapa obszaru rewitalizacji	10
Rysunek 4 Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa.....	22
Rysunek 5 Mapa rozmieszczenia ludności ekspozowanej na hałas dla LDWN.....	32
Rysunek 6 Lokalizacja wyrobów zawierających azbest	34
Rysunek 7 Sytuacja hydrograficzna obszaru rewitalizacji.....	35
Rysunek 8 Mapa obszaru zagrożenia powodziowego.....	36
Rysunek 10 Rodzaje budynków na obszarze rewitalizacji.....	41
Rysunek 11 Schemat dróg obszaru rewitalizacji	43

Spis tabel

Tabela 1 Struktura świadczeń pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji na tle gminy Szczuczyn.....	19
Tabela 2 Organizacje pozarządowe w Gminie Szczuczyn	24
Tabela 3 Spis zabytkowych zespołów obiektów architektonicznych na terenie obszaru rewitalizacji - Szczuczyn Centrum- stan na październik 2024r.	39
Tabela 4 Powiązania między projektami dla obszaru rewitalizacji	79
Tabela 5 Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji.....	81
Tabela 6 Struktura zarządzania programem rewitalizacji.....	89
Tabela 7 Wskaźniki produkt i rezultatu projektów zgłoszonych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji	93
Tabela 8 Wskaźniki Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru Szczuczyn Centrum....	94
Tabela 9 Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn do roku 2035	95

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba mieszkańców gminy i miasta Szczuczyn w latach 2016 - 2023.....	12
--	----

Wykres 2 Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji w latach 2016 - 2023.....	13
Wykres 3 Liczba osób bezrobotnych według wieku	14
Wykres 4 Udział osób objętych pomocą społeczną z obszaru rewitalizacji na tle gminy Szczuczyn w latach 2020-2023	16
Wykres 5 Odsetek beneficjentów pomocy społecznej według grup wiekowych.....	17
Wykres 6 Odsetek beneficjentów pomocy społecznej według grup wiekowych na tle miasta Szczuczyn.....	18
Wykres 7 Liczba przyznawanych świadczeń społecznych	18
Wykres 8 Podstawa przyznawanych świadczeń społecznych	19
Wykres 10 Liczba interwencji policji na obszarze rewitalizacji	21
Wykres 11 Wyniki egzaminów ośmioklasisty w latach 2021 - 2023	23
Wykres 12 Odsetek aktywnych podmiotów gospodarczych	26
Wykres 13 Odsetek aktywnych podmiotów prowadzących działalność rolniczą.....	27
Wykres 14 Liczba podmiotów gospodarczych założonych i zakończonych w okresie 2020- 2023	27
Wykres 15 Saldo podmiotów gospodarczych, które zostały założone i wyrejestrowane w okresie 2020-2023	28
Wykres 16 Struktura podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji wg sekcji PKD....	29
Wykres 17 Stan przekroczenia jakości powietrza na obszarze rewitalizacji	31
Wykres 18 Emisja zanieczyszczeń pyłowych w okresie 2020-2023 w gminie Szczuczyn	31
Wykres 19 Ilość wyrobów azbestowych pozostała do unieszkodliwienia	33
Wykres 20 Stan techniczny lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy	38
Wykres 21 Struktura kategorii dróg na obszarze rewitalizacji	43
Wykres 22 Rodzaje nawierzchni dróg na obszarze rewitalizacji.....	44
Wykres 23 Struktura respondentów pod względem ich powiązania z obszarem rewitalizacji	84